Desgranges (1)

دو دهغرانج

~~299~~
115

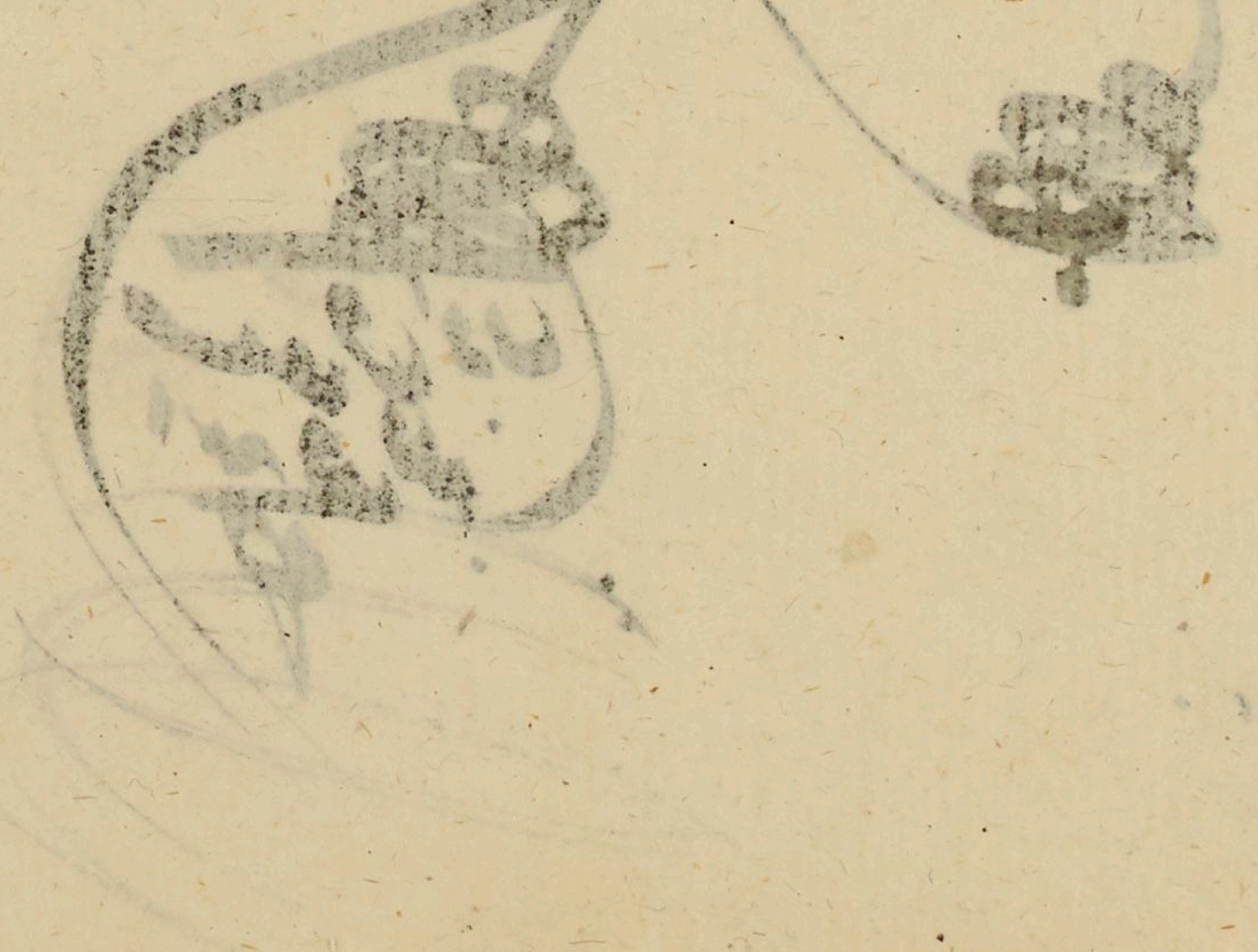
2 Murad – bajazet – aiché [sult] – chah [sult] –
mirmah.

ز لعل یار خواهم ضد شرقی
به تازی و دری وما قلب و تصحیف

تازی دو داغندن شرقینك ضدقی استر

٥٢٠

اشكداره بصلمش كتابلرك اسامیسی در

Syntaxe

chapelet des enfant — dictionna[illegible]

كافيه معربی — اظهار معربی — جمله عوامل — منظومهٔ وهبی — سبحه صبيان

٢ ٧ ٤٠ ١٠ ١

Syntaxe — Catechisme — Remarques de — atlas

اظهی — بركوی شرحی قاضی زاده — محرم افندی حاشیه جامی — اطلس

٢٠ ٩ ١٤٠ ٢٠

geographie — dictionnair — reglements de l'etiam — dictionnaire

یورطلاك دریا — برهان — لهجة اللغات — ترجمه محمود افندی — عريان — برهان قاطع

درلسان افرنج

٢٣ ١٢ ٣٥

Vankouli — Explication de

برهان كلينه لی — لغت وانقولی — منظومهٔ وهبی شرحی — لوعودتمه

٣ ٤٥ ٢٠ ١٤

Histoire de Vasif — Explication de — pour mesurer — sur les canaux — constantinople

تاریخ واصف افندی — امثلة شرحی — هندسه متعلق رسائل — اب مجموعه

قطه

١٨ ٩ ٥٤ ١٢

اذا قال القلم جيت
يكون الخط حسنًا

اذا قال القلم جيت
يكون الخط حسنًا

حکایت اخبارده کلمشدر که بغداد نواحی سنده بر مرغزار وار ایدی که خاکی عبیر و عنبر کبی معطر و نسیمی
تسنیم کوثر کبی روح پرور عکس انوار و ازهارندن فلکک کوزی قماشمش و عدعیون انهاری
حد عددن اشمش کلزارنک هر شاخنده ستارهٔ تابان و اول ستاره لرک نظاره سنده نه فلک
سرکردان مثنوی کنارنده جوی فراوان روان لطافتده سیمابه بکزرهمان ٭ پر اولمش شکوفه‌لله جوی
صبا عطر بیز و هوا مشک بوی ٭ وحوش بسیار و سباع بی شمار اول مرغزارده قرار ایتمشلر دی
لطافت هوا و طراوت فضا و کثرت آب و نعمت بی حساب سببیله اول دیارده وطن طوتمشلر دی
اول نواحیده بر شیر خونخوار واریدی که دایم دیدار نامبارکن اول بیچاره لره اشکار ایدردی و عیش
زندکانی لرین منغص ایدوب هر کون بریسن الکیسن شکار ایدردی بر کون اتفاق ایدوب جمله سی
شیر قتنه کلدلر و عبودیت و انقیاد ایدوب ایتدلر بز ملکک سباعک خدمی و رعیت و حشمی یوز
هر کون زحمت بسیار و محنت بی شمار بزدن بریسن شکار ایتمک یا اتمه بز دایم انلک بیمندن کشا
کش بلاده یوز اول دخی جست جوی له تکاپوی عناده در حالبا بر فکر ایلدک که هم ملکه سبب
حضور و فراغت هم بزه موجب امن و راحت اوله شویله که هر کاه بزه متعرض اولمیوب هر دم
بزم و فتنه پریشان ایتمیه هر کون هنکام چاشتده مطبخ ملکه بر شکار وظیفه کوندره لوم
و بو خدمتک اداسنده تقصیر و تهاون کوسترمیه لوم شیر بو قضایه رضا ویردی پس
بو عهدی مقرر قلوب هر کون قرعه آترلردی و حوشدن کمک نامنه کلسه بر سبیل
وظیفه مطبخ شیره ارسال ایدرلردی تا بو حال اوزره نیجه زمانه کچدی اتفاق بر کون
قرعه بر خرکوش نامنه راست کلدی و زمان انی هدف تیر بلا قلدی بیت اسمان بار امانت
نتوانست کشید قرعهٔ کار بنام من دیوانه زند خرکوش پر هوش سر تحیر زانوی تفکره قویوب
بر مقدار تدبر ایدکدنصکره باشن قلدروب وحوشه ایتدی اکر بنی ارسال اتمده فی الجمله
توقفه مجال ویرکز بر فکر ایلدم غالب بودر که انوک سببیله بو جبارک پنجه جورندن

وبو قهرك شكنجه‌سی قهرندن جمله‌كز خلاص اوله‌سز وخوش منت‌لر ایلدیلر ودعا ایدوب
همتلر ایلدیلر خركوش شول قدر توقف ایلدی كه وقت چاشت كچدی شیرك دیلی
جوعی غلیان وقوت سبعیسی هیجان ایدوب خشم وخوشدن ابركبی جوش وبركبی
خروشه آغاز ایدی واضطرابندن گاه طوروب گاه اوتوروب غضبند دندانن بر برینه
اوروب صدای مهیب وغریو بانهیبی گاو زمین وسمع شیر گردونه یتدی **بیت**
اولوردی زهره‌سی چاك اول غریو اشتسه كوه قافك نره دیوی خركوش آهسته آهسته
شیره قریب واردی بغایت دلتنك بولوب گوردی كه آتش جوع حرمن صبرن باده ویرمش
وفروغ خشمی تنور سینه‌سنده كرهٔ اثیره ایرمش **بیت** تنور شكم دمبدم تافتن
مصیبت بود روز نایافتن غایت غضبندن دمی انتقامی زمینه اوزر واساس میثاقی
یقمغه طورر نرم نرم ایلرو واردی خضوع وخشوعله سلام ویردی شیر ایدی نه طوشدن كلورسن
وحال وخوشدن نه بیلورسن خركوش ایدی عهد سابق اوزره بن بنده ایله مطبخ عامره
بر خركوش ارسال ایتمشلردی انكله بله عزیمت ملازمت ایتمشكن اتفاق فلان بیشه‌ده
بر شیر شیر قرشو كلوب انی الدن الدی هرچند فریاد ایلدم كه بو خركوش غدای ملك
وخوشدر قطعه دكلدی اصلا التفات ایلمدی وخشم تماملە شتم ودشنام وفحش كلام
باشلیوب ایدی ای شوم وای خیشوم میشومی رایحهٔ ادراكدن محروم بلمزمسن كه
بو بیشه بنم شكاركاهم وصید وظیفهٔ دركاهمدر **مصراع** نشنیده مكر كه تو هر شیر وبیشه
ای ملك اول قدر لاف وگزاف ایدوب قوت وشوكت عرض ایلدی ومكله اطالهٔ لسان
ایدوب هرزه وهذیان سویلدی كه بن مدهوش اولدوم عاقبت اوكندن فجوب علی التعجیل
كلدوم ناصورت حالی معروض رای عالی قلم شیر چون خركوشدن بو خبری گوش ایتدی
ایتدی درون دلندن عرق حمیتی نابض وعص دماغندن دیو سبعیتی نابض اولوب

مثنوی من آنم که در شیوهٔ طعن و ضرب بشران درآموزم اداب حرب کدامین هزبران دلبری کند
که سر پنجه بر صید من افکند پس ایدی ای حرکوش جایز میدر که انی بکا بوستره سن تا سنوله
دادکی و بنم انتقامی نیجه حاصل قلورم کوره سن حرکوش ایدی نیچون جایز اولمیه او املای
حقنده انواع ترهات سویلدی و بی ادبانه کلمات ایلدی بن قادر اولسم انولی خونن شراب
ناب کبی ایچردوم و کاسهٔ سرینی ملکلر کمترسکنله سفال وایچوردن ایدردم اما مثنوی
خدادن امرم کیم ناکهانی مرادجه کوردم بنجکده آنی بونی دیدی همان اوکنه دوشدی شیر سادهٔ
دل آنوله خوب خرکوشنه الدانوب غضبنجه روان اولدی خرکوش شیری بر چاه عمیق
کنارنه کتوردی که آبی غایت صفادن آینهٔ چین کبی صورتلری راست کوستردی وبی
خبط و خطا صفت نظاری درست ادا ایدردی بیت صفاده شویله کیم مهر منور کورینوردی
اکا نسبت مکدر ایدی ای ملک خصم نابکار اشبو بکارده بن آنولی مرهابندن و هم ایدم
اکر ملک بنی یانه الورسه خصمی اکا کوسترم شیر خرکوشی دوشنه الوب چاهه نظر
ایدی کندونک و اول خرکوشک صورتن صوده کوروب خیال ایدی اول شیر بد فعل
و اول خرکوش درکه کندو ایچون ارسال اولنمشدر فی الحال خرکوشی قویب کندوسن اول
چاه آبه آتدی بر ایکی غوطه ایله نفس لئیمی زبانهٔ جحیمه تسلیم ایتدی حرکوش سلا
دونوب و خوشی کیفیت حالدن خبردار ایتدی انلر دخی وظایف شکر لطایف الهییه قیام
ایدوب ریاض امن و سلامتده فراغ بال و رفاغ حال ایله بیچون چرا چرا ایدوب نوبتی
لسان حال ایله ادا ایلدلر

تنبيها على ان [illegible] تنبيه

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تنبيه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تنبيه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وصحبه وسلم [illegible]

[illegible]

توقیع رفیع همایون واصل اولیجق
معلوم اوله که نهی منکر ذمت همت
شاهانه مه واجب اولمق دن ناشی اهل
اسلامی شرب خمردن منع سدید ایله
منع میخانه لری کلیاً سدّ و بند ایتمک
مثللو بر اثر جمیل و خیر جزا ایله جناب
حقّ ذات والای ملوکانه می موفق
ایتمکله بحمده سبحانه و تعالی دارالسلطنه
و حوالیسنده و بلکه اطرافه مملکتده
اعلان فسق ایدر مومن مواجد نادر
واله لکچیلک تأدیبات لایقه لری
اجراسنده دقیقه فوت اولنمامق
قانونی دائم و مستمر اولدیغی و اوله جغی
ظاهردر بو مرتبه اقدام و تقیّددن
مقصود اصلی جمله نک معلومی
اولدیغی وجهله اتقاء امر الهی و اتباع
سنت سنیه حضرت رسالت پناهی اولدیغندن

بشقه بو فسیله اثیله ایله خمر و عرقك
تقصیر و تقطیرینه یوماً فیو تنزل و ترقی
کلوب اهل ذمت رعیا کند و رزقلریندن زیاده
اولان اوزوم خشك و ترینی و اوزمدن حصل
اولان بکمز و ناردنك مثللو ذخیره عباد الله
فروخت ایتمك و تارلالر بغ یاپلمیوب بلکه
باغله کوندن کونه تارلایه تبدیل اولنه رق
هرکس زراعت و حراثته میل ایتمك تقریبیله
اولا اوزومدن حاصل اولان انواع ذخایره
و ثانیا تارلالرك تکثری جهتله احناسی
خبوبات رخص و رخه کلمك فواید
دخی ملحوظ ایکن بعونه تعالی مقصود
اصلی اندفاع اعلان فسوق و مکاره
قضیه سی صورت پذیر اولوب ایکنجی
مرتبه ده اراده اولنان منفعت ملکیه
نیتی باغلرك چوغلمسنی ترك ایله

توفیر حراثت و زراعت فائده‌سی قوتدن
فعله چقمغله بو خصوصلک دخی
بالمذاکره تحت رابطه و نظامه ادخالی
قطعی اراده اولنمش ایکن بعض رعایانک
کندولره کافی رزق مخصوصلرندن زیاده

5

9

10 5

[illegible]

حمد بی حد وشکر ناغایه اول ذات واجب الوجوده اولسونکه جمیع انسان کتم عدمدن
وجوده کتوردی وصلات وسلام تامه بی غایه اول ذات پاکه اولسونکه یوم قیامتده
کثرت امت ایله تفاخر ایده‌ی بلکلکه رجوع الشیخ الی الصبا کتابندن اخراج اولنوب
جماعه متعلق حکایهٔ عشره ترجمه اولنوب بیان اولنمشدر که استماع ایدن ذوات
کرامک شهواتی حرکت ایدوب توالد وتناسله سبب اولمق امر مقرردر
دولت عباسیه زماننده شریف محمد بن اسمعیل الحسن الوداق دیدیکی ابوبکر ابن ایوب
بزه خبر ویردیکی برزم بر دوستمز وار ایدی بزم ایله ندیم ومعاشرت ایدردی بو مذکور
ابوبکر دیدیکی اول دوستمز اولادن ادم خلفاء عباسیه دن معتضد بالله وزیری عیسینک
اوغلونه خدمت ایدر ایدی دیدیکه کیجه‌لردن بر کیجه لمعتضد الله باالله‌یک وزیرنک
اوغلو یاننده جمع اولدقده لکن بو ابن وزیر بر ظریف ادیب شاعر ادم ایدی هیچ بر کیجه
جنبش سز اولمزدی اول کیجه ضیافت اتدی نقدر ندماسی واحباسی وار ایسه احضار
اتدی ویاننده اون عدد جاریه جمع ایتدیکی بغداده اول کون انلردن حسنا جاریه
یوق ایدی وبو وزیر جوامرد وسخی کشی ایدی اول مجلسده چوق اشلر اشلدی اورته‌ده
کاسه‌لر دور ایدر وحالقیلر چالنر وساز وسوز وطنبور هنکامه باشدن اشوب
اغتنموا اوقات المسرات قبل هجوم العثرات فحواسنجه تا که کندولرده جرئت ظاهر اولدی
شمدی بونلر باشلدیلر اخبار حکایات نقل اتمکه اخبار حکایات نقلندن چقدیلر
جماع بحثنه کردیلر شهوتدن ولذتدن مکالمه ایدرکن بر قاچی دیدیکی رجالک
شهوتی غالبدر ودخی دیدیلر که نسوانک شهوتی غالبدر زیرا نقدار جمع اولنسه

هیچ اوصانمز ویورلمز ولکن ارککلر بورولور واوصانور اسرف اتدیکی زمان وعورت
کبیجه وکوندز جماع اولنسه نه طویرونه غنا حاصل اولور دیدیلر بعده بو کلامه دلیل
کتوروب دیدیکی بعض ملوکدن حکایت اولندیکی بر پادشاهک اوجیوز اللتمش جاریه سی
وار ایدی هر برینه سنه ده بر کون نوبت جماع دکردی بر کون وقت نشاطنه یوم عید
ایدی جمله سنی قرشوسنه صف به صف دزدی شراب کتورتدی نوش اندردی.
وسرخوش اندردی بعضی سنی اویناتدی وبعضی سنی تورکی چاغرتدی پادشاهه مجلس
خوش کلدی شمدی بونلره خطاب اتدیکه دیلک بندن بو کون نه استرسکز سزک
ایچون بوق بو قدر البتّه مرادیکزه نائل ایدجکم بیورنجه هر بری بر مراد طلب اتدی
ایچلرندن بر جاریه نک سنه ده بر کون نوبت جانبنه کار اتمش همان ملکک اوکنده
یر اوپوب افندم بنم سندن مرادم بنی جماعه طیورمقدر اندنصکره اولورسم غم
دکل دیدی بو کلامدن ملک غضبه کلوب سراینده اولان ممالیک وغلمانندن بیک
کشیه امر اندی سو جاریهٔ جلع ایدک جمله سی جماع ایدیلر طویدکمی دیدیلر دخی
اولسه یردم دیو جواب ویردی اندنصکره پادشاهه بعض حکمای دعوت اتدی
بو جاریه نک قصه سین نقل وبیان اتدی حکیم دیدیکی پادشاهم تز بو جاریه
نفی ایت یوخسه سنک شهریکی وخلقنی فساده ویرر اکب مدت حیوتنده جماع
اولنسه نه طویر ونه اوصانز دیدی واکثریا بویله اولان جاریه دوم جاریه لرندن
اولور وکوک کوزلی خاتونلرده اولور دیدی زیرا بو صفاتده اولان خاتونلر
جماع زیاده حریص اولورلر دیدی بر خاتونک عیشنی ودرلکی طیب اولمز الا جماع

اولدیغی زمان یوز کولار ونشاطی زیاده اولور وبدنی سمزلنور رجلك رایحه سنی
استشمام اتدیکی وقتده فرح وسرور حاصل ایدر دیدیلر شمدی ابن الوزیر بونی
ایشتدکده والله بن بوندن عقل ایدم دیدی بوندنصکره جاریه لره یقوب دیدیکه
سزلردن مرادم بودرکه جماعه متعلق بر حکایه یاشکره نه کلدی سرنجامدن
هر قنغی کزك حکایه سی بر بریکزدن دوقلی وصفالی اولورسه انی علوفه ده ودخی
رتبه ده اعلی وافضل ایدرم دیدی شمدی اون دانه جاریه بسحلدیلر سمعا وطاعه
دیوب بر اویدیلر باشلدیلر برر برر حکایه یه اغاز اتدیلر
جاریهٔ اول زمین بوس ایدوب پادشاهیك اوکنده اوطوردی اما بر حسن جمال
وقد اعتدال واورزنده یشل خله کیمس کما قال واصفرها انت بقمیص
لها احضر کما البس ثیاب الورق الجناره فقلنا لها ما اسم هذه القمیص فقالت بصوت
ملیح العباره شفقنا مرائر قوم به فنحن نسمیه شق المرائرة ای افندم سز بل
واکاه اول بن اکابر ناسدن ایدم حمام اوستالرایله وناطره قادنلر ایله وبعض
رجال ایله سور شدرمه اویناردم برکون اوتوره یوردم اویمك دیوادندن
بریکت اندی هیچ بقمدی وبکا مهلت ویرمدی وبنی سینه سنه حکدی وصارلدی
وشفتینی لدیمی مص ایلدی ودوخلرمی اصردی وبنی ایکی بودونك اراسنه الدی
وذکرینی چقردر کانه ذکر الحمار واغزندن براقنی چقرب راسی ذکری یغلدی شمدی
باشلدی فرجمك کنارینه دورتمیه تاکه ذکر غائب اولدی اولوقته خطمدن
لذتی طورلریمه یایلدی یغندن برده میم وکوکده میم کندیمی بالتمم بعد زمان چکدی

چقردی شلوارم بتون صو اولدی اندنصکره کنه اوستمه تکرار بندی بنی برنیك ایله
نیك ایندیکی ازقلدی حظمدن روح تسلیم ایدم هله اول کون عشرینی چریدی اوزرمدن
فلقدی وبنی سوی جیلکدن قورتاردی واولکوندنبرو واول بکیدن اول قدر محبت اتمشدرکه
تعبیری ممکن دکلدر وبو حالت اوزره نیجه زمان قلدم حتی فلك بزی ایرنجیه قدر آه
اولکونلردن برکونه واولساعتلردن برساعته دیوب حکایسنی تکمیل ایدوب کروز
چکلدی چاریهٔ ثانیه ایلرو کلوب زمین بوس ایدوب ای بنم افندم بو جاریه کبی
برکوجك قز ایدم بنم قادینمك اوی سمستده براز قزلر وار ایدی بن انلر ایله برابر
اوینار ایدم کونلرده برکون اولاد کتابدن بر یکت بنی چاغردی براوج پاره ویردی
الدیغم بوپاره‌یی قادینکه ویرده سنی برد کونه کتوره جکیم انده براز معرفت قیادسك ددی
قادینم دخی براوج پاره‌یی کورنجه بنم یانمه برعجوزه حافظه قوشدی کوندردی حال
بوحال که دخی بن بکر ایدم وقتاکم براوه کردك تمیز پاك فرش اولنمش وبرکوزل
یکت اقرابالرندن برقاچ ادملر ایله اوتوره یورلر همان بزی کوردیکی کبی تعظیم وتعقیر
ایله بزی اوتورتدیلر ماکولات مشروبانك انواعندن اوکومزه کتوردیلر واوکومزه
بربرده چکدیلر واصناف فواکه ورباحین وبر بللور قدحلر ایله طلوش ایلر ایچدیلر
وبزه دخی ایچردیلر حتی جمله‌مز سرخوش اولدق برده نه کوره‌یم که بنی دوکونه دعوت
ایدن کاتب یکت اوزریمه هجوم اتمش بنده یوزنی بکیم ایله اودتیم ددم اللریمی طوتدی
اوتدرمدی برده یانمدغی حافظه اولان قوجه قاری ای اوغول نه یاپه یورسون
نیچون اوزریمه کردك اکر قلبکده برشی مرادك ایسه اول شی اولماز ومحال

قبیلندندر مکر باشمی بدنمدن آیره سلك ددی بو یکت هیچ بر سوز سویلمدی همان
قوینك بر التون جیقاروب عجوزیه وبردی عجوزه دیدیکی اوغلوم اوب قوجقله
اما صفین غیری شیدك حذر ایله زیرا دخی بکر دردیدی کاتب ددیکه استغفر الله
ای والده قادین هیچ اویله شی اولورمی سزاوار کیت دختلك اول دایمه پرده ده
اوتور وسوسه اتمه ددی ایدنصکره بکا یلمالشدی وبنی قوجاغنه اوطورتدی
وبنی کوکسنه چکدی اولقدر بوسه قردیکه ایشیدنلر اعجبا قودنی قره بودلر
ظن اتدی شمدی اوبنی اوپدی بن اونی اوپکانه اشلدی ایسه بن دخی اکا
اشلدم بنم دیلمی امدی بن دخی اونك دلنی امدم واصردم ودوداقلرینی امدی
بن دخی اونك دوداقلرینی امدم برساعت قادر اوبندن بن اوندن خظمی اولدقدن
صکره کنه مجلسنه عودت اتدی کویا جانم برابر کتدی شمدی طنبوری الیمه
الدم یاریمك عشقنه مناسب براز تورکی سویلدم دوردم شمدی یارم بو پرده
اردندن ددیکه ای نور عینم شو ترکی‌لی بر دخی سویله ددی بنم جاغردیغم تورکینك
جوابی بلدمکه یاریمك محبتی بنده ثابت ومحکم اول قدر فرح لندمکی تعبیر ممکن
دکل بوندنصکره چوق اکلنمدی وراسم برده‌دن طلوع قمر مثال اوزریمه دخول
اتدی همان نظرم دودیکی کبی وجودیمه فرج دلها طمرلریمه حرکت شهوانیه یوزدی
ایاغمه قلقدم استقبال ایتدم معانقه اتدنسدك بعده بنی قوجاغنه الدی کانه
الماکبی یوزینك سوردر یوزیمی وبجانیمی ارالسنده ذکری قائم اولمش صناضکم
برعمود قائم وباشی قوتلی پرده بتمش منظر کبی اوززنده اوینادب دوردکن

تبه سی فرجمه مصادف دوسه کلدی وقتا کم بونی حسن ایتدیکم کبی نار عشقم علولندی
وعقلمی غیب ایدم وکاتب ایلت دخی کندینی غیب ایتدی حتی یاغمزده حافظه قاری وادمی
بوتی فرق ایده مدك شمدی النی شلواریمه صوقدی واوجقورومی چوزدی وشلوارمی
فوره وکندینك طونونی واتاکنی رفع ایتدی وبراز بنی کندویه چکدی حافظه دن
بعیدجه بره حال بوکه حافظه ایشی اکلدی اما بلمزلکدن کلدی بنی ازاجق یوقاری
قالدردی که اوزرینه اولطوردق ایچون عجوزه دیدکی الله الله یبق شو برزم باشمزه
کلنه اکرسن بوقزه برایش ایدرسك قزنه وکندومیك اولدیریرم ای اوغول
اکر کندیکی یکامنوب البته برقزدن مرادم الوردم دیرسك اوبلو قلرینه سوز
قویه یا ثانیسمه دیدی اولسون والبده سنك دیدیکك بکنی ایده جکم دیدی اندنصکره
قورقوسز بنی کندویه چکدی بندخی چابوق حاصل لندم جماعه وفرجمی الندم
طولتدم الیله توکرك الدی ذکریمی یغلدی دیدیکی صاقین چیقرمه یعنی ایکی
بجاقلریمی دوسنه الدی ودوسمه یاپشدی یوردینی بنم یوزم مقابله سنه
قالدی براز ذکر ایله فرجم قپوسنی اوشدیردی حال بوکه عجوزه حافظ بر
دده بکلیور برکلمه جائزه کجمسون دیو شمدی اشارت ایتدکه ای یکت
نه طوره یورسن ایشکی بتر یکت دیدیکی سن دخی بکرسك حیف دکلمی
دین دیدمکه امان اولویوردم بکریمی ازاله ایت صبره طاقتم قلمدی دیدم وبکمی
اوغزنه قیادیم همان بنجه برکره لکن ایندی ایسه جماعك لذتندن هیچ الم وجعنی
طویمادم اولکون بنی اون دفعه جماع ایتدی هر برنك بر دورلو لذاتی عجیبه و

وصنایع بدیعه وصفای بی نهایه اجرا ایتدمکه تعبیر ممکن ومتصور دکلدر
عمرمده اولکوندن لذیذ واولکوندن اعلی واولکوندن اطیب واولکوندن بیرام
واول کوندن سرورلی کون کورمدم آه اولکون اه اولکون اولوقت حکایه سنی
تمام ایدوب یراو یوب کرویه چکلدی

اوجنجی جاریه یلرویه

کلوب زمین بوس ایدوب ددی ای بنم افندم بن بر مستوره عورت ایدم
دلی قانلو چوجقلره مائل ایدم نفقه وکسوه ویروب کیدررقوشاردر
ایدم برکون کیف سز اوتوردم بر قومشومز وار قوجه قاری کلدی جانم
نیچون بویله محزون اوتوریورسک ددی بن ددمکه محبوبلرمدن بریسی بکا
غضب ایتدی کوجومه کلدی انک ایچون محزونم ددم قومشوم قاری ددیکه
اجانم جانم سن رجال فحوله سنی وعشق امورینی وجماعک انواعنی
وقیمتنی بلمز کمسنه لری وقوتلی ادملری ترک ایدوب عشق امورینی
بلمیان وجماع لذتنی اکلمیان برالای صبیان لعبنه میل هوس ایتدکجه
سنک حزن وملالک زائل اولمازددی بن دخی کندی نفسمده تفکر ایدوب
واقع بو قومشو قادینک جوابی کم دکل ددم وقولاغنه برابتدی اندنصکره
ددمکه ای جانم قادین سن بلورسک که بنم جماعه صبرم یوقدر نه زمان
بجرم سک ددیکی ایشی ددم قومشو قادین ددیکه یارن کل یانمه سکا
تعریف ایدیکم بلمدیکی اشلری وسنی مرادیکه ایرشدیررم ددی بوکلامدن
درونمه برفرح وسرور حاصل اولدی اوکیجه صباح بکا بریل قدر اولدی

وقتاکم صباح اولدی قلقدم صاچلریمی طرادم وکاکوللریمه قوقولو یاغلر سوروندم کندیمه
جکی دوزن ویردم عروس جهان ولوله خاقان اولدم قومشومز اولان قادینك اوینه
واردم بو خاتونك بر قرنداشی وار ایدی بر کوزل یکت ایدی بر وقتده بنی استدی ایدی
بن کندیمه لایق کوروب وارمدم ایدی وقتاکم ایچرویه کردم قومشو قادین بکا استقبال
واکرام ایدرك صدری بینه اوتورتدی برده کوردم که همان قرنداش ایله معاً برابر اوزریمه
کردیلر قرنداشی بنی کوردیکی کبی قوشدی الی وایاغمی اوپدی بوکون یوم مبارك ویوم عید
ویوم سعید دیردی قزقرنداشی اندی انواع اطعمه واشربه حاضرلدی نچه زمان یدك
ایچدك اللریمزی غسل ایتدك بعده بللور کاسه لر ایله قدح به قدح طولولری ایچدیك
قزقرنداشی ساقیه لك ایدوب بزهم ایچروزهم اوالقده بری بریمزدن بوسه کنار ایدرز
وهم بنی کندویه جکر صقار شمدی بربویله ایدرکن بزدن حیا زائل اولدی نفسم جماع
طلب ایتدی اوده بندن زیاده بن ایلیمی آنك اتاکی التنه صوقدم ذکرینی قوره دم
طوتدم اوده بنم شلواریمه ال ایتدی ینبه مثالی فرجمی آوجلدی اوپمکنی بن اونکلکنی
براز اوشدوردق قزقرنداشی دیدیکی نه طوردسك قالق ایشلی بتربی بونی سکا نیچون
کتوردم دیدی همان قالقدی قپوی اوزریمزه قپادی وقرداسنه وصیت ایتدیکه ای
بنم قرنداش بن بو جانی لعب صبیاندن نفرت ورجالی فحوله واقویایه رغبت ایتدیردم
نوریم سنی ایشلك تکاسل ایتمیوب کرکی کبی بلندیره سز وبنی اوتاندرمیه سن وآقرم
قومشو قادین علم جماع بلن رجالی اقویاده بشقه حالت وبشقه لذت واریمش
لعب صبیان هباء منثورا ایمش حیف بو وقته قدر کجن عمریمه دیدیره سن دیدی

قرداشی دخی سمعاً وطاعه الم اوزره اولمه همان صاغ اول ده بویله خدمتلردن اکسك
اولمه ددی اندنصکره قالقدی ثیابنی تخفیف ایدوب کوملکنی قالدردیغی کبی بر ذکر
کوردمکه اوچ قارش همان کلدی اویلغم اراسنه کردی وذکرینی یغلدی وفرجمی
براز قاریدی دخی ایچینه قومدن منی ادمق کبی اقدی فرجمی صوولادی بعده کنه
عودت ایدوب باب رحمه دوقوندوردق باشی غائب اولدی اولوقت بر لذت
عظیمه واقع اولدیکه عمرمده کورمدم بعده چقردی باب رحمه تبرید اندکدن
صکره کنه عودت اتدی بر حرص ایله جماع ایدیکی لذتدن قاچ عدد واقع اولدیغنی
فهم ایده مدم زیرا لذتی جماعدن بایلشم بعده بکاددیکه بکندکمی لعب صبیان ایله
نصلدر ددی بن ددمکی الله بلدیسنی وبرسن لعب صبیان برشی دکل ایمش هنوز
دنیایه یکی کلدم بویله بلمزدم قزقردا شکر بزی ایقاظ اتدی الله تعالی عمرینه برکات
ویرسون ددم هله نه حال ایسه بر زمان ذوق وصفا اتدك صکره بر عزایه سفره
کتدی بر دخی کلمدی واحسرتاه دیوب حکایه سنی تمام ایدوب زمین بوس ایدوب
وکرویه چکلدی   دوردنجی جاریه ایلرویه قدم باصوب زمین بوسدن
صکره ای بنم افندم بن برکسنی زاده عابدات صالحات خاتونلردن ایدم دعا نماز
داوروچ وقران کریم تلاوت ایدردم وعلما وصلحا مقبره لرینی زیارت اتمکی پك
سوردم دخی شیخلر مجلسنده وعظ نصیحت دکلر ایدم وحسن جمالده دخی اول
کمالده ایدمکه نفس بغداده نظیرم یوق ایدی نیجه اکابر ناسدن بنی طالب اولنلر
بیون المزدم قبالکم کونلرده برکون جانب شرقیدن جانب غربیه عزیمت اتدم

بیوردک بنم بیوفا دوستم خوش کلدیکز صفا کلدیکز نیجه میزاج شریفکز بو قدر
بیوفالق سزدن مأمول اولنمزدی بر آیدر بزی کلیاً اونوردک آندیکز غالبا
یکی احباب پیدا ایدیکز سلطانم خوش ایمدی بنه صاغ اوله سز اوله دور
بن سزه تعدیر ایده جک برده چابوق خرسز او صاحبنی باصدیر حسابنجه
برده بهانه بولوردیکز بنم باشمده آتش بنایور سز هیچ بلمزسکز همان بر آدمی قورمدک
کبی خاطر [کوریجی] کزه کلور بنم سزی فدا ایتمیه جکمی سزدخی بیلورسکز بر کره آدم کوندروب
حالیمی صوریق لازم دکلمیدی خیر اوله برادر نه اولدی سزه هله دور آز اچق
صولغمی الایم یورلدم زیرا ای افندم لحن کون سزدن ایرلدقدنصکره سمته
کیره یوردم بر فکرم دخی وار ایدی کندی کندیمه دوشنوب یولده کیدرکن برده
انسمدن بری یقامه صاریلوب قوللق کل سونی آل هیو باغرمغه باشلادی
برده بو تا دوت یول اغزنده شکرلمجی حاجینک دکانی اوبونی همان شاشدم
قالدم برده قوللق کلوب بزی طوتدی الم آیاغم بر کورمدن هایده یاودم قوبه
جانم ابترا جود یاجینک یاننه واروب بو حالی افاده ایتمدیکزمی نه بلیهیم شاشرم [شاشردم]
هم غالبا چودیه جی دخی آنی بوغیدی وقتا که قبویه واردق هیچ برشی سؤال
وجواب اولمقزین همان حبسه ویردیلر دوشنوب دوشنوب قهرمدن چتلایوردم
بونلرو اصلی نه اونا بونه سؤال ایده یوردم بنم قباحتم نه در وبنی قوللوغه ویروب
بو حبسه قویان آدم کیمدر بو آدم بنم بیلدیکم کوردیکم دکلدر عجبا دوشمیدر
حالمیدر هرکسه صوردقده بیلمم هیو امورنسیلکر چاره یوق اول کیجه
حبسده پیره لکده کوچیله کوج صباحی ایتدک صباحله بزی هیوانه چقاردیلر
ودعواجمز اولان حریفی دخی کتوردیلر نیه بره برشی صوردیوب یانمزه بر

برحریجی وبرموجی قاتوب محکمه‌یه کوندردیلر دوستم بو برعجایب سیران
أمّا بو آدم نصل آدم در هیچ بیلدیکم کوردیکم آدم دکلدر به جانم چونکه
بویله در سزدن نه اسنر بندخی بیلمیوردم والحاصل قاضینک حضورنده هم
دعواجمز دیدیکه بنم بو آدمده اوج عدد ساعت بهاسندن بیلای بشیوز غروش
الاجغم واردر بشیوز غروشی بکا تسلیم ایلدی قصوربیلای غروش ذمتنده
الاجق حقم قالدی الی استرم قاضی دخی بره هیچ برشی سؤال اتمکسزین
شاهده حواله ایلدی آمان افندم سویلدیکی یلاندر بوادم نه بیلدیکم نه کوردیکم
بنم بو ماده‌دن خبرم یوقدر هیچ جیلادم کمسه دیکلنمیوب هایده هیچ بزی
قپودن دیشاری الله دیه دوشوندلی یولده کیدرکن هله بزم دوستمز ده قرای
داست طلدم بکا صوردیکه بو کیفیت نه در نه دوشونیورسون هیچ آمان دوستم
باشیمه سویله برشی کلدی بر دولاندریجیه اوغرادم محکمه کیتدلی بزی
شاهده حواله ایلدیلر جانم ده قروا بکا کفیل اول دیدم اول دخی بکا
کفیل اولوب برمله قپویه برابر کیت دیدم باش اوستنه هیچ جواب ایلدی
ده قروا ایله بویله یولده صحبت ایدرکن برده کوردمکه بزم دعواجمز اولان
دولاندریجی یادکارینی طوتمشلر کوره که کتوریورلر اوه آنه سنی سوتیدم
آمان شونی تصحیح ایده‌یم هیچ پاشا قپوسی یاننده بر قهوه‌یه کیردم
و دیوان چاوشلرندن بر دوستم وار ایدی اوطه قهوه ده ایمش اوکا
سؤال ایتدم کیمی سؤال ایتدلی اشته شیمدی سزه نقل ایلدیکم شی
حریفی که بندن یلاندن اقچه استرایدی اوی کوره که کیدب ظاهر جانم
ای دیکنسنه ایشته سزلو طبیعتکز بویله در ذوقه دائر صحبت اولورایسه

دكلمسكز اولمازايسه جانكز صقيلور دوستم اغنام آجانم اغنام بو آدملو
اصلى فصلى نه اولادى ايمش بونلو اصلى بر زنكين بازركان اولادى ايمش
بابالى اولدكده صكره ميراث اوله رق بيك كيسه اقچه قالمش آما بو حريف
غايت دنباره اولديغندن اوقدر مالى قلندرلر ايله يمش ايچمش شيمدى بر پاره
قالممش دولاندرجيلغه باشلامش ايشته بويله صوقاقلرده سورينور
كزر حتى برزم سيتمده برى بوكا مرحمت ايدوب يانينه المش وباشدن اياغه قدر
برقات اوربه يابدى وهركون خرجلق ويرير ايمش يعنى بويله اكرام كورمش ايكن
انجام كورن انلرى دخى بشيوز غروشنى دولاندرمش وقاچمش شيمدى پاره بلك
دنياده يلو فناشيدر بو حالى پاره سز دوكورت اولنلره صورمه لى نه ياپسون
بويله حيله يه باشلادر لكن برى دخى انجام بش غروشه صلح ايلديلر
بندخى حالنى اكلادم مراحمت ايتدم ويردم آما زواللى حالا ترسانه ده
كوركنى در وبر دخى بونى كوركدن چقارمزلار يازق اولدى لكن بر چاره سينى
بولودايسه م اوبكا كمللك ايلدى ايسه كنه بن اكا ايلك ايده رم وبر چاله رجا
ايدركنه كوركدن قورتاريرم اوبكا كمللك ايلدى ايسه بن اكا ايلك ايدرم
سوزمدن دونمم دوستم ده قردا بوركى بنم بيوفا دوستم خوش كلديكز
صفا كلديكز نيچه ميراج شريفكز بو قدر بيوالق سزدن مأمول اولنمزدى
برآيدر برى كليا اوموزدن آتديغكز غالبا يكى احباب پيدا ايتديغكز سلطانم
سلطانم خوش ايمدى صاغ اوله سز اويله در بن سزه تقدير ايده جلى
يرده چابوق خرسز اوصاحبنى باصدرير حسابنجه بره بهانه بولوسكز
بنم باشمده آتش نيايور سز هيچ بلمرسكز همان برآدمى قومداس كبى كوزنجى

خاطرکزه کلور بنم سزی فدا ایتمیه جکمی سز دخی بیلورسکز برکره
آدم کوندروب حالیمی صورمق لازم دکلمیدی خیر اوله برادرنه اولدی
سره هله دور آز آجق صولغمی الایم یورلدم زیرا ای افندم کجن کون
سزدن آیرلدقدنصکره سمته کیده یوردم بر قدم دخی وارایدی کندی
کندیمه دوشنوب یولده کیدرکن برده انسمدن بری یقامه صاریلوب
قوللق کل شونی آل جو باغرمغه باشلادی نره ده بو تا دوت یول اغزنده
شکرلمه جی جانک دکانی اونونده همان شاشدم قالدم برده قوللق کلوب
بری طوتدی الم ایاغم بر کورمدن هایده یاوردم قپویه جانم ابتدا باجیناق
یانه واروب بو حالی افاده ایتمدیکزمی نه بیلیم بن شاشردم هم غالبا
چوربه جی دخی آنده یوغیدی وقتاکه قپویه واردق بره هیچ براشی سؤال
و جواب اولمقزین همان حبسه ویردیلر دوشنوب دوشنوب قهرمدن
چتلایوردم بونلک اصلی نه اونه بونه سؤال ایده یوردم بنم قباحتم نه در
وبنی قوللوغه ویروب بوحبسه قویان آدم کیمدر بو آدم بنم بیلدیکم
کوردیکم دکلدر عجبا دوشمیدر حیالمیدر هرکسه صوردقده بیلم بو
امور سیلکر چاره یوق اول کیجه حبسده بیره کلدده کوجیله کوج
صباحی ایتدک صباحله بزی هوانه چقاردیلر و دعواجمز اولادن
حریفی دخی کتوردیلر بنه بره برشی صورمیوب یانمزه برحربه جی وبرموبجی
قاتوب محکمه یه کوندردیلر دوستم بو بر عجائب سیران آما بو آدم نصل
آدم در هیچ بیلدیکم کوردیکم آدم دکلدر بجانم جونکه بویله در سزدن
نه اسکر بندخی بیلمیوردم والحاصل قاضینک داعواجمز حضورنده دیدیکه

بنم بو آدمده اوچ عدد ساعت بهاسندن بیلو بشیوز غروش الاجقم واردر
بشیوز غروشنی بکا تسلیم ایلدی قصور بیلو غروش ذمتنده آلاجق حقم
قالدی انی استرم قاضی دخی بره هیچ برسیچ بنی سؤال اتمکسزین شاهد
حواله ایلدی آمان افندم سویلدیکی یلاندر بو ادم بنم نه بیلدیکم ونه بوردیکم
بنم بو ماده دن خبرم یوقدر هیو چبلادم کمه دیکنه میوب هایده هایده هیو
بزی قپودان دیشاری اله دیلر دوشوندکی یولده کیدرکن هله بزم دوستمز
ده قروآیه راست کلدم بکا صوردیکه بو کیفیت نه در نه دوشونیورسون هیو
امان دوستم باشمه شویله برشی کلدی بر دولاندیریجیه اوغردم محکمه
کتدک بزی شاهد حواله ایلدیلر جانم ده قروآ بکا کفیل اول دیدم
اولدجی بکا کفیل اولوب بزم له قپویه برابر کیت دیدم باش اوستنه هیو
جواب ایلدی ده قروآ ایله بو یوله یولده صحبت ایدرکن برده کوردمکه بزم
دعواجمز اولان دولاندیریجی یادکارینی طوتمشلر کوره که کتوریورلر اوه
آنه سنی هیو سویدم امان شونی تصحیح ایده یم هیو بشا قپوسی یاننده
برقهوه‌یه کیردم و دیوان چاوشلرندن بردوستم وار ایدی اوطه قهوه ده
ایمش اکا سؤال ایتدم کیمی سؤال ایتدك اشته سزه نقل ایلدیکم
شرح حریفی که بندن یلاندن اقچه استر ایدی اومی کوره کیدن ظاهر
جانم انی دیکه سنه ایشته سزلو طبیعتکز بویله در ذوقه دائر صحبت اولور
دکنز سکز اولمارایه جانکز صقیلور دوستم اغنادم آ جانم اغنادم
بو آدملر اصلی نسلی نه و کیملو اولادی ایمش بونلو اصلی بر ذنکین
بازرکان اولادی ایمش بابالری اولدلدنصکره میراث اوله رق بیلو کبه

اڭچی قالمش اما بو حریف غایت زیاده اولدیغندن اول قدر مالی قاریله
یمش ایچمش شیمدی بر پاره قالمامش دولاندریجیلغه باشلادی
ایشته بویله صوقاقلرده سوردیور کزر حتی بزم سمتمده بری بوکا
مرحمت ایدوب یاننه المش و باشدن آیاغه قدر بر قات اوروبه یاپدی
و هر کون خرجلق ویریرمش یعنی بویله اکرام کورمش ایکن انجام
انک دخی بشبیوز غروسنی دولاندرمش و قاچمش شیمدی یاره زیاده
دنیاده پک فنا شیدر بو حالده یاره سز ذو کورت اوبیلره صورمه لی نه
یاپسون بویله حیله یه باشلدر لکن بزی دخی انجام بش غروشه
صلح ایلدیلر بن دخی حالنی اکلادم مرحمت ایتدم ویردم اما ذا اوللی
حالا ترسانه ده کورکده و بر دخی بونی کوردکدن چقادمزلادر یازق
اولدی لکن بر چاره سنی بولور ایسم او بکا کمالی الدی ایسه
کنه بن اکا ایلک ایدرم و بر حاله رجا ایدر کنه کوردکدن قورتارم
او بکا کمالک آلدی ایسه بن اکا ایلک ایدرم سوزمدن دونمم
باب چهارم اعدانک اظهار تعلّق و تملقنه اعتماد ایتمیوب هر زمانده
کمین مکر و حیلسندن امین اولمق جایز دکل ایدوکن بیان ایدر
رای دابشلیم حکیم برهمنه ایتدی ای حکیم شجره نفاق نه ثمره ویرر
و مقدمه اتفاق نه یه منتج اولور بلدم و اول دوستلرک داستانن
که صداقتلرنده صادق و مرافقتلرنده موافق اولدلر کوش اذعانله
استماع قلدم و عین ایقانله کوردم و برهان عیانله مطلع اولدم بیت
کملک که یاری وار اندن غم اولماز • انک که یاری یوقدر حرّم اولماز

18

مجموعه

العلم بئرٌ والمذاكرةُ دلوُها

بو سوزی آلتون ایله یازسون یازان
کندی دوشر ال ایچون قیو قازان

توبه میده ثبات قدمدن صورمه
اوراسی ساقی کلچهره نك ابرامی بیلور

کوچوجکدر قیهم آما حومق آلدقده اله
سنی میدان محبتده جلك کبی چاله

ولدتك امك باكیا متاسفا
والناس حولك تضحكون سرورا
تضحكون

فاجهد بفعلك ان تكون اذا بكوا
فی یوم موتك ضاحكا مسرورا

اطلبوا العلم من المهد الی اللحد
استه یك علمی بشکدن قبره دك

کرمداران عالم را درهم نیست
درهمداران عالم را کرم نیست

نازمز چرخه کچر دیرسه اکر مرشد دوم
سن بمنسن بنم ای غالب بیچاره بنم

برکناه ایدن کمسنه بیك کون اه ایتمك کرك
بنك کناه ایتدم خدایا برکون اهم یوق بنم

برتو اضعهای دشمن تکیه کردن ابلهیست
پای بوس سیل ازپا اگکند دیوآرها

من انچه شرط بلاغست باتومیکویم
توخواه ازسخنم پندکیر وخواه ملال

زینوا جیدنهاکم بالوشاح الصدر علم
او بتنقیش الحجور وارکاب الترک سلم

کلامندن اولود معلوم کشینك
نفس جمله دن اقدم در

حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله

قوس جدی د

حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله
میزان عقرب قوس جدی دلو حوت

20

[illegible]

21

22

23

24

NP

همایون نامه

قردن بازمش ومن الله التوفیق

باب چهاردم اعدانک اظهار تعلق وتملقنه اعتماد اتمیوب هر زمان
کمین مکر وکینندن امین اولمق جایز دکل ایدوکن بیان ایدر رای
دابشلیم حکیم برهمنه ایتدی ای حکیم شجرهٔ نفاق نه ثمره ویرر ومقدمهٔ
اتفاق نه یلی منتج اولور بلدم واول دوستلرک داستانن که صدق اقلر
صادق ومرافقلرنده موافق اولهلر کوش اذعانله استماع قلدم وعین
ایقانله کوردم وبرهان عیانله مطلع اولدم بیت کملک که یاری وار انده
غم اولمز ● انلرکه یاری بوقدر حرم اولمز ● حالیا بیر روشن ضمیردن
متوقعدرکه عبارت دلپذیرایله تقریر وتعبیر بیوره اول دوشمنلک
مثلن که لاجرمسنه اعتماد ودعوای اخلاص واظهار اختصاصنه اعتماد
جایز اولمیه که وصیت چهاردمده بیورلمشیدیکه عاقل حازم کمال تنبه
وتیقظ اوزره اولوب لازمدرکه علی کل حال خصم بدسکالدن
صداقت احتمالن ویرمیه که وصیت چهاردمده هیچ بر وجهله دشمندن
صداقت کلمز ودشمن نه قدر ملایمت وملاطفت کوسترسه دوست
اولمز بیت ز دشمن دوستی جستن چنانست ● که یکجا جمع کردن
آب وآتش ● بیدپای ایتدی بلی مرد خردمند وهوشیار ترهات
دشمنه التفات اتمیوب متاع تزویری وشعبده سنه خریدار اولمزکه
دشمن حیله کار کندونک صلاح حالی ایچون کمال محبت ومودت
اظهار ایدوب ظاهرن خلاف باطنیله اراسته قلور ودقایق زرق و
لطایف حیلی پیش نهاد ایدوب انلرک ضمننده کلی فکرلر وعظیم مکرلر

تعبیه ایلر پس عقل و حادثه لازمدر که هر بار که دشمندن زیاده
تملق و تعلق کوره سوی اعتقادی اکا دخی زیاده اولا وخصم
هر چند که دعوای ملایمت دم اوره طریق مخالفتده دخی ثابت قدم
طوره زیراکه دخنه خیلیسی سد وغایله خدعه‌سن بنه اکا دد اتمیوب
بو بابده غفلت روا کوره دشمن بدسکال که مترصد احوال درناکاه
کمین ایدب تیر قصدی هدف مراده یتشدره بیت مکر دشمندن صقین
اولمه امین • غدر ایدب ناکه سکا ایلر کمین • هر کمسنه که وقت فرصتده
تدارکی فوت ایده نادم اولا اما حسرت وندامت فایده ویرمیه
و هر چند که لیت ولعل ایله تعلل ایده سودمند اولمیه واکا اول بلا
یتشه که زاغلره بومه یتشدی رای استفسار اتدیکه نجه اولمشدر اول
حکایت برهمن ایتدی روایت ایدرلر که بعض ولایت چینده بر کوه
پر شکوه واریدیکه غایت رفعت ومناعتدن تیر شعاع بصری کمان
کمرنه چقنجه چوق زحمت چکردی ودیده بان وهم کوشه بام رفعته
نردبان خیال ایله چقردی بیت کسی ندیده فرازش مکر بچشم ضمیر
کسی نرفته نشیبش مکر بپای کمان • اول کوه بلندده بر درخت سدره
ماننده بتمشیدیکه اصلی تحت ثراده ثابت وفرعی فوق سمایه یتشمشدی
سرافراز اولمشدی شنیله شاخی • که لمجشیدی بو فیروزه کاخی لباسی
حضروش حضرا یمش • یمه‌شی دهر الندن زخم یتشه • نه اورمش
آبغینه بالته دوران • نه دوکمش برله شاخن یره دهقان اول درختک

طاقلرنده

کاخ شاخنده غیر متناهی اشیانهٔ زاغ واریدی اول زاغلرک پیروز نام
بر ملکی بنامی واریدی جمله سی انک فرماننه رام ایدی بر کجه شاه بوملرک
که اکا شباهنک درلریدی اول عداوت قدیم سببیله زاغ ایله بوملر
میاننده قایم ایدی لشکر جرار وسپاه خونخوار زاغلره شبیخون ایدوب
کشورو لشکرن خراب وخانه و اشیانه لرین یباب ایدی بیت بازوی
مردی برآورده دست • سر دشمن کرده چون خاک پست • اول شب
تاریکده وتارده صدهزار زاغ شب کردار آتش بوار ونار کارزارده
بریان اولدی وبفحوای واقتلوهم حیث وجدتموهم مصدوقهٔ حاللری اولوب
چشم دوران ابر بهاری کبی انلرک حال زارنه کریان اولدی ملک بوم
مردوم کبی مظفر ومنصور ومرفه ومسرور اول رزمدن رجوع قلدی
چون باز بلند پرواز صبح بال وپر اچوب وغراب سیاه روی شب
آشیانه غروبه اوچوب خیل نجوم لشکر بوم کبی زاویهٔ خفاده متواری
اولدی بیت تیغ کشیده اختر عالم فروز • لشکر شب کشت هزیمت زروز •
پیروز جمیع لشکرن جمع اتدی وحکایت هجوم سپاه بومی درمیان ایدوب
ایتدی بوملرک شبیخون کوردکزمی وجرأت وشجاعتلرین مشاهده
قلدکزمی اشیانه لر کورده کشته لر پشته پشته در بیچه کز دخی خسته وبال شکسته
ونیم کسته در بوندن دخی دشوار بودرکه بو بدکارلر کندولرک جرأت وقوتلرن
بلدلر وبو طایفه یله جنکه چنک اورمغه قدرتلرن معلوم قلدیلر وبزم مسکن
ومأوامزه واقف وخانه وآشیانه لریمزه مطلع اولدیلر ظاهر بودرکه چون

بوکریه پیکر وقبیح منظرلر بو قدر نصرت وظفر بولدیلر جرأت واقداملری
زیاده اولوب دخی دلیر اولدیلر شویله اکلنور که توقف ایتمیوب برکز
دخی اقدام اوزره کلدلر و بو دفعه وار قوتلرین بازویه کتوروب
دست برد عظیم کوستره لر و بر وجهله که بیماران زحمت هزیمت اولکی
شربتدن ایچوره لر ایمکلین که اکر بو نوبت دخی وضع سابق اوزره
شبیخون ایده لر بزم لشکرمزدن بریسی زنده قومیوب تیغ هلاکدن
کچوره لر بو امرده مشاوره ده مبالغه لازمدر و بو غایله نک دفعنده
تدبیر مناسب نه ایسه فکر ایلمک واجبدر مثنوی هنوز اولین حملهٔ
دشمن است • ذکر بارش مکروفن است • کران سیل زاده نه بندد کسی
خرابی بدید اید ازوی بسی • ده فتنه امروز محکم بکیر • که فردا نباشد
تدارک پذیر چون پروز کلامن تمام اتدی بش نفر زاغ میان لشکردن
ملک حضورنه کلوب مراسم دعا ولوازم ثنایی ادا اتدیلر مکر بو
طایفه میاننده بونلر فضیلت رای ومزیت عقل ایله موصوف ومعروف
ووزاهت فکرله مشهود ومذکور ایدیلر هرنه که امره که اشارت بیورسه لر
اسرار فوز ونجات انده واضح ایدی وهرنه رای روشن وفکره استصواب اد
اتسه لر آثار خیر وصلاح انده لایح ذر بیت برای دوشن وفکر صواب بردندی
ذروی آینه دوزکار زنک وحلل • بعقل کامل وتدبیر راست کردندی •
هزار مشکل دوران بنیم ساعت حل ذاغلر جمیع امورلرنده انلرک تدبیره
اعتماد ایدرلر ایدی ودفع نوایبده انلرک رای اصابت پذیرنه استظهار

واقتصاد کوسترلردی ملك دخی انلرك فکرنی متیمن طوتوب ابواب مشکلات
مهمات ملکی انلرك کلید اندیشهٔ صواب اندیشیله فتح ایلردی چون
پروز انلری کوردی هر برینی عواطف ملکانه ایله نوازش قلوب شانلرنه
لایق خلعت وانعام واحسان بیوردی وایتدی بوکون زمان امتحان
ذهن عقل واوان تجربهٔ فهم وفضلدر هر کوهر یکه درج ضمیرکوزده
مخزون قلمش اولا سز رشتهٔ بیانه چکوب طبق عرضه قویمق کرکسز
وهر نقدیکه دار الضرب قلبکزده تمام عیار بولنمش سکه خانهٔ امتحاندن
بازار ظهوره وعیانه کتورمك کرکسز زاغلر دخی مدح وثنای فتح ایدوب
ایتدیلر شها اول همیشه پناه جهان ثناخوانلك اولون زمین وزمان رای
علی بو بابده هر نه بیورسه صوب صوابه اقرب اولدر وعالم غیبدن ضمیر منیره
هر نه لایح اولورسه اولی وانسب اولدر بز بنده‌لر بو عقل قاصرله نه فکر ایده
وذکر ایدن اولی مرآت خاطر پادشاهده هویدا اولمیه بو چاکرلر کلك تدبیر
وصفحهٔ ضمیرده نه تحریر ایده‌لرکه اندن اعلی لوح دانش شاهنشاهیده
ارتسام بولمیه اما بحکم المأمور معذور امر بیورده مقدار وسع ومقدور
مبذول اولنمق لازمدر اگرچه که خاطر شاهی که مشکات انوار الهی در
مکنون ضمیر قاصر ومخزون باطن وظاهرمزه عارف وعالم در اینجه میکویم
نزد رای رای عالی روشنست ملك بریسنه خطاب ایدوب ایتدی سن
بو بابده نه درسن و بو عقده‌نك حلنده نه فکر ایدرسن ایتدی ای ملك اول
وزیر مشیرلرکه بزدن سابق شیر تدبیره زنجیر تسخیر اورمشلردر بو مقوله وقایعك

حدوثنه بو حیله‌لی معقول کورمشلردر که چو بر کیمسنه دشمن قوتی مقاومتدن عاجز اوله هر آینه لازمدر که وطن مألوف و مسکن مشعوفی جلا قیله بلکه مال و منالك و اهل عیالك ترکن اوره که مقابله ده نجه خطر و مخافت و مقاتله ده نجه ضرر و آفت واردر خصوصا که خصملردن بر دفعه کوشمال بولمش و غنیمت یرینه هزیمت کورمش اوله هر کیمسه که تهور تماملرله حربه جوق نیام انتقامدن چقرب بر دشمنله که شربت خونبدن بر کره چاشنی طاتمش اوله و شراب خونبدن بر دفعه جرعه ایچمش اوله محاربه داعیه‌سن قیله‌بی اشتباه کرداب سیل ده یاتمش بلکه دریای نیله کندوسن اتمش کبی در کشتی کندونك قوت و زورنه اتمق و پنجه بازوسنه طینمق میدان رزمده طریق حزمدن دوردر که تیغ و خنجر هر طرفدن کسیلمك و ریح ظفر ایکی جانبدن ده اسملك میسردر بیت حذر کن ز بیکار کمتر کسی که از قطره سیلاب دیدم بسی ملك چون انلك کلامن استماع ایتدی اندن اعراض ایدب زاغ آخره ایتدی رای وزیر سابق بنم تدبیرمه موافق دکلدر بلکه اول فکر اهل عقله لایق دکلدر زیرا که حمله اولی و صولت نخستله بو قدر ذلت و حقارتی قبول اتمك غیرتسزلك علامتی و حمیت سزلك امارتی در مصرع نشاید شیر مردانرا بهر زخمی زنها دفتن بیت اشتمدی جوان و کورمدی پیر که بوم شوم اله زاغدن بیر صوب صوابه اقرب درکه حربه حربه طیانب طوره وز و شولك شوکتی تیز چنکال جدالی خونریز ایدوب بوم شومله جنك جنك اوره وز

نظم اکر برنیاریم تیغ ازنیام بمردی زما برنیارند نام بخود ننك را راهنمونی کنم
که بیش زبونان زبونی کنیم اکر یار باشد جهان آفرین بتیغ از عدو باز خواهیم کین
دست عزتله محذوره مملکتی اول شهریار کامکار در آغوش ایدرکه آب شمشیر
آتش بار ایله نام خصم بدکرداری صفحه روزکاردن یویه ولب مراد ایله ساغر صفایی
اول تاجدار نامدار نوش ایدرکه سفال تمنای دشمن بدسکالی ننك بوار
دمار ایله صیه حالا مصلحت وقت بودرکه قراول نصب ایدوب اطرافه دیده بان
کوندرهوز وجنك وجدال اسباب رزم ایله حاضر وحرب قتاله دیده
خرمله ناظر اولوب اکر دشمن بدکمان کمان کبی برجانبه کلورسه بز تیر کبی
راست وارهوز ونیزه کبی طوغرو طورهوز ومیدان کارزارده پایدار اولوب
مردانلکلر کوسترهوز که اهل جهانه داستان رستم ودستان سام نریمانی
اونتدرهوز تا چهره عروس ناموس غبار عاردن پاك وعرصه جنك نام وننك
ایچون آمیخته خون وخاك اوله مصرع بنام نکو کر کشندم رواست ملوك نامدار
ادمدرکه هنکام کارزارده عواقب کاره اولقدر اعتبار قلمیه وروز جنك ووقت
نام وننکده مال وجانه چندان نکران اولمیه نظم از سر کذشته پای بمیدان نه و ببین
کوی مراد در خم چوکان آرزو خواهی که بخت روی نماید بکام دل باید شدن
بمعرکه با خصم رو برو ملك روی توجهی برینه دخی توجیه ایدوب ایتدی بو سوالدن
سنك جوابك وبو مهمده سنك تدبیر باصوابك نه در وزیر ایتدی آخرای
ملك کامیاب بو بابده رای حقیر استصواب ایدوکی بودرکه صاحب وقوف
الحیل کوندرهوز ودشمنك تفحص حالی وتجسس مافی البالنده مبالغه
ایدوب

مصالحه میللری وامیدر کوره وز اکر بزدن باج وخراج ایله راضی اولورسه
وعاطفت حشن قبول ایله تلقی قلولرسه بز دخی بحکم الصلح خیر قواعد حشن
کارمزی اساس صلح اوزره قویب مقدر وقت اولدوغی مقدار حراجه
التزام ایده وز وشدت کارزاره وزحمت شبیخونلرندن امین اولوب
کندو دیارمزده آسایش وآرام ایده وز نظم اولنجه صلح میسر عدوله عاقل ●
ده وفاق قلوب ترك ایدمی هرکز جنك ● عدوی کلبله اولورسه مجال
صلح محال ● انك سواله اولور جوابی شافی سنك ● ملوکك رای راست
وتدبیر درستدن بریسی بودرکه چون دشمنك شوکت ظاهره سن
وقدرت قاهره سن کوره و ممالکه فساد استیلاسی منتشر اولوب رعیت معرض اولوب
وممالکه و ورطه تلفه دوشمك احتمالی ویره حیله نقش کوستروب کعبتین
خصمی رفق ولطفله ازمایش قله ومال ومنالی سپر ملك وکشور
ووقایه رعیت ولشکر ادوب ششدره دن بوخصم تدبرله رها بوله
زیراکه میان بساط تجبر وتکبرده اوتوروب نقش خصم عیان کلمش اکن
داودملو ومیدان ستیزه وعناده ده طوروب دشمن غالبه لحرکه انمدح بو
حمل ایدوب خاودملو صوب صوابدن منحرف وسمت استقامتدن دوردر
ومقتضای عقل مخالف وپرایه تجربه دن مهجوردر مصرع زمانه باتونسازد
توبازمانه بساز ملك زاغ اخره متوجه اولوب ایتدی ای وزیر بوبابده
سن نه تدبیر ایدرسن وبونیابانی بی پایانده نجه شاهراهه کیدرسن
ای ملك وداع وطن وترك دیار ورنج غربت وبلا بنم دیمده هزار بار

اولدر

اولى در اندكه شيشهٔ ناموس قديمى زمين مذلة اوره وز اول دوشمنه كه همیشه
بزه تضرع وتذللده اوله تواضع كوستره وز بيت هيچ اولورمى باز جره اوله تيهو
مطيع كم كوريدر شير شرزه اوله هويه شكار فضاكه بز تقبل باج وتحمل خراجه
التزام كوستره وز بونلر بزم مقلوبتمزه جازم اولسه كرك وبزى قلع واستيصالى
دمنلرنه اذدم قلمه‌يه‌لر كرك ارباب تجربه دمشلردر دشمنله مداراى اولقدر مراعات
اتمك كرك كه حاجتك انده روا اوله بو بابى اول فتح اتمك كركدر كه مرتبهٔ افراط
يتشه كه سنى ذليل وحقير ودشمنك جرى ودلير ايده انلر بزدن جزيه ايله
قناعت اتمك حيلى تكلفدر پس بزم دردمزه درمان ودوا صبر وتوقفدر
شويله كه ضرورت اقتضا ايده محاربه دخى جايزدر زيراكه زحمت جنك جنك
غيرت نام وننكدن اهون در بيت مرده بودن بزير سنك اندر هى
به كه زنده بزير ننك اندر ملك بشنجى وزيره كه كارشناس ديرلريدى ايدى
كه سنك فكر مشكل كشاى‌كه تمام اعتمادم ورأى عالم آرايله قوى اعتقادم
واردر قطع درمضيق عقدهاى چرخ دين وملك را همچو راى صائبت
مشكل كشاى كس نديد جز بتدبير همايونت مرادى كس نيافت جز بيمن
همت فرهاى كس نديد پس بو امرده نه فكر اوزره قرار ايدوب جنك
وصلح وجلاى وطندن قنغسن اختيار ايدرسن كارشناس ايتدى
اى ملك مقطوع ومجزوم دركه بوم طايفه‌سيله مقابله شومدر
اولى بودركه تا ضرورت اقتضا ايتميه انلرله محاربه‌دن ابا ايده وز زيرا
كه انلرك جنكده زبون انلر بزمله جنكده دليردر هم قوتلرى بزدن افزون

١٠

هم عددلری بزدن کثیردر کشی نقدر قوی اولسه خصمنی ضعیف عد ایتملو
کرکن که موجب غرور در مغرور همیشه مغاك هلاکه قریب وساحه نجاتدن
دوردر اکرچه که اول قوم بوملکده حیله وخدعه سی چوقدر اما حالا حرکت نخستنی
اعاده ایتملک احتمالی یوقدر اول اجلدن که اول قوم صاحب حزم در حازم
علی کل حال دشمنك حیله ومکرینه چارمدر وکمین عددندن امین دکلدر زیرا که
میانلرنده مسافه قریب اولسه محتمل درکه فرصت کوزه ده اکر بعید ایسه جایزدر که
ایلغار ایدوب مقابله قلسه یمکن که کمین اتمش اوله مصالحه اتسه شاید که سینه سنده
غدر تخمی اکمش اوله بو برهان موجبنجه حالا انلرك جانبندن جنك عدة توقفده در
فرصادکه انلرك قلبلرنده داعیه حرب متمکن اوله بزه انلر کله محاربه جایز دکلدر که
ارباب عقل وتمیز ممکن اولدقجه جنکدن پرهیز اتمشلردر زیرا که نقد حیات که سرمایه بازار
کارزارده برمتاع درکه چارسوی روزکارده مثلی بولنمز وشراب شمشیر ابدار
بر شربت ناخواشکوار درکه بدل ما یتحلل واقع اولمزیت اکر پیل زوری اکر شیر
جنك بزدیله من صلح بهتر ز جنك ملك ایتدی انلرله مقابله ومقاتله جایز
اولمیجق بو غایله نك دفعنده نه معامله دوا کورورسن ایتدی بو امرك غورنده
تفکر وافی واصل فصلنده تامل کافی واجب درکه ملوکك فکر ثاقب ورای
صایب وتدبیر راست وتامل درستله اول مقاصد ومطالب میسر اولوردکه
خزاین بسیار ولشکر جرارلی شمارله محصل اولمز شعر شمشیر یکی تا صد تواند
کشتن برای لشکری را بشکنی بشکست بو مقصده شاه راه اصل رای روشن
پادشاهدر ومشاوره وزیر صاحب تدبیر انوك زیاده تنویرینه وثمره فوایدینك

تکثیر و توفیرنه باعث در بخار کبی که مدد هوا وانهارده حاصل اولور و عدد
قطرات امطاردن اکا فائده واصل اولور ولهذا هر صاحب دولت که مقبول العقول
وامانت کذار ناصح لرک رای اصابت شعارلری ایله عامل اولمیه از زمانده ساعد
بختی سواد مساعدهٔ سعادتدن مهجور اوله وهر طالب سعادتکه میامن عقل وبرکت
ادراکدن بهرمند اولوب استماع اقوال ارباب عقلی حسب حالی و شعار روزکاری
قله اقبال اکا قرین وادبار دایرهٔ دولتیندن دور اوله الحالة هذه بحمد الله کرملک
کمال عقل ایله اراسته وپیرایهٔ حسن تدبیرله پیراسته در شعرای در بنای عقل بوملک
هنروری • ورای پرتوی ذرای تو خرشید خاوری تدبیر صایب تو باندیش صواب تمهید
دادهٔ قاعدهٔ دادکستری فکر مراجه وقع بود پیش رای تو خرمهره راجه قدر بنزدیک
جوهری اما چونکه ملک بنی بوم مهمهٔ عز مشاورت ایله مفرز قلدی وبوامرک
اتمامنده بن بندهنک لطف تدبیر وحسن اهتمامنه اعتماد بیوردی دیلرم که بو بابده
خاطر فاتر وضمیر قاصرمه لایح اولانی بعضنی دیوان عالیه وبعضنی حجرهٔ خالیه
سمع شریفنه یتشدرم بن بندهنک جنکی تجویز ایتمزم تواضع وتذللی ده جایز کورمزم
دبحکم النار ولا العار بربولده محتاج واجه عرض احتیاج وتحمل خراجه که بزم اسلاف
آبامزاندن ابا ایتمشلردر بویوره برمزم شعر خصم را کردن نهم بی اعتباری اوردن
مردن اولی ترکه در بی اعتباری زیستن مرد بلند همت عمر طویلی دوام نام وبقای
ذکر جمیل ایچون استر والا نعوذ بالله عمر کثیر که ذلتله کچه عمر نوح دخی اولورسه
عمر قصیر اندن وجوه ایله مرجوه در بلکه ممات اول اصل حیاتدن هزار بار راجح در
النار ولا العار والمنیة ولا الدنیة دیمشلرکه ملوکه اظهار عجز غیر جایزدر که

اظهار عجز کار عجایز در هر کمسنه که دشمنه تواضع قلوب زبونلق کوستره اکا
ابواب بلا کشاده اولوب تأذی وتضرری دخی زیاده اوله بیت همت بلند دار
وزبونی مکن که چرخ هر جا زبون تر بیست بر وخیره تر شود باقی فصوله حاوت
کرلن درکه رای ملوک ارای ملکه مرفوع قلنه الحکمة عروس ترید البیت حالیا حضار
مجلسدن بریسی ایتدی ای کارشناس فایدهٔ مشاوره اولدر که عقلا جمیع اولوب
مقتضای عقل لری اوزره نقل کلامی نقل مجلس ایده لر که ساید برینک تیر
تدبیر هدف صوابه داست کله اکابر بیورمشلردر که ثمرهٔ مشاوره اولدر که
~~عقلا جمع اولوب مقتضای عقل لری اوزره~~ عقوللک بعد المحاوره اجتماعی
وعقلانک ارای متخالفه دن بر رای اوزره اتفاق واجماعی در هر مهمه که
جماعت عقلا جمع اولوب شروع قله انک مداخلی ومخارجی احسن وجه
اوزره ملحوظ اولوب عاقبتی فوز ونجاح وخاتمتی خیر وصلاح موصول اوله
نته که حکیم ایدر مثنوی مکن تکیه بر کنج تیغ وسپاه زفرزانکان رای وتدبیر خواه
شود رای نکوترا دستکیر بجایی که ضایع بود تیغ وتیر پس کلامی خلوته
حواله اتمده نه مصلحت وار اوله کارشناس ایتدی هر مستشار موتمن دکلدر
واسرار ملکی مهمات عرفی ومعاملات رسمی کبی دکلدر که هر نادان ودانا ایله
در میان اتمک جایز اوله ارباب دانش بیورمشلردر که اسرار ملوکک
فاش اولمغه باعث یا وزیرلرک تهاون وتقصیری یا رسول وجاسوسلرک
تزویر وتشهیری در محتمل دکلمیدر که بو محلده بر جاسوس بولنوب کوش
تجسس ایله بزم اقوالمزه حاضر ودیدهٔ ترصد ایله بزم احوالمزه ناظر اوله

وکوردکن وایشتدکن فی الحال خصم بدسکاله ابلاغ وایصال قله املردخی ساحهٔ
حال وعرصهٔ مالرین خاشاك مکرندن چاروب فکر ایله پاك ایدوب رخنهٔ فتنه‌یی
سنك حیله ایله سد ایده‌لر وتیر تدبیرمز نشانهٔ آرزویه ایرمدین یه بزه رد ایده‌لر
فرضا که مجلس جانب دشمندن جاسوس اولمیه شاید که حصار مجلسدن برینك
برجلیس انیس اولوب جو مشاوره ده وقع اولان اسراری استفسار ایدوب
بو اراده جاری اولان ارادن خبردار اوله واز زمانده اسرار ملك روزکار افواه
والسنه ده انتشار واشتهار بوله ودوست ودشمن میاننده شایع اولوب
اظهار اسرارك ضرر وفسادی مزاج ملك ملکه ساری اوله بو اجلدن اسراد
اسرارده مبالغه حددن کچورمشلردر بیت نیجه زیبا دیمشلر جو اول مرد هوشیار
کرکسه سر صقین سراتمه اظهر کتمان اسراره سایر ناسدن ملوکك احتیاجی
احتمالی اکثر بلکه مقرردر بیت اکرچه تو داند که رای تو چیست بدان رای ودانش
بباید کریست چوغ اولمشدرکه تاج وافسر بلکه کاسهٔ سر افشای سر سببیله
یوغ اولمشدر نیجه‌سی کشف سر سردن چقردی نیجه سرداری افسردن
چقردی نته که شاه کشمیر وزیرنه مافی الضمیردن اظهار ایتدوکی سببدن ازوقته
اوج دولتدن حضیض دلته هبوط ونزول بلکه ستارهٔ عمری افق فناده
غروب وافول ایتدی پیروز استفسار ایتدی که نیجه اولمشدر اول حکایت
کارشناس ایتدی شهر کشمرده بر پادشاه وار ایدی که سمت راستدن
انحراف ایدی لکام تسخیری کام توسن خنك فلکه اورمشیدی و پنجهٔ
تدبیرله ساعد روزکاری بورمشیدی بیم شمشیر آتش تأثیر آب تصوریندن

بادلك نه زهره سى وار ايدى كه سمت رأسندن انحراف ايديدى كه وهم سنان
جان ستان برق نشان صاعقه فشانندن ابلك نه قدرتى وار ايدى كه روى
خاكده اكرى كيديدى مثنوى جهانرا خلعت امن انچنان داد كه تيغ از ننك
عريانى شد ازاد زعدلش جان مظلومان سحرگاه فرامش كردى تير اندازهٔ آه
بو پادشاه فلك دستگاهك حريم حرمت وپردهٔ عشرتنده بر محبوبه سى وار ايدى
كه زلف عنبرينكى دعواى طولده شب يلدايه اطاله ايدردى وروى تابان مهر لمعان
مه چارده شبه يه طوغيه طوغدم ديردى زاهد قايم الليل انك جمال باكمال
عالم مثالك كورسه كندودن كيديدى وصوفى شب خيز انك صورت بى مثالن
مرآت خيالده مشاهده اتسه صبح پاك دامن كبى كريبان خرقه پرهيزى چاك
ايديدى مثنوى در منظوم اسير دندانى جانه زندانى زنخدانى زلف پرچينى
رشك مشك خطا خال مشكينى حبة السوداء ملكك اول نگاره اول قدر
تعلق وتعشق وار ايدى كه مشاهده جمالن حاصل حيات فانى وتماشاى
زلف جمالن سرمايهٔ عمر وزندگانى بيلوردى هر زمان جاذبهٔ عشق جانان
كوه جان ملكى سيلك مكه چكردى ودانهٔ خال دلدارام زمين دلنده مهر
ومحبت تخمن اكردى طره طرارى نقد شكيب وصبر جيب دلندن قپردى
وغمزه عيارى دل محتاله كبى خانهٔ درونندن متاع صبر وسكونى چالر چارپردى
شعر من نه باختيار خود ميروم از قفاى او كيسوى چون كمند او مى بردم
كشان كشان اول شوخ فتنه انكيز چون مرغ دل شاهى مقيد دام زلف
دلاويزى كوردى كمان ابروى بنا كوشنه دك چكوب خدنك غمزنى هدف

سینه شاهه پیوسته اوردردی وساعت بساعت شیرین عشوه لرله ورنکین
کرشمه لرله پای دلنه بند اوزره بند اورردی شعر رسم عاشق کشی وشیوه شهر
اشوبی جامه بود که برقامت او دوخته بود استغنا حسن مقتضاسی اوزره مجرد
عشق شاهله قناعت ایتمیوب اطراف وجوانب واقارب واجانبه بولدیغی
زنجیر تسخیره چکمک دیلردی وزلف کمندنی کردن شوریده کان بیابان هوسه بند
ایدوب عشق نهالنی تشنکان زلال وصالک دلی باغنه دکمک دیلردی
اتفاقا محرمان بارکاه پادشاهدن برسرو رفتار شکرکفتار جوان طنازله خط سبز
خضر کبی لب اب حیات پرورش بولمش وسبزه خطی چمن جنان کبی کنار جویبار
کوثرده پرورده اولمش شعر کردی یاقوت لب اوزره یازلمش سبزخط خالدن
اوخط حوالیسنی زین ایتمش نقطه عشق بازلغه اغاز ایتدی جوان دخی
غلبات عشقه وجذبات شوقه دوشوب وسوز وکداز مهر محبت اتشنه
طوتشوب برمرتبه وارمش ایدی که جریده حالنده دفتر صبردن بررقم وصفحه
جمالنده اثر حیاتدن بررمق قالممشیدی هرکه باعشق اشنا شد زحمت جان
برتافت درد پرورد محبت بار درمان برتافت متصل عشق ومعشوق میانده
چشم وابرویله سوال وجواب وغمزه اشارتله خطاب وعتاب اولوردی برکون
پادشاه جشن عشرت قوروب جانان دخی ماه کبی مقابله اوتروب مشتری کبی
برق اوروب القصه ابواب معاشرت هرجهتدن کشاده واسباب مواصلت
هرنوعدن اماده ایدی وپادشاه جمال دلارای جانانه دیده دل وجانله نکاه
ایدوب صفحه رخسارنده رقم فی احسن تقویم مطالعه ایلردی نکار اول بونظاره سنج

غافل وجام مدام عشق جواناله مست لا یعقل ایکن ناکاه جوانه نکاه ایدوب
لب شربتندن بر تبسمله دامن دودکاری پر شهد وشکر اتدی مصراع بزن یلی
خنده ودهان عشم پر شکر کردان دودکاری ~~پر شهد وشکر ایدی جوان~~ جوان
دخی مقابله ده کوشهٔ چشم جادوسندن بر کرشمه ایله عالمه هزار شور وشر برقدی
بیت نرکس بازنده اونیم باز نمی ازو غمزه دکرنیم باز پادشاه بو حالدن اکاه اولنو
اتش غیرت کوکلندن مشتعل وملتهب اولدی ومیانلرنده علاقهٔ معاشقه
وار ایدکن بیلوب درون دلدن منفعل مضطرب اولدی وصحبت دلدارمدن
بالکلیه ال چکوب سودای عشقدن فراغت ایدی ولسان حال ایله ایتدی
شعر واز کلدم ای صنم سکا هوادار اولمدن کل یوزلی هر سحر بلبل کبی زار اولمدن
بن الم چکدم غم سودای زلفکدن سنلو چونکه ال چکمدلی اغیار ایله یار اولمدن
بس کندویه فکر ایدوب ایتدی بو بابده شتاب مذهب خردده صوب صوابدن
منحرف در وبو ایکی شور بختی سیاسنده استعجال دوربین وعاقبت اندیشلکه
مخالف مصراع صبر بهتر مرد را ازهرچه است بس طریق لطفی قویوب مضیق
عنفه کتمدی وصحبت همان اول منوال اوزره که طرح اولنمشدی حفظ ایدوب
تغیر وضع اتمدی اکرچه که اول شب تا ده نشوهٔ قهوه خواشکوار وانوار
مصباح دیدار دلدار ایله چهره سی کل کل اولمش ایدی اما قلبی پروانه سی التهاب
اتشش اضطرابدن یانمش یاقلمش کل اولمشیدی بیت پادشاه وعشق سرمست
زان سان دلبری چونتواند دید اورا ملتفت بادیکری القصه چون تباشیر صبح
ظاهر اولدی وجمشید خرشید علم سفید نصرت وتاییدی قبهٔ فروزنده

فلك يتردى و خسرو ستارگان سليمان طالعى ايوان سپهر مينا فامدن كتوردى
عروس آفتاب خوب ديدار بو نيلى پردەدن اولدى بديدار پادشاه نيك بخت
تخت حكومت اوزره كلوب صلاى صداى عدل و دادلە دادخواهلرى بند ستم
و قيد بيدادن آزاد ايلدى شعر شاه كه بعدليلە آشنا اوله اوله سايهٔ رحمت
خدا اوله اول فصل خصومات ناسدن و رفع غوغاى عام و خاصدن خلاص
اولنجق اول وزيرلركه مدار امور مملكت و مستشار احوال سلطانت ايدى
خلوت ايدوب جلادن خشمى مبالغه قلدىكه حال شبانهٔ وزير صاحب تدبيرلە
ميانه كتوره و انلە مشورتيلە اول تشنگان بيابان عشقه شربت شهادت
ايچوره فرمان فرمانى عقل ايتدى زنهار سركى آكا اظهار ايتمه و هرنه حكم كه
دايلن اقتضا ايده امضايه يتور عاقبت جانب خشم و غضب غالب اولوب
وزيره مافى الضمير اظهار و اول آنلك بابنده مشاوره سيله استظهار ايتدى
وزير دخى تير تدبيرى اونلرك هدف تدميرنه طوغرلتدى بو فكر راى پادشاهه
موافق كلوب اول ايكى شخصك بنياد حياتلرك هدمنه تصميم عزم ايدى و مقرر
اولدىكه هر بريسنى شربت زهر اولدلر ساحل وجوددن كرداب عدمه صالەلر
و بر وجهلە كه وزيرو شاهدن غيرى كمسنه آگاه اولميه امرلرى تمام و ماه عمرلرى
مبتلاى سرار حمام قلەلر تا پردهٔ فصاحت دريده و رشتهٔ نام و ناموس بريده
اولميه شعر كارهاى اين چنين آن به كه پنهانى بوده اشكار اگر كند آخر پشيمانى بوده چون
مشاوره امرى تمام اولدى وزير پادشاهى وداع ايدوب اوينه كلدى دخترينى
زياده ملول و منفعل بولدى كيفيت حالدن سؤال ايدنجك شويلە معلوم قلدى

قرنی مکر حرم پادشاهه وارمش بانوی سرای جانبندن انواع اهانتلر کورمش
واقران وامثال مابیننده بویله خوار اولمدن اکا خجلت وعار متطرق اولمش وزیر
چون بو خبری اشتدی بحر غیرتی جوش ایدوب شرط احتیاطی فراموش ایدی
ودخترینک خاطرن رعایت ایچون ایتدی ای جکر کوشه‌م بیحضور اولمه که اول
شور بختک عن قریب چراغ عمری مرده وکل حیوتی پژمرده نام ونشانی صفحهٔ جهان
فانیدن سترده اولسه کرک دختر بو امری تحقیق وبو خبری تصدیق ایچون
کیفیت حالدن سؤالده حد اعتدالدن تجاوز ایدیجک وزیر ایله سلطان
میاننده جاری اولان ماجرادن برشمه بیان ایدوب بو سری اخفاده عظیم
مبالغه قلدی دختر چون بو بشارتی اشتدی بشاشت تمامله پدر حضورندن
قیام ایدوب کندو مقامنه خرام قیام ایدی اتفاق بو اثناده خدام حرم پادشاهدن
بریسی وضع سابقدن اعتذاره کلدی چون مقدمات عذرنی تمهید ایتدی
دختر وزیر ایتدی معلوم صغیر وکبیردر که بو مقوله جرایمدن اعتذار عذر دکل
بلکه تعذیر در اما غم دکلدر که عن قریب انلک ماه عمری تمام اولسه کرک وایتدیکی
فعلک جزا وسزاسین بولسه کرک بیت ندیدیک شد که دور شد دشمن از نظر
خادم خرم دختر وزیردن چون بو خبری اشتدی بهجت وبشاشت اظهار
ایدوب ایتدی بو نه فال فرح فزا ونه مژده ترح زدادر که مصراع سماعه کیردی
جان دل چون انی استماع ایتدی ایا بو خبری نه وقت حینه وجوده کلمه که اول
منیع شرک شرر ضررندن امین اولاوز وبو وقعه نه زمانده وقوع بوله که
اول بلی راحمله پنجه شکجه سندن نجات بولاوز دختر ایتدی اکر اخفاه رازه

قیدنکه

١٩
قدرتلو وتحمل بار اسراره طاقتلو وار ایسه سکا حقیقت حالی حکایت
وقصد قصیهٔ مذکوره‌یی بی قصور روایت ایلیم خادم دخی بند سوکندلر رستهٔ
عهد موکد قلوب دختر وزیردن مافی الضمیرن بوترزویرله خمیردن قل جکر کبی
چکدی وعلی الفور بانوی سرایه واروب علی التمام تفصیل حالی اعلام ایتدی
خاتون حقیقت واقعیه واقف اولیجق همان اول ساعت جوانی خلوته
دعوت ایدوب بو سری اکا اظهار ایدوب بو سردن انی خبردار ایتدی و زن
وجوان اهل طغیاندن جمیع کنیزله اتفاق ایدوب عصیان ایتدیلر وناکاه
پادشاه غافل شراب خواب ایله لایعقل ایکن سفینهٔ حیاتن غرقاب هلاک
ایتدیلر سیرنی وزیره اظهار ایتمکله سردن ایرلدی ومنصب کامرانیدن بلکه
مسند زندکانیدن قفس عنا ومحبس فوات وفنایه کرفتار اولدی بو مثلوک
فایده‌سی بودر که اکرچه ملوکه وزرا ایله طریق مشاوره‌یه سلوک لابدر و انلرک
رای عالم اراسندن فایده‌مند اولمق لازمدر اما اسرارلرینه اغیار مطلع اولمق
دخی واجب در زیرا که هرکاه که پادشاه با وجود که فر ربانی وتأیید ربانی ایله
ممتاز وهمت بلند وعزیمت ارجمندله سایرلردن سرفراز درکندو سرنی
ستر ایدمیه سایرلر که رازی خویش را نهان کنی پس چرا رنجی کراترا
دیکری افشا کند کارشناس بو حکایت بر لطفنی بو فصاحت وبلاغتله
روایت قلدی وبو دری بی همتای الماس عبارت غرا ایله دلدی حصار
مجلسدن بریسی دخی دل عتراض دراز ایدوب ایتدی سنولک کلامندن
لازم کلور که خلق عالم بساط مشاورهٔ دوره‌لر واسب مرادلرین میدان

رای ورویتلری اوزره سوده‌لر حال بوکه ترك مشاوره مقتضای حکمتدن
دور و مذهب شرع و عقلده منهی و محظوردر شعر بنای عقل خود ار
بر مشاورت نهی نه حق شرع گذاری نه داد عقل دهی کافهٔ انام عموماً
و سلاطین عظام خصوصاً سوانح امور و مصالح جمهورده ترك مشاوره
نه وجهله معذورلردر پیغامبرکه ناموس اکبردر بحکم وشاورهم فی الامر
خدام عتبهٔ نبوتله مشاوره‌یه مأموردر شعر شد پیمبر بمشورت مأمور
تو چرا دین طریق باشی دور کارشناس ابتدی صدر صفهٔ رسالت سدرهٔ
سرّ نبوتله مشورتله مأمور اولدیغنه باعث اول دکلدر انلرك رخنهٔ رای
غیرلرك حسن تدبیری سد و دریای خاطر فیاضنه سایرلرك انهاری افکاری
مدد ایلیه زیرا که ضمیر منیر صاحب ایالت ولایت رسالت علیه من التحیات
اکملها که مطلع انوار هو الا وحی یوحی در برآینه جهان نمادرکه صور حقایق
اشیا انده واضح و هویدادر بلکه باعث تبیین منافی مشاوره و تعیین فواید
محاوره درتا عالمیان بو خصلت پسندیده ایله متحلی اولوب ثمراتندن
بهره‌مند اوله‌لر و نور چراغ مدد دوغله تزایدپذیر اولدیغی کبی عقول قاصره‌لرین
غیرلك مدد تدبیریله تنویر ایدوب خود رایلك و خودپسندلك ظلماتندن
قورتله‌لر اول بنم کلامدن بولازم کلمدی که ترك مشاوره البته واجب اولا
بلکه مقدمات مزبوره مقتضاسی اولدرکه هر فکر که بونه مشاوره خلاص
بوله و هر امرکه محلنه اراده تمام عیارکله خزانهٔ دلده مکتوم و ختام سر اخفا ایله
مختوم قلنه که کتمان اسرار فواید بسیار متضمن درجمله‌دن بری بوکه تجربه ایله

معلوم اولمشدر که هر مهمك که کمالنده اهتمام اولنه حصولی وصولی
قریب اولور نیز اتمام اولنه که مضمون استعینوا علی حوائجکم بالکتمان
بو معنی یه اثباتدن برهان واضح البیان دربردخی بوکه اکر تدبیر موافق
تقدیر اولمیوب ما فی ضمیر قوتدن فعله کلمیه بادی باعث شماتة اعدا
ومودت جهلت احبا اولمیه شعر اکه وصل تو میسر نشود چندان نیست
که رقیبان دست طعن بکشایند فیروز ایتدی ای وزیر ناصح سنك
تدبیر آموده اصابتك وتعمیر تغور ده حسن کفایتك ضمیر منیرمه
واضح در وبو اراده مجتمع اولدن وزرا وامرانك جمله سنك اراسنك
سنوك رایك راجح وراجح دربند ونصیحت بوزندن واداحقوق نعمت
جهتندن خاطره سانح واولیح اولدی اظهار ایملك واجبدر که اظهار حقیقی
تقصر قاصرلره مناسب درکارشناس خدمت ایدوب وزبان مدخله ایدی
شعر ای آفتاب رایك مهر منیر عالم ای بدر قدر شانك ماه فلکدن
اعظم هر خدمتکاره لازمدرکه چون مخدومی برامر اوزره عازم اوله اول
بابده انك راینه وجه صواب نه ایسه تنبیه ایتمکی ذمتنه لازم بیله
اکر انوك عرضی خطابه مقرن بوله رفق ولطفله انوك فسادن روشن
ومبین قله تا روی رای ووجه تدبیرنه تاثیر استقامت لایح اولمیه
اصلا خذ تعرضدن اعراض قلمیه هر مشیر که اداحقوق ولی نعمتده
تقصیر ایدوب حق مشاوره مرعی طوتمیه وشرایط امانت ولوازم کرای
استقامتی کما هو حقها رعایت ایتمیه انی صدیق صادیق خیال ایتمك

بلکه انی دشمن منافق عد ایدوب انوکله مشاوره طریقنه کتمامك کرك
هرکاه که پادشاه کندو اسرارینی اسرارده مصر اوله و بر وزیر کافی و مشیر
امین و معتمد بوله و نیکوکارلره احسان و لطفی شهریارلق شریعتنده
واجب ابله و بدکردارلره تأدیب و عنفی جهاندارلق طریقنده لازم اکلیه
غالب بودر که ملکی پایدار و دولتی برقرار اولوب عنایت ربانی اکا معین
و ناصر و دست قضای اسمانی دامن دولتندن کوتاه و قاصر اوله مثنوی
تا توانی بدین و داد کرای تا بود ازین دو پایه بپای عالم اسوده کن بنعمت و جود
تا تو خوش باشی و خدا خشنود فیروز استفسار ایتدی که ملوك اسرارنی
کیمدن اسرار و کیملره اظهار اتمك کرك کارشناس ایتدی اسرار ملوکك
مراتبی متفاوتدر بعض راز اولور که پادشاه کندو دخی اکا محرم اولمز یعنی
محافظه ده اول مثابه ده مبالغه واجبدر که غیرلر دکل کویا کندو دخی اکا محرم
دکلدر بعض اکابر بو معنی ده بویرمش قطعه انچه ناکفتنیست دردل خویش
داد پنهان بدان مثابه که دل اکرش مدتی زمان طلبد نتواند که سازدش حاصل
بیت کرکدر بر اوله سرداره سردار ایکی اولسه ایدرلر سری اظهار حکیم ایدر که
ایکی لب درر اول که بو قدر زره اندن کچمکه یول بعضی دخی وارکه ایکی کمسنه یه
نسبت رتبت محرمیت میسردر بعض دخی وارکه اوچ شخصه خلجان ایدر
ایکی شخصدن غیریه قابلیت محرمیت میسر دکلدر بیت ایکی دن که تجاوز ایدر بر سر
دوشوبن دللره درد اوله اخر فیروز چون بو کلامی ایشتدی خلوتخانه یه
متوجه اولوب وزیر کارشناسی دعوت ایتدی و اغاز کلام ایدوب ایتدی

اول بزمله بوملر میاننده نه حادث اولدی که بو دکلو بغض و عداوته
باعث اولدی کارشناس ایتدی قدیم الایامدن بزم طایفه مزدن بوملر
حقنده بعض کلام صدر اولوب اول سببدن ابواب عدوتی فتح و بساط
خصومتی طرح ایدوب الی هذا الآن کینهٔ دیرینه ساحهٔ سینه لرنده دایم
و مادهٔ نزاع و جدال میانمزده قایمدر ملک ایتدی نیجه واقع اولمشدر
اول حکایت کارشناس ایتدی روایت ایدرلرکه سلیمان نبی دن صکره
علیه السلام انواع طیور مختلف الطباع اولی اجنحه مثنی و ثلاث و رباع
اتفاق اجتماع ایدوب ایتدلرکه بزه بر امیر مقتدا و بر کبیر پیشوا لازمدر
سوانح امورده اکا اقتدا و مصالح جمهورده اکا التجا ایدوز بر خصم ظاهر
اولسه اکا استظهار ایدوب دفعنه دورشوز و بازار کارزارده انی
پشت و پناه ایدوب الشوز و برشوز پس هر نوع امارت قرعه سن طیوردن
برجنسنک نامنه اتدی و آخر انولک بطلاننه حجت و برهان اقامت اتدی
تا نوبت بومه یتدی بر طایفه نک رای بوکه مقرر اولدی که انی امیر ایدلر
و عمارت خراب اباد امارا نوکله تعمیر ایدلر بو تدبیر رد قبوله چوق کفت
وکو اولدی و بو امرده قیل و قال سرحد اعتدالدن تجاوز ایدوب میانلرنده
آتش جدال و نزاع اشتعال و ارتفاع بولدی آخر کار قضیه بونک اوزرینه
قرار بولدی که بر کمسنه که مجمعه داخل اولمیه و طرف حقدن جانب باطله
مایل اولمیه حاکم ایدوب هر نه حکم ایدرسه قایل اولهلر و قضاسنی کلک
رضا ایله امضا ایدوب هر حکم اول حاکم عدالتک فرمانیله عامل اولهلر

بو اثناده اتفاق امراقدن بر زاغ پیدا اولدی ایتدلر ایشته ساده دل

بو مجلسده داخل دکولدر و نهال حالی جانب تعصبه مایل دکول بونکله

بو امری مشاوره مفوض ایلدک و بو بابده انك تدبیری ارباب خرد قتنده مقبولدر

باوجود بو دخی هم جنسمزدر تا اصناف طیور تمام امرمز بورده متفق الکلام

اولمیه اجماع حاصل اولمز و بی اجماع ماده نزاع اندفاع و رشته خصومت

انقطاع بولمز بونلر بو منازعه ده ایکن زاغ کلدی صورت حالی بر بر صفحه

ضمیرنه کلدی تقریر ایله تحریر ایدوب بو بابده اندن تدبیر صواب التماس ایتدلر

زاغ تأمل مستوفی دنصکره ایتدی بو فکر زیاده فاسد و بو بازار بغایت

کاسددر بوم شومك منصب امارته نه لیاقتی واردر و اول دیو دیدار

و اهرمن کردار رتبه ایالته نه سزاواردر شعر ای مکس عرصه سیمرغ نه جولانکه تست

عرض خود می بری و زحمت ما میداری بازنیز تاز بلند پرواز

نسر طایر انوك زخم چنکالندن احتراز ایدوب اشیانه اسمانده بنهاندر

قعر زمینه می کجدی طاوس زیبا هیبت و رعنا صورت که صحن بوستان

آنلك زیب جمال و زینت پر و بالندن غیرت باغ جنان درنشیمن فنایه می او جدی

همای همایون فال که سایه پر و بالی فرق فرقد سلاطین کامکاره تاج افتخاردر

اوج اسمانه می عروج ایدی عقاب پرشکوه که عقبات کوه صدمات بال اقبال

و جناح نجاحندن پر صدادر عنقا کبی اشیانه عدمه می کندی فرضا که جمهور طیور

نامدار باسرها منقرض اولسه لر و ضعف حال و شکسته بال قلسه لر معقود

بو درکه بو طایفه پادشاه سزلغی قبول ایدوب عار متابعت بوم و شنار

نقاوتن

مرغی شومی ناصیهٔ حاللرینه مرقوم قلمیه لرکه باوجودکه منظری کریه ومخبری
قبیح دردطبعی سقیم وفکر غیری مستقیم در وبونلق برله که دوونی خشم
وغضبله مشحون صفت تکبّر وتجبّری حددن بیرون در بوجمله عیوبله
جمال روز جهان افروزدن که وجعلنا النهار معاشا حکمی موجبنجه سرمایهٔ
بازار معیشتدن محجوب قالمشدر ونور آفتاب عالم تابدن که جعلنا سراجا
وهاجا پروانه سی له چراغ انجمن جهان وشمع شبستان سکان کون مکاندر
محروم ومهجور اولمشدر جمله دن دشوار بودر که حدت وخفت طبعی
غالبدر وتهتکی وطیش عقلنی سالبدر بو اندیشهٔ ناصوابدن وارکلوک
وبنای امور کوزی اساس حکمت اوزره قلک مهمانکوزی قانون عقله
تطبیق ایلک هر قضیه رای صایبله تحقیق ایلک تا دائما مرفه الحال
وفارغ البال اوله سز وطعن حساد وشماتت اعدادن رها بوله سز
اولا سزه واجب اولان بودرکه بر امین تعیین ایده سز که عقل وکیاستی
بی نظیر وفکر وفراستی اصابت پذیر اوله تا هر مهم که عرصهٔ وجوده کلوب
وهر صورت که منصهٔ ظهورده جلوه قله ذهن ثاقبله اکا خوض ایدوب
رای صایبله آنه کفایت کوستره اول خرکوش کبی که ماه جانبندن رسولم
دیو لطف حیله ایله بر غائلهٔ هائله کندو قبیله سندن رفع ایلدی جمهور
طیور استفسار ایدلرکه نیجه اولمشدر اول حکایت زاغ ایندی روایت
ایدرلرکه جزایر زیر بادده بیللر ولایتنده بر سبیل اتفاق باران اولمیوب
مادر سحاب مدرار بستان رحمندن کام تشنه لبان اطفال مهد خاکه

ادرار ایلمدی حرارت هوای کرمدن چشمه‌لر سخت دللر چشمی کبی لب نم
اولدی والتهاب مشعله افتابدن خوشه فلفل وکلین قرنفل وطرهٔ
سنبل زلف نکار کبی بر پیچ وخم اولدی عیونک عینلری صوغلب
انهارک لبلری یارلوب دکزلرک دللری طوتلوب ابکم اولدی بیت
صوسزلقدن قوریدی شویله عالم که کوزدن غیری قالمدی نم بیللر
اتش عطشدن یانوب یاقلوب ملکلرینه کلوب نالش ایدلر ملکلری امر
ایلدی که تجسس اب ایچون هر جانبه شتاب ایلدیلر وبو بابده شرایط
تفحص یرینه کتوروب سراب کبی اطراف بیابانی طواف ایدیلر موجب
فرمان درد عطشه درمان ارایی بیابان اول بی پایانی دوران ایدوب
ناکاه بر سر چشمه راست کلدیلر که لسان تازیده الا عین القمر وزبان
فارسیده چشمهٔ ماه دیرلر جاهی غایت ژرف والی زیاده شکرف ایدی
ملک بیلدن عامهٔ حدم وکافهٔ حشم ایله او چشمه جانبه دوان وروان اولدیلر
مکر اول چشمه حوالیسنده وحوشدن بی نهایه حرکوش توطن ایدوب غفلتدن
بیهوش یاتورلردی لاجرم حرکوشلر بیللرک جوش وخروشندن سراسیمه
ومدهوش اولوب اکثرینک سری بیللرک پای ثقیل شویله کوشمال بولدیکه
من بعد منزل حیاتده اقامت مجالی اولمدی وشویله پایمال اولدیلرکه بردخی
صحرای وجوده رجوع احتمالی قلمدی بیت اهسته ران بجانب میدان که می شود
سرها بزیر سم سمندتو پایمال القصه بیللرک بر حمله سیله اکثری کشته
وبعضی خسته وپاشکسته وبقیه‌سی سراسیمه وسرکشته اولدی

مصراع كه رنید اكر بدنشان دو سه بار خواهی امد بارنده بیلرلر نهب
دم وضرب قدمندن جان قورتارانلر افتان خیزان ملكلری قتنه وارب
نفر وفریاد ایتش تأثیری فلك اثیره یتشدرب اول خلقت زشت وظلمت
سرشتلرك تغیب وتعدی سندن تظلم ایدب ایدیلر ظل الله فی الارضین
اول پادشاه عدل آیین نه دیمكدر كه مظلوملره پناه اولوب ظالملری تباه ایدب
افتاده لره دستكیر اوله وجلوس تخت سریر اول امیر بزركواره لایق
وسزاواردر كه بی كسلره كس وداد خواهلره فریاد رس وبیچاره لره ظهیر اوله
بیت ازان امدی بر سرای سریر كه افتاده كانرا شوی دستكیر سنه اكر بزه
شاه ایسك دادمزی بو ظالملردن المق كركسك وبزه پشت وپناه ایسك
انلرك ظلم وبیدادلرن اوستومزدن ارمق كركسك كه بر هجومله اكرمز
هلاك ایدیلر اكرچه بر حمله دخی ایدرلرسه بو بر قاچ خسته وشكسته
وسرشكسته ونیم كشته كه انلرك صدمت پا وخرطوم اژدر سیمالرندن
رها بولمشلردر پایمال اولوب اغشته خون وخاك اولدیلرلمق مقرردر
بیت یكبار رخ نمودی دل رفت وعقل وهوش این بار جان بر كه متاع دكر
نماند نتز ملك ایتدی بو امری جزی فرض اتمامك كرك وانده سرسری خوص
اتملك كرك صواب بودر كه برم حشمزده اهل فراست وصاحب كیاست
مددلك كم وار ایسه عز حضورمزه حاضر اولالر وبو بابده مشاوره اولنوب
بو خصوصده دیبه اجماع واجتماع ناظر اولالر كه بی مشاورت ارباب حزم
برامره قصد وبر مهمه عزم مقبلار قتنده نامقبول وعقلالر رایند خلاف معقولدر

بيت هر كرا دانست بسيارى نكند ب مشاورت كارى بونلرك مياننده
مكر بر خركوش تيز هوش وارايديكه اكا بهروز درلردى جمله سى انك
وفور عقل وكمال فهمنه معتقدلر ويمن راى وحسن تدبيرنه معتمدلردى
چون بو مهمك اتمامنه ملكك بوقدر اهتمامن كوردى اقدام آقدام
اوزره قيام ايدى وايلرو كلوب جواهر مدح وثنايه سلك اداده انتظام
ويروب عبادت فصحيله فتح كلام ايدوب ايتدى بيت شاها غم رعيت
بيچاره ميخورى اينست رسم قاعدهٔ دادكسترى ازخال يكسان نظر لطف
وامداد كز تاج وتخت ودولت واقبال برخورى اكر ملكك مصلحت كوررسه
بن بنده سنى ببلرك رسالته كوندرسن برامين نصب ايدوب بكا همراه
ايتسون تا انم فعلمى وقولمى كورسن اشتسن اميددركه ملكك يمن
همتيله بو غارتى اوستمزدن دفع ايدم وحسن راى ورويتمله بو
ستمكارلرك ظلام ظلمنى برحيله ايله دفع ايدم ملك ايتدى بنم سنك
صدق امانتكده ودين ديانتكده وعقل درايتكده وفرط كفايتكده
شايبهٔ شكك شمهٔ شبهم يوقدركه سنك كفتار وكرداركى كرانله تجربه
ايتمشم وصدق وامانتكى دفعاتله كورمشم اشتمشم واى صواب نماى
وفكر مشكل كشاكله نيجه نيجه اشتمشم بيت سكه كار تو زين پس كازموده ام
بارها برمحك امتحان نقد تو بى غش يافتم همان يمن بركتيله حركت ايدوب
اولنسنه كه مصلحت وقت ومقتضاى مقام در اتمامنده اهتمام ايتماى
كركسن بيلورسنكه پادشاهلك رسولى انلك ترجمانى بلكه كويا زبانى در

اول اجلدن دمشلردرکه هر پادشاهك عنوان نامه کرداری ومضمون
مکنون اسراری رسولنلك کفتا ورفتارندن معلوم اولمق میسّردر
زیراکه اکراندن هنر وفضیلت ظاهر اولسه وافعال پسندیده واقوال
ستوده صدور بولسه پادشاهك حسن اختیاری وکمال مردشناس لکنه
استدلال قلورلر وشویلکه اندن خطا وخبط وسهو وغلط جهتندن برنادره
صادر اولسه پادشاهه سبب سوظن وباعث دخل وطعن اولوب بدسکاللره
غیبت ومذمّته مجال بولورلر علا حکمت انتساب بو بابده بی حد وبحساب تأکید
ایدوب بیورمشلردرکه اول کمسه که برجانبه رسول کوندره‌له لازمدرکه اول
قومك عاقلی اقوالده وجملنك فصیح افعالده جمیعه سنك کامل اوله ملوك
سالفه اکثر رسالته حکما فضیلت پرور اختیار ایدرلردی بلکه بعض ملوك
عقل وفضلارینه زیاده اعتماد اتمکین طریق رسالته بالذات کندولر کیدرلردی
بو بابی اوّلا قرع ایدوب وخلعت خلافتی اکندن خلع ایدوب رسالته بنفسه
کدن حکیم خافقین اسکندر ذوالقرنین ایدیکه ایتدی هر زمانکه شهران اسکارند
پیام خود بپای خود کذارند بعض افاضل فضایل ارسال رسول حقنده
بیورمشلردر لله درّ قایل نظم فرستاده باید که دانا بود / بکفتن دلیر وتوانا بود
ازو هرچه پرسند کوید جواب / بنوعی که باشد طریق صواب / سخنهای خوبش
اسکارا کند بدان سان که مجلس تقاضا کند بساکس که از یك حدیث درشت
بهم زد جهانی وخلقی بکشت یکی دیکر از کفتهٔ دلپسند میان دو صد طرح
یاری فکند بهرور ایتدی ای ملك اکرچه که بنم نصاب معرفتم رسالتدن

فی الجمله نصیحت وارددر اما اگر پادشاه جهان پناه اهتمام بیوروب درج حکمتده
برنجه جواهر فاخره سلک اعلام وافهامده انتظام بیوروه بندهٔ فانی
اویزه گوش جان وقلاده گردون اذعان پیرایهٔ تاج وافتخار وسرمایهٔ
بازار استظهار ایدنب جمیع احوال واطوار وافعال وکردارمده دستور
العمل قلم واول قانون قاعده اقتدایی ذمتمه فرض عین ودین واجب
الادا بلم ملک ایتدی ای بهروز اهم اداب رسالت واتم اسباب سفارت
اولدرکه تیغ زبان شمشیر ابدارکبی تند وتیز وبران اوله اما بوجمله ایله
لمعهٔ رفق وملاطفتدن خالی اولمیوب جوهر لطف وملایمت صفحات
حالنده لایح ونمایان اوله هرکلام که مطلع حرفی وعنفی ایهام قله واجبدر
مقطعی رفق ولطف اوزره اتمام اوله وهر مقالک فاتحه سی تسکین
نایرهٔ غیرت ایچون کلمات هیبت امیزله افتتاح قلنه لازمدرکه خاتمه سی
افادهٔ انس والفت ایچون کلام دلاویز ومحبت انگیزله اختتام اولنه
بیت لطایف سخن ازسینه تخم کین ببرد زبان رفق زابروی خشم چین ببرد
حاصل کلام لازمدرکه کلام رسول قاعدهٔ عنف ولطف وخشم وحلم
وقهر ومهر وعناد وانقیاد اوزره مبنی اولا وربط قبض وابرانقض
ووعد وهم وامید واخذ واعطا واصنحلال وابکار وترغیب وترهیب
وترمیم وتخریب معنالرینی مشعر ومبنی اولا تاجهان دارلک ناموسی
وشهریارلق شکوهی مرعی قلنه هم اعدانک دخی مافی الضمیری
وحال ومآل تدبیر وتزویری استعلام اولنه اما سنلک کبی مشیر

عاقل وحکیم کامل که عقل موشکافله هر مشکلك دقایق وحقایقنه
واصلدر باب رسالتده وصیت اتملو همان تحصیل حاصلدر اذا کنت
فی حاجةٍ مرسلاً فارسل حکیماً ولا توصه / نظم بولوربو مصلحت خیرایله انجام
اولور بخت سنك دائکله بو خام رسالت خدمتنه سن یارارسن که
سوزده دقت ایتسك قل برارسن تموش اکلرسن محلن هر کلامك
بلورسن مقتضاسن هر مقامك اکرسن بو ایشه اقدام ایدرسن
یقینم وار انی اتمام ایدرسن پس بهروز شرایط خدمتی ادا ایدوب
بارکاه ملکی وداع ایدی وتا اول زمانه دك توقف ایتدیکه عرب شب
لباسی عباسی کیوب پردهٔ ظلامی طاق سپهر میناقام اوکنه چکدی
وبعد زمان خوان سالار قدرت طبق سیمین ماهی مزعفر نورفرله
براید ابسته غبار مشك اذفر ودبرهٔ عود وعنبر اکدی بیت چون
ناقه کشاد کیسوی شام مه جلوه کنان بر آمد از بام اول هنکامده که
مرکز تدویر ماه دایرهٔ نصف النهاره سامت اولوب شعاع نیر اصغر
بساط بسیط اغبره منتشر اولدی وروی غبراز اویهٔ فقرانك سبع
جمع جمال جهان آراسیله حسن وبها ونور وضیا بولدی مع خانهٔ
درویش را شمع خویش امهتاب نیست بهروز باز اود واقرصو واسر یل
کبی کندی طرفة العین ایچنده فیللر جزیره سنه بتوب اول سرکشلرك
منزلنه قدوم ایدی اما بو عزمده قدم خرم اوزره طوروب خاطرنه بومعنی
خطور ایدیکه بو ستمکاردن بکا بیم جان وخطر ضرر واردر انلرك جانبندن

قصد معلوم دکلدر اما شرط حزم متین و مقتضای عقل دوربین اولدرکه
جبارلرله اختلاط اولنمیوب انلره ملاقاتدن احتیاط اولنه او سببدنکه
بونلر غایت کبر ونخوت ونهایت خیلا وعظمتلرندن فقرا وضعفا جانبندن
پروا ایتمزلر اکر صد هزار درمانده وزار انلرک زیر پای تغلبنده خاکسار اولوب
بو دهکذاردن چهرهٔ حیرتلرینه غبار قوندرمزلر نزار دغال پریشان ماحه نکلر
تفاوت اکر چراغ بمیرد صباحه غم دارد صواب بودرکه ممکن اولدقجه انلرله
ملاقاتدن ابا ایلیم وخدمت رسالتی مسافه بعیده دن ادا ایدیب ایلرله براقدن
مرحبا ایدیم اکر تیر تزویر وکلمات دلپذیرم انلرک قلب صلبنده تاثیر ایدرسه
فیها والا بادی اول بدلقدن پنجهٔ قهرندن رها بولوب سلامت بقیه سن طوتم
کیدم پس برموضع منبع هقدی وملک پیلانه دور ودرازدن آواز ایدوب
ایتدی ای شاه کردن کشان اکاه اول که بن رسول نور اللهیم یعنی سفیر
حضرت ماه اسمان پناهم ایلچیه زوال یوق ومرادت کلامی وخشونت
بیانی جهتنده مناقشه وسوال یوقدرکه وماعلی الرسول الا البلاغ کلام
رسول هرچندکه درشت وبی محابا اوله سمع قبولله اصغا واجبدرکه
پیغام ملوکده زیاده ونقصله تفرقه نامناسبدر سن بیلورسن که ماه جهان
پیما میر بازار شب ونایب شهریار روز عالم افروزدر درکاه فلکی اشتباهنده
پیلدن قوی هنکلو پشه قدر مقداری وسیمرغ کوه پیکرلو مکس دکلو
اعتباری یوقدر هرکمسنه که امرینه مخالفت ایدوب حکمنه مطاوعت ایتمیه
وپیغامنی کوش هوشله ایشتمیوب فرمان واجب الاذعانی موجبنجه ایش ایتمیه

کندو الیله اباغنه تیشه اورمش اولور وبند وبلایه بوینون ویروب تیر قضایه
کوکس کروب تیغ عنایه قرشو طورمش اولور ملک بیلان بوکلامی مهیبدن
هرسان وترسان وبریشه کبی لرزان اولوب استفسار ایتدی که مضمون
رسالت وموجب فرمان نه در بهروز ایتدی ماه جهان افروز بیوردیکه
هرکمسه که کندونک قوت وقدرتنه وسطوت وصولتنه اعتماد قله وچشم نخوت
وکبر وتجبرله مغرور اوله وزیردستان ورعایا وضعفا برایا دست ظلم وستمنده
مغلوب ومقهور اوله عاقبت واسطهٔ بلا ومغاک عنایه دوشه ومعرض آفات وخلل
اکا زنبور عسل کبی اوشه نظم تخم تکبر منشان سینه را جای منه در دل خود کینه را
چند نهی بر فرس خود زین نرمران کین بنماید چنین تا کهت این اسب زسر بکذرد تا وله
چرخت زسیر بکذرد شعر سن بو زور وغرور له کندوکی افضل بهایم ظن ایدوب
قوت وشوکتکی که صدر دولته ومعرض انتقاله در دایم وقایمه خیال ایدرسن
غلیان دیلک طغیانک وثوران غبار عصیانک شمدی برمرتبه یه واردی که بنم چشمه
سارمه قصد ایدر اولدک ولشکر اهرمن دیدارکی اوله پریلر جلوه کاهنه الکدار
اولدک وصورت دشت ظلمت سرشتکز ایله اول ابی مکدر وخاشاک جسم ناپاککرله
اول منزلی ملوث ایدوکه ایا سن بلمزمسن که اکر عقاب تیز پر اول چشمه بالا سندن
کچسه صفقهٔ غیرت پروبالن یقمق مقرردر واکر عین النور مرغزار سپهرده دیدهٔ
تصرفله اکا باقسه سماک رامح سنان سطوتله کوزین چقرمق محققدر دیوکا
دستیله سر بنهد مرغ کانجا پرید بنهد نرود حر بید دقه بیرون از هوا وزمین
اوکردون تیز بین کال شفقتمدن سکا تنبیهی واجب کوردم وحامل اخبار

رسالتی حضورکه کوندروب شویله بیوردمکه اکرمقام اطاعتده قایم اولوب
اول اندوکلک جرایله نادم اولادسن وشمدیه دک واقع اولان قبایح افعال
ومغایب احوالکه اعتراف ایدوب مصبق خلافدن طریق توبه وانصافه
کلدسن جناب عزت مأبمدن خلعت عفو وکرامت صفحله اختصاص بولهسن
واکرخیشوم میشومکله استشام فوایح نصایحدن محروم اولوب کلام جواهر
انتظامی عند حصول الوصول اویزهٔ کوش قبول اتمیهسن اکاه اول که فی الحال
تیرشهاب وکمان هلال وسپرهاله ورجوم نجوم وسماک رامح ومواکب کواکبله
برلشکر عظیم جمع ایدوب برشبیخون ابدزین که اول دشت وهامونی جوی
خونله جیجون ایلهدین اکربو قضیهده ترددک وارسه برآن توقف اتمیوب
کلهسن که بن چشمهده حاضرم وخیروشردن سنک جانبکدن برخبره منتظر
تاعین یقبله جمال جهان آرامی کورهسن وکندوکی نه چنبرده حلاج ایدوکلک بیلوب
رخت اقامتی اول چشمه حوالیسندن کوتورهسن ملک پیلان بوخبری زیاده
استغراب ایدوب شتاب تماملهٔ چشمه جانبنه روان اولدی هماه که کلدی صفحهٔ
چشمهیه باقوب صورت ماهی آیینهٔ آبده کماهی مشاهده قلدی بهروز ایتدی
ای ملک کل بو چشمهدن آبدست آل وانابت عبادته مشغول اول باشدکه
ماهی مقام ترحمه کله وتوبه وانابتکی سمع قبولله اصغا قله همانده پیل خرطوم طولن
اوزتدی واشیب نفسی آبه یتشوب آب سراب کبی اضطراب ایدیجک خیال
ایدی که ماهی اغضاب اتدی رسول ماهه آواز بلندله خطاب ایدوب ایدی
ای رسول بکرزکه ماه جهانتابی بو حرکتم اغضاب ایلدی که همچو خرطومدن

جنبش ایدوب اضطراب ایلدی بهروز ایندی بلی نوبه انابندن مبادرت اتملن
کرکسن که نایرهٔ غضبی ساکن اولا و حرکت واضطراجی کیدوب قرار کاهده
متمکن اوله قبل فرمان ماهه اطاعت ایدوب اندوکی کناهه استغفار و انابت
اندی وعهد ایدوب شرط ایلدی که من بعد اول مقامه خرام ایلمیه ولشکرین
اول سرچشمه حوالیسنده سورمیجه ارام ایلمیه بهروز فی الحال بو خبر مسرت
اثری ملکطرینه ایصال ایدوب خرکوشلری امن الحال وفارغ البال قلدی وبو لطف
حیله وحسن تدبیرله اول بلای سیاهی انلردن دفع ورفع ایلدی بومثلی اول اجلدن
کتوردم که سزلن میانکزده بربیر روشن ضمیر ومشیر صاحب تدبیردن لابددر که
اتمام مهماتده آنلن حسن اهتمامنه مراجعت اوله اکر بو بابده سزلن براختیار کرده
مصلحت کذار امین مستشادکز اولیدی هیچ روا کورمزیدی که طغرای شاهی بوم شوم
نامنه مرقوم اولید وسزی انلن شائمتندن وسلطنت مرغانه وحکومت تخت سلیمان
علیه السلام عدم لیاقتندن اکاه قلیدی که باوجود بوقدر خصال نامحموده موصوفدر
مکر ومکیدتله مأنوس ومألوف وغدر وخدیعتله مشهور ومعروفدر پادشاهلره
حیل وغدر اندروهیچ وخدعه مکر کبی عیب منصور دکلدر نظم هر که بیکانه شد
ز مهر و وفا در دلش بوی اشنایی نیست سینه‌ای کو تیره کشت ز غدر اندروهیچ
روشنایی نیست بی وفای مکن که مردم را هیچ عیبی چو بی وفایی نیست سلاطین
جهان سایهٔ رحماندر آنلرلن افتاب عدالتی افق ظهوردن طلوع اتمیجلن عرصهٔ
عالم منور اولمز ومهاد امن وامان اسایش عالمیان ارامش ادمیان انلرلن زلال
نصفت احسانلرندن غیریله میسر اولمز بحلکم و بالعدل قامت السموات

خیمه اسمان ستون عدل سلطاندن غیری ایله قرار قلمز بیت عدل ارنه
مهندسی نمودی این کنبد ابکون نبودی نثر چون انتظام حال سکان
خطهٔ زمین سلاطین عدل آیینک وجود پرجودنه منوطدر و احکام حکام
میان دل و جان آدمیانه نافذ و جاریدر و فرمان سلطان قضای نازل کبی
مجاری نفوس عالمیانه سائر و ساریدر لاجرم پادشاه روزکار اولان واجبدر که
وفادار و عدالت شعار اولوب مظلوملرک فریاد ظالملره جفاکار اوله شول
رعایا که بر حاکم مکار و غدر و بر ظالم قهر و خونخوارلک کمند فرمانه کرفتار اوله
بی شکک انکا اول بلا یتشه که اول کربهٔ روزه داردن اول کبلک و تیهویه تعشدی
طیور باسرها صوردیلر که نه وجهله اولمشدر اول حکایت زاغ ایتدی بن
بر کوه دامننده بر درخت اوزره آشیانه طوتمشدم جوارمده بر کبلک خوش
رفتار وار ایدی قرب جوار حکمیله میانمزده بنای مهر و محبت استوار ایدی
بکا متصل انلک دیدار ایله صفا و سرور حصل اولوب صدای کفتار و تماشای
رفتار ایله حصور موفور و حبورنا محصو واصل اولوردی ناکاه کبلک غیبت
ایدوب ناپدید اولدی و مدت غیبتی مدید اولوب یننه عودت احتمالی بعید
اولدی الحاصل تمادی زمان غیبتندن کمان اتدم که اول بیچاره مرغزار فنادک
کوهسار بقایه کتدی مدت متمادیدن صکره کوردم که بر تیهو کلوب انلک
مسکننده قرار اتدی چون بن معاودت کبلکه ناپدیددن قطع امید اتمشدم
اغماض اتدم و تیهو ایله مجادله یی رواکورمیوب ایتدم بیت چنین است رسم
سپنجی سرای یکی چون رود دیکر اید بجای نثر بو حال اوزره نجه زمان کجدی

ع ج

برکون کوردم که کیدن دری چقه کلدی چون خانه سنی بیکانه کوردی
خصومت آغاز ایدوب تیهویه ایتدی یاهوس بنم آشیانمدن نیلرسن
کنذو ویرانکی باشکه می یقلدی بکا نیجون ظلم ایلرسن تیز خانه می بکا رد وآدا
ایله اکر دیلرسک مانع دکلوز سندن بو حوالیدن اشیانه ایله تیهو جواب
ویردی که حالا خانه بنم تصرفمده در ذی الیدبنم اکر حقک وار ایسه بینه اقامت
ایدوب اثبات ایله کیدن ایتدی سنک یدک ید غصب وتغلبدر بنم یدم
سندن سابقدر پس بو خانه سندن ایسه بکالایقدر القصه قضیه‌لری
نزاع کلیه مودی اولدی ومتصل میانلرنده اتش منازعه مشتعل اولوب
مدت مجادله متمادی اولدی هرچند که بن طریق مصالحه یه ارشاد اتدم
مفید اولمیوب اخرکار بونلر اوزرینه قرار اتدیلرکه برحاکم عادله مرافعه
قله‌لر تا ایکی جانبک دخی کلامنی کوش تأمیله استماع قله وبی میل ومحابا
مقتضای شرع شریف اوزره قضا بیوروب منازعه‌لری انقطاع بوله کیلک
ایتدی بو نواحیده بر کربه زاهد روزه دار و عابد کم ازار وار در که هر روز
تا شام صایم وهرشب تا سحر قایمدر اول زماندن که نوبت جمشید زرین
سریر خورشید والسما بنیناها ایوان بیکاهنده حالته تا اول اوانه دک که
بساط مکین شعار سلطان شام والارض فرشناها دیوالارینی میداننه
صالنه نفس نفیسنه بوته ریاضتده اتش عطش وجوعله تاب ویروب
واول ساعتدن که مواکب کواکب وسپاه نجوم ثواقب مضمار سپهر و میدان
آسمانده جولان ودوران قله تا اول وقته دک که چهره صبح عالم آرای مطلع

افقدن فروزان اولوب انار طليعهٔ آفتاب جهانتاب ساكنان خطهٔ
زمينه نمايان اوله شمع واد قدم عبادت اوزره قرار قلوب وسوز عشق
وشعلهٔ شوقله يانوب يا قلوب سبزه زار رخسارنه باران اشكلر آب ويروب
اولوب محظوط جان اسايشندن الين يومش جهان الايشندن بيت
اوروب ايكي جهانه پشت پاي كيدرمش خاطرندن ماسواى اول صايم الدهرك
مدد عيش وماده افطارى اب وكياهه مقصوددر وسفلهٔ دم وهملهٔ حرمت
دم ساحهٔ باب ديانت مابندن دوردر علم شريعت وفن طريقت اهلندن كاملي
وعلوم عقليه وفنون نقليه باسرها بالفعلى در علم سنت وحديثده ابو هريره نك
تلميذى وباب كرامتده مصر ولايتى عزيزى در محكمهٔ دهرده اندن اعدل بر قاضي
دخي ميسر دكلدر وبلاد ماوراء النهرده اندن اولى بر والى دخي منصوردكل
صواب بودر كه بو بابده اكر مرجعت ايده وز وقضيه مز فيصل بولسون
درسوز انلر جناب شريعت مابنه كيده وز پس انلر قصاسنه ايكيسي
دخي رضا ويروب بعد التراضى خانه قاضي جانبنه روان اولدلر بنده ايلريله بله
كتدم تا كربهٔ روزه داركه نوادر روزكاردن اولسه كرك كوردم وبين الخصمين
محاكمه ده عدل وانصافني معاينه ومشاهده قلم همانا كه صايم الدهرك چشمي
انلره داست كلدى اياغ اوزره كلوب محرابه متوجه اولدى ورفع يد وتكبير
بلند ايدوب اتعديل اركان وخضوع وخشوعده تمام اهتمام اتدى نظم
كليد در دوزخست ان نماز كه در چشم مردم كذارى دراز چو در حقيقه بد باشى
وخاكسار چه سود اب ناموسى بر روى كار كيلن نيرو چون الى بو حال اوزره

44

33

کوردیلر تعجب ایدوب بر زمان توقف کوستردیلر و روزکار لسان حالله
هر بار که بو مصراع عره مشوکه کربه عابد نماز کرد تکرار ایلدی استماعندن
امتناع قلدیلر چون نمازدن فارغ اولدی دردمندانه ثنا و متواضعانه
دعا ایدوب التماس ایدیلر که میانلرنده حاکم اولوب قضیه لرن کوروه
وخصومتلرن کمال عدل اوزره فصل ایدب پایانه یتشدره بجه زمان اول
جانبدن کاه اقدام وکاه احجام و بونلر طرفندن الحاح و ابرامده اهتمام
تمام اولدقدنصکره بیوردیکه کیفیت واقعه یی علی ماهو الواقع و صورت
قضیه یی علی التفصیل تصویر ایدهلر کیدلر حقیقت دعوی و صورت مدعالرن
عرصه عرضه یتشدریجک کربه ایتدی ای جوانان پیرلک زمانی یتمش و قوای باطنی
مختل اولوب حواس ظاهری کتمشدر و شعله دار سپهر غدار شرر آثار ضعف
حرف بنم فرقمه نثار اتمشدر دست برد خزان روزکار جفا کاردن نهال بوستان
حیاتم غیب در مبدل اولمشدر نظم آه کم ایام جوانی کچب موسم امال و امانی
داعیه کم اولدی ندامت فزون ضعف خرفدن بدن اولدی زبون نتزنه قدر زحمت
ایسه دخی قریب کلکز و صوت بلندله تکلم ایدب دعواکزه کلمات فصیحه له تقریر
ادب ماده نزاعکزی عبارت واضحه له تحریر و تعبیر قلکز تا بن دخی مدعاکزی
کوش هوشله استماع ادب جوابنی احاطه قلم و حقیقت حاله اطلاع ادب
مقتضای عدل اوزره قضیه کزی فصل قادر اولم اما چون بو بابده بنم جناب
دیانت مآبمه التجا اتدکز لازمدرکه فصل خصومتدن سابق سزی دوستانه
نصیحتله نوازش بیورم و بر موعظتله کم مصلحت دین و دنیاکزی متضمن اوله

تذکیر و تنبیهی دریغ اتمیم اکر بنم کلام نصیحت انجامی کوش اذعان له
اصغا ایدب حسن قبول له تلقی بیوده سز انک ثمراتی دنیاده و عقبی ده سزه
واصل اولوب عاجلاً و اجلاً فوایدن کوردسز اکر سمع قبوله استماع
اتمیوب موجب مضمونیله عملدن امتناع ایده سز بن باری مذهب دین
و مروت ده معزور اولوب تهمت قصور و تقصیردن دور اولورم بیت
من انچه شرط نصیحت بود بجای آدم اکر قبول کنی ورنه تو میدانی نثر
صواب بودرکه طلب حقده طریق انصافدن انحراف اتمیب مال و منالکه
معرض فنا و صدد زوالده در مفتون اولمیه سز و طریق باطل دن حاصل اولن
حطام دنیای فانی له نفسکزی ثواب باقی و نعیم مقیمدن محروم و مغبون
قلمیه سز کبدو ایدی ای حاکم عادل اکر خلقلر همتی طلب حقده استقامته
مایل اولیدی و صغار و کبار صفت دیانت و صیانتی کندویه شعار و دثار قلیدی
تنفیذ و احکام و تصدیع حکامه احتیاج اولمزدی و رسم مرافعه و مدافعه
تکلیف و تحلیف صفحه عالمدن محو اولوب اثبات حقوق و اقامت شهوده
کمسنه محتاج اولمزدی چون خصمادن هر برینک بصر بصیرتی رمد غرضه
مبتلا در صورت حقی عین انصافله معاینه ایدن میوب لاجرم برکمسنه نک
نظر اعتبارنه که دیده خاطری کحل الجواهر صدقیله پرنور و غبار غرض
برامن اینه دل لطی غلنده دور اوله افتقارلری ضروری در تا جمال
صورت صوابدن نقاب خفایی کتوروب شاهد مشاهده صورت
حقی منصه دیده دللرنه جلوه کر قله قضات با بنده بو معنی یی بعض

45

ثقات حکایت رسمنده ابیات فارسیله اثبات اتمشدرکریهٔ روزه‌دار
استفسار ایتدکده نجه اولمشدر اول حکایت کبك دری اول غرر
درری زبان دریدن لسان ترکیله ترجمه سلکنده نظم ایدوب ایتدی
نظم قضی اولمش طودمز اغلر بر عزیز • کوروب انی دیدی بر اهل تمیز
بو نه وقت کریه و فریاددر • وقت شادی و مبارك باددر • دیدی نیچون اغلماسون
برکشی جهلله اجرای حکم اوله ایشی • خصملر قصبه‌یه عالم درر • انده کم مظلوم
کم ظالمدرده جاهلیکن قاضی حکمی هر زمان • اولور عالملر میاننده روان
دیدی کرچه خصملر دانا درر کوزلری علتیله نابینادرر • جاهلیکن چون بو قدر
علتلو شمع جمعی سن قضات ملتلك • چون غرض اوله هنر مستور اولور
ظلمت علتله دل بی نور اولور • اول ایکی عالم غرضله کوردر • عین علمی نور حقدن
دوردر • چون دلکدن درد علت دور اوله • رؤیت حقله کوزلك پرنور اوله
سن که رشوت المدك بینده سن • چون طمع اندك اسر و بنده سن •
قاضی رشوتدن ایدیجك احتراز • حقه باطلدن ویرسه امتیاز
بحمد الله که رنکار غرض آینهٔ دل بی علکی تیره قلمامشدر و شعاع شعلهٔ
رشوتله دیدهٔ دیانتك خیره اولمامشدر علم شریعتده نعمان زمان و عدل
و استقامتده شریح دورانسن و زهد و دیانتده عصامی مشرب و صلاح
و عبادتده بسطامی مذهبسن بو برهان ایله مبرهن و محقق و بو بینه ایله
مبین و مصدق در که امضای قضا و اظهار حقده سعی بلیغك دریغ
بیورمیوب حکم واجب الاتبع شرعدن امتناع ایدنی عقابه عقابه کرفتار

قلمق محقق در مصراع هر که گردن کشد از حکم تو سر بر دارش
گربه ایتدی بلی راست سویلرسن اما سزه دخی واجبدر که نهال
غرض زمین دلکزدن قلع ایده سز و محقق بلسز که صاحب حق
حقیقتده غالب مطلق در اگرچه که ظاهرا مدعاسی ثبوت بولوب
مرادی حاصل اولمزسه وطالب باطل بحسب المعنی مغلوب اولمق
محققدر هر چند که صورتا گردن تزویری زبون قولدن عاطل اولمز
ان الباطل کان زهوقا نظم گر امروز بر من دوانی سمند ٭ بفردا چه
سان بکسلانی کمند بصورت تغلب کبی بکذری بمعنی که بس ابتری
بنم سزه نصیحتم بودر که دارینکی ذخیره آخرت قلوب دنیا غدار وعمر
ناپایداره که ابر نابستان ونزهت گلستان کبی سریع الزوالدر بقا احتمالی
ویرمیه سز ع برکسی مپسند انچه از خویش آید ناپسند گربهٔ روزه دار
بو نمط اوزره زبان وعظ ونصیحتی برکار ایدوب غایت رقتندن
بر زمان گلدی برزمان اغلدی وعقد نفاثات فسون وفسانه ایله
گوکلرین آولدی ودیللرین بغلدی تا اول ایکی ساده دلی اتلری مجالستله
موانست ایدوب مصاحبته مایل اولدیلر وایمین مطمین بی توقف وبی
تکلف قتنه گلدیلر گربهٔ روزه دار چون اول ایکی شکاری دام حیله یه گرفتار
ایدوب ایکی نگار کبی کنارنه چکدی همان بی اختیار بر حمله ایله ایکیسنی دخی
طوتب صوم صد سالهسن انلرله شربت خون ابراز ونعمت گوشت
خوشگوار ایله افطار اتدی مقدمات روزه ونماز وصلاح پرهیز واحتراز

نفس خبیث وطبع خسیس مقتضاسی اوزره ونتیجهٔ منبج اولدی نظم

ای نجه آدمی وار اهل نماز — صورتا صوفی طیلسانی دراز
ظاهرا طاعته موافق در — لیك باطننده کی منافق در
فرقی اوستنده تاجی قبه قدر — یتمز ایمان دلنده حبه قدر
طیلسانی لسان کذب ودروغ — یوق دروننده ذره دکلو فروغ
النده عاصلق عصا اولمش — بوینی اوزره ردا ربا اولمش
خلق ایچنده صلاحی ادایلر — فرصت ال ویرسه چوق فساد ایلر

بو مثللی کتوردم تا بلهسن که غدار بد سیرته اعتماد وانلرك رفق تقریرلری
نکته
صدق ضمیرنه اعتقاد جایز دکلدر بوم شوم غدر پیشهٔ ومکر اندیشه
خالی بو منوال در همان انلرك معایب ومثالبندن برنکه سلکه تعبیر
ورشتهٔ تقریرده منتظم اولدی عمانه نسبت وقطره در کردونه نسبت
ذره در بیت کر صد هزار قرن کنم وصف بی شکلی از صد هزار کفته نیاید
مکر یکی مباداکه سز بو امری خطیری انلرك ذهیب دنی همتنه حواله ایدوب
سریر سلطنته انی امیر ایدهسز که هرکاه که افسر شاهی انلرك تارکه
نامبادکنه میسر اولا بی سپهبد سپهر ستیزه کار سنلرك ادبارله انی سنکسار
ایتسه کرك وهر زمان که تخت سلیمان انلرك قدم شومیله همسیر اوله
فلك اثیر غایت تاثرندن انلرك فرقنه آتش بوار نثار ایتسه کرك چون
انلر
طبعی وجوهر نا قابلدر سزه انی تربیتدن زحمت بیهوده دن غیری نه فایده
حاصلدر کوهر پاك کرکدر که اوله قابل فیض یوخسه هر سنك وخذف
لعال بدخشان اولمز

طپور ذاتکدن کلمات مزبوری استماع ایدجک بالکلیه اول فکردن نفور
ایدوب اتفاق ایله حکم سابقی نسخ وعقد بیعنی فسخ ایلدیلر اول خاکسار
نیم روزکار مهان ولی اعتبار ورا دیوار ادبارده متحیر قالدی واقرانی
میاننده بویله خوار اولدیغنه نار غاره یاندی یاقلدی وزاغه زبان ملامتی
دراز ایتدی واینتدی ای سیاه روی بی شرم وای جفاجوی بی آزرم
حجاب حیالی یوزکدن کتوروب بکا بو حقارتی روا کوردک وبنی قدح ومذمتکه
سعی بلیغکله دریغ ایتمیوب سکه شامت وجنابت ودنائت وحسامتی
نیم نامعه اوردک میانمزده بر وحشت غباری قوپاردک که صدهزار
قرنده انک دفعی میسر اولمیه کرک وبرفتنه آتش بالکلیه دردک که
اب دریا هفت اقلیمله تسکین بولمیه کرک ع رود دل زرود صورت
صفای توازل اما بنم جله بنمدن نه سابقه اقتضا ایتدیکه بو قدر مهر
ومحبت روا کردک ویانه لاحقه مقتضاسی درکه بو دکلو لطف
ومکرمتی سزا بوردک شویله بلکه بر درختی قطع ایتسه لر انک
بیخندن برشاخ چقوب قرار اصلی نه یتسه اولور ولیکن دوحهٔ
محبت ارهٔ جفایله کسلسه مطلقا انک اصلندن نهال وفا بتسه
اولمز وجراحت صمصام مرهم دارویله التحام بولسه اولور اما
جراحت کلام هیچ مرهم التیام بولمز شعر جراحات السنان لها التیام
ولا التیام ماجرح اللسان جراحتی که تیغ زبان رسد بدلی بهیچ مرهم
راحت نکونخواهد شد میانهٔ تو وان کر زبان زدی دکمش بغیر صحبت

سنگ وسبو نخواهد شد یکانیز حسن تدبر ایله سینه‌دن چقمق
ممکن در امّا خدنگ کلامک کمان زبانڭ کشاد بوله اخراج اولنمق
ممتنع در ع تیر که اوزدبر دلم بکام نمی آید برون درخت مضرت
نه قدر شاخ اولورسه بر حیله ایله قلع اولونمق منصوّر دکل اما نهال
کینه که زمین سینه‌ده راسخ اوله بر چاره ایله قمع اولنمق منصور دکل
مثلا آتش اگرچه که سوزنده در شرر ضرری رشحهٔ ایله قابل زوالدر
لیکن شعلهٔ حقدی جمیع میاه بحار وسیول انهار ایله اطفا محالدر وزهر
هلاهل اگرچه سم قاتلدر مضرتی تریاک ایله بدندن زوالی قابلدر ولی
زهر کینه بر تریاک ایله سینه‌دن مندفع اولمق ممتنع در من بعد بنم بو
نوع عمله سنک جمعڭ میانڭده بر درخت عداوت بتمشدر که بیخی قعر ثرایه
وشاخی بیجهٔ ثریایه یتمش در نظم نهال کینه که در سینه‌ها نشانده شده
مقرّر است ومعین که بر چه خواهد داد درخت حقد بدان گونه
میوه دارد که طعم ان بمذاق دل کسی مرساد بوم شوم زاغی تغیر برو
تغیر فصل مرقومی کلاک تعبیر ایله صحیفهٔ تقریر تحریر ایدی وآزرده حال
وشکسته بال ملول ومخذول دوندی کتدی وزاغ ایتدوکی وضعه ندامت
وکندو نفسنی ملامت ایدوب ایدی عجیب جاهلانه وضع وعامیانه
حرکت ایتدم وکندو قوم وقبیلم ایچون اعدای ستیزه روی وخصمای
جنگ جوی پیدا قلدم بنم طوره نصیحت نه مصلحتمه برادی وبو
طایفه‌ده مهترلک واریدیکه الله کتری بو جرائته بنڭ بهرز وبو سخن

کذالک بندن سزاوار یدی مقطو و مجذوم درکه معایب بوم شوم نفیر
وقطیر انلره مکشوف ومعلوم در بو امرک اغاز وانجامن بندن لطیف
بلمشلردر وبو مهمک مدخل ومخرجن بندن دقیق تصوّر قلمشلردر
لیکن مقتضای عقل کامل اوزره ملاحظهٔ حال ومال جانب تانی وتأمل
اولوب من صمت نجا مضمونیله عامل اولمشلردر الت زبان تیغ بران
شکلنده افریده اولدوغنده حکمت اولدر انکله بازی له عمل اولنمیه که
تیغ بازلق هنکامه بازلره لایق در وتیغ زبانی ~~اولدر انکلهده~~ نیام کامدن
بلا ضروره اخراج اتمک سربازلق وکردن بروازلقدر نظم دل اوجندن
اقدی شمع باشن • دل اوجندن بنفشه وردی باشی بیت چون زبان
شیوهٔ سخن وردند • چه عجب جان زنیم اکر لرزند • تیغ را چون بقصد
جان کردند • راست برصورت زبان کردند نثر نه که کردان دلاور
زبان تیغ میدان کارزارده استعمال اتمک کرک مردان زبان اوردخی
دخی تیغ زبانی هنکام کارده اعمل اتمک کرک ع هر سخن وقتی
وهر نکته زمانی دارد مشکل بودرکه بو کلمات مواجهه‌ده واقع اولدی
ولیس الخبر کالمعاینه لاجرم سینه سنده حقد وکینه زیاده حایکیر اولور
که تیر تقریر روبرو اولیجق زیاده تأثیر قلردمشلردرکه عاقله هرچند
زور وقوتنه اعتماد قلمه لایق بودرکه افتتاح باب خصومته واقتداح
زناد عداوته بادی اولمیه وعدت وشوکتنه اتکا ایدوب سلسلهٔ
مخالفتی تحریکی روا کورمیه که هرکه که قضا انواع نوش دارد

و اصناف تریاقاته قادر اوله معقول دکلدرکه اول امیدله اندن تجرع سم قاتل
و زهر هلاهل اقدام و جرات صادر اوله بیت هرچندکه تریاق بدستست ترا
زنهارکه تو زهر هلاهل نخوری نثر محققلر بونلره اوزنه متفقلردرکه عاقللر
فعللرینک اثری قوللی اوزره راجح و کردارلرینک مزیتی کفتاری اوزره واضح اولمق
کرکدر تا عواقب اموری قرین رشت و صلاح و خواتیم احوالی مقترن فوز و نجاح
اوله اول کمسنه لرکه قوللی فعلنه غالب اولوب کال همتی کردن تقریرن
حسن ادا و لطف تعبیرله تحسینه و چهرهٔ عبارتن حلیهٔ فصاحت و زیور بلاغتله
تزیینه مصروف قله از زمانده قول بیعمل حسرت و ندامته مقتضی و کفتار
بیکرداری حیرت و ملامته مقتضی اوله بن اول راجح قول و قصر فعلم که بو امرلرک
قباحتسندن خاتمه سنه نظر ایتمدم و بو طریقه و تامل دقیقه کیتمدم اکرچه فرق
شناخ افسر ادراکله مزین اولوب خزانه بیکرانه خردن بهره مند اولیدم
اولا بو خصوصی عقلا ایله مشاوره ایلردم بعده تکلمه اغاز ایدوب بر فصل
کلام پاکیزه و بی عیب که شایبهٔ شکدن و ریبدن منزه اوله یوته قلبده قال
ایدوب سویلردم بیت سخن را سخت ناسنجیده کفتم • درنا سفتنی این
بود سفتم نثر چون بی اشارت ناصحان عاقل و مشاورت عاقلان کامل
بو امره شروع قلدم و بدیهه بو کلمات بیهوده و وحشت آمیز خصومت
انکیز در میان ایتدم عجب دکلدرکه اشرار زمره سندن محسوب اولوب
بدخوی و ستیزه روی و محال کوی لکه منسوب اولم امثالده کلمشدرکه
المکثار مهذار یعنی بسیار کوی بیهوده کوی اولورکه با وجودکه ظاهر

افراد انسان سایر انواع حیواندن لسان ایله ممتاز وبیانله سرافرازدر
ارباب عقل وخرد کلامه بدی مراتب ایله سکوت ودودن ادنی وزبان
بسته لری درجاتده بیهوده کویلردن اعلی عد ایلمشلردر نظم بهایم خموشند
وگویا بشر • زبان بسته بهتر که گویا بشر • چون مردم سخن گفت باید
بهوش • وگرنه شدن چون بهایم خموش کسنی خوش دردلن کیزوده
طوتمق بوعیب اغزینی بلدوکی اوتمق اولورسه غنچه کبی یوزدهانی
کرک سوسن کبی ایکم زبانی القصه زاغ بو ندامتدن بر زمان ضبطانی
اضطراب اتدی وکندویه بو نوع خطابلرله عتاب ایده رک اوجدی
کتدی ای ملک بوملرله برزم میانه‌زده مقدمات معادات بودرکه سلک
تقریرده منتظم وکلک تعبیرله صفحه ضمیر منیره مرتسم اولدی ملک ایتدی
ای کارشناس کلام عبرت انجام کی تمام اشتدم وانک ضمننده مندرج
اولان فراید فواید اویزه گوش هوش اتدم عقلا ایله مصاحبت وحکما ایله
مشاورت علامت حصول سلامت حصول سلامت ابدی وامارت
وصول سعادت سرمدی درلردی علم الیقین بلدم وعین الیقین
مشاهده قلدم نظم صحبت نیکان بود مانند مسک • کر نسیمش
مغز جان یابد اثر • فعلشان باشد سوی دانش دلیل • قولشان
باشد بحکمت راهبر بعدما که خانه دل وجان بو کلام روشن بیانک
که شمع جمع ارای خلوت نشینان صوامع قدس اولمغه ارزانیدر
پرتو انواریله منور اولدی • صحبت اخیار در مانند مشک • کم نسیمندن

اردجانه اثره فعلی انلادلك دلیل معرفت • سوزلری در رهبری فضل
وهنر نثر بزم لشکرعزلك تدارکنده که پروانه وار سوخته شعله بوار اولدیلر
نه فکر اولندی ودفع عار وطلب ثار واطفاء شر ضرر اشرار ایچون نه تدبیر
قلندی بیت تدبیر تو انجاکه مهم پروازند • صد کار فرو بسته بیك دم سازند
کارشناس زبان شکر سیاستله ابتدی بیت شها اقبال ودولت بنده‌لك اولسون
همیشه دشمنك افکنده اولسون اول رایلری که وزرای دیوان آرای عرصهٔ
عرضه انها اتدلر جنك وفرار وقرار وقبول باج والتزام خراجدن هیچ
بریسی بنم قتمده مقبول وبنم رایمده معقول دکلدر امیدوارمکه اول
مدابیرلك تدمیری بابنده برحیله تدبیر ایلیم که بزه بوشدتدن فرج تمام واول
مکار ستمکارلردن اخذ انتقام میسّر اوله که چوق کمسنه‌لر حبل حیله‌یه تمسکلی
ایله مرادلرینه واصل اولمشلردر واول امور عظامه که مکابره ایله اتمامی میسر
اولمیه مکر وفریب له چاره بولمشلردر نیته که ولایت کرکانك عیارلری اول
زاهدك قربان ایچون طبار اتدوکی کوسفندی حیله ایله الدن المشلردر
ملك استفسار اتدیکه نیجه اولمشدر اول حکایت کارشناس ایتدی روات
ایدرلرکه ولایت کرکانده بر زاهد قربان ایچون بر قیون الوب بوینه رسن
طاقب صومعه‌سنه کیدرکن یولده طرارلرده برنیجه عیار اول کوسفندی
کوروب قوت سبعی که نهادلرینه مرکوز ادی حرکته کلب زاهدك بینه
دوشدیلر چون قدر اولمدیلر که کراك وار چناك جنك له ویلنده مثال
بنجهٔ قهرله اول شکاری چار وناچار الدن الالر لاجرم دوباه وار تملق

وتبصبص اظهار ادب فکر ایدلرکه زاهدی خواب خرکوشه وره‌لر پس بو بابده
هر بری داستان حیله‌دن برفصل وکتاب خدعه‌دن برقاعده وبراصل
اختیار ایدوب قصد ایتدیلرکه زاهد ساده خاطر وصافی قلبک توسن
عقلنی تازیانهٔ مکرله دام وروزق حالالنی دام زرق ایله کنزویه حرام ایده‌لر
وبنت ایله هر بری واحدا بعد واحد زاهدک یولنه کلب برسی ایتدی ای
شیخ بو سکی نیلرسن بری دخی ایتدی ای زاهد پاکک دامن صفت
حرفکی ملوث ایلرسن اوچنجیسی ایتدی بو کلبی نیدرسن بکزرکه شکاره
کیدرسن بری دخی ایتدی ای استاد بو کلب معلمی قنده بولدک بری ده ایتدی
ای صیاد بو تازی‌نی نیکدن الدک بری دخی ایتدی بو کلبله بو شیخ بکزرکه
بو شهرک پاسبانیدر بری ایتدی بو سلوک شکاری انجق غالبا بو شخص
پادشاهک سکبانی در القصه عیارلرک جمله‌سی بو کلمه‌ده متفق اولوب
هر طرفدن هر بری برحرف اتب زاهد بیچاره‌نک طعنه طاشنه نشانه ایتدیلر
وبو نمط اوزره هر بری برافسون اقیوب بو نسق اوزره برافسانه سویلدیلر
بیت چشمش بعشوه ره زده لب جونده افسونی دگر • دل می برند ازعاشقان
هر یک بنقاوت دکر • صوفی صافی ضمیر چون بو جمع کثیرک بو کلمه‌ده
اتفاقن مشاهده ایتدی خاطرنه اول کوسفندک سک اولمسنده
شک ظاهر اولوب کنزویه ایتدی مبادا که بونی صاتن کمسنه سحار
اولوب سحرله کوزمی بغلیوب بو بنده سکی بکا کوسفند صورتنده کوسترمش
اوله اولی بودرکه بونده وازکلم وبایعک یینه دوشوب نقرانده کم

تمنی کرو آلم بونی دیدی وغایت بلاهتندن النده اولان کوسفندی صالی
وردی وبایعك طلبیچون یوله کردی طرارلر چون زاهدك کیتدکن کوردلر
قوردلر کبی قوبونی کتوردیلر بو مثلی اول اجلدن کتوردمکه بزده حیل حیله یه
تمسك واجب تا دشمنه غالب اوله وز ومکر مکره تشبث کرك که مطلوبمزه
ظفر بوله وز بیت چون بقوت حریف خصم نه حیله ومکر از دست منه که
بحیلت کمان قوشرا می توانی که بکشادی داه نتر فروزا ایندی پس بو
سواله نه جواب فکر ایدب وبو بابده نه صواب کوردك عرض ایله کوره لم
ومعیار عقلده تمام عیار واقع اولور سه بنای کارمزه دستور العمل
قلام کارشناس ایتدی چون بر نفسك هلاکنی که جمع کثیرك بقاسنی
متضمن اوله بحسب العقل جایز کورمشلردر بونی صواب کوردمکه بن
بنده وظایف حقوق نعمت بی نهایت ملکی ادا ادام ونفسمی اصلاح
مصالح ملك وملت ایچون فدا ایدم پس ملك کرکدرکه دیوان اعلیده جمیع
رعیان وتمام خدام وحشم مبانده بکا خشم ادب بیوره تا بنم پر وبالمی یوللر
وذخم ذده وخون الوده بو درخت التنده که بزم کاخ لرمزك انك شاخ
اوستنده براغه لر وملك تمام لشکرله بو مقامدن کده وفلان موضعه
وارب بکا توقف ایده تا بن دام حیله بی الترك کمیننده قودوب وحسن
فکر ولطف مکرله پنچه قهرندن قورتلدکلم وصلاح وقت هرنه ایسه عرضه
عزه عرضه قلم ملك انك رایته افرین اوقدی وهماندم طاق ابروسن
درهم وکلمات نخشله ودهم ادراك قهر الوده خلوتندن طشره کلدی

ونفع عام ایچون ضرر خاص ارباب شرع ونقل فنونی ومقررلردر

تمام خشم منتظر ادیلرکه شاه وزیرلك بو مشاوره لرنده نه ثمره حاصل اولور
ومخفی محاوره لرندن نه نتیجه ظهوره کله چون ملکی خشم آلود و پرعصب کوردیلر
جمله سی باشلرین اشغه ایدوب طوردیلر ملك بیوردی تا کارشناسلك
پروبالن یولدیلر وسرونتن خون آلوده قلب اول درختدن اشغه اندیلر
وملك جمیع لشکرله اول مقام معهوده موضع مقرره عزیمت اتدیلر
چون بو امرلك اتمام بو مرتبه اردی غراب غروب مهر اشیانهٔ افق سپهرده
پروازه کلدی وکواکب ثوابت وسیاره هوای فضای اسمانده شب پره کبی
طیران آغاز قلدی بیت چو خورشید تابنده ناپدید • شب تیره بر چرخ لشکر
کشید • دیلك طغیان بنه شابومانلك کانون دماغنده غلیان ادب خواص
ارکان واعیاننه ایشری چون بره زاغلرك کشورینه اطلاع میسر اولدی
واژ تیغ قهرمزدن لشکرنك اکثری بی پاوبی سر وباقیسی بی بال وپر
وخانه واشیانه لری زیروزبر وخاکه برابر اولدی مقرردرکه اکر بردفعه
دخی کره اولکبی لشکر ظفر رهبرله شبیخون ایدوب کروفر ادەوز
منصور ومظفر اولوب بقیهٔ السیفلك بالتمام تیغ انتقام ایله روز حیاتن
شام ایدوب خستکان علت هزیمت باران کذشته نوش اندوکی شربتدن
ایچه وز ودشمن مخذول ومقهور اولوب برشاد ومسرور کوشه کاشانه
لرمزده حضور وسرور ایله روزکار کچره وز بس ازمرلك وخوش میتوان
دیست چون شاه شام تاج ظلامی برسر ودواج نیل فامی در برادب
لشکر بی شمار اختر ایله کشور ربع مسکونی مسخر قلدی وامیر سپاه

زنکبار

زنکبار خیل رومی تبار تناره ایلغار ایچون علم عباسی قالدردی• بساط زمین
عنبر آلود شد• زوایای کردون پر از دود شد نثر ملک بومان دیوان ادب
تمام خیل وخشمنه قصه قصد شبیخون درمیان اندی جمله سی بو عزیمت
اوزره یکجهت اولوب همان اول زمان بر لشکر بی میل وبی امان و بیحد وبی
کران زاغلرک مکانی جانبنه میل کبی روان اولدلر نظم کروه رزم جوی فتنه انکیز
همه پر کینه وبی باک وخونریز• بکین خواهی میان را تنک بسته• دل چون
سنک را درجنک بسته چون لشکر بوم اول مرز و بومه قدوم اندلرنه
زاغلردن اثر بولدلر ونه حاللرندن خبر بیلدلر لاجرم مضطرب اولوب اول اطرفی
طواف ایلدلر کارشناس زیر درختده انلرک احوالن کوروب اقوالن دکلردی
وزار وزار الخلیب حزین حزین الکلردی ناکاه بر بوم انلک آوازین اشدوب ملکه
خبر ویردی ملک بر فج بوملرکه مقرب درکاه و محرم اسرار شاه ادلر انلک یانغی
بره کلوب انی اول حالده کوردی سن کمسن دیو صوردی کارشناس
کندو حسبن ونسبن بلدردی ومنصب وزارت ورتبه صدارتن بیان قلدی
ملک ایتدی بلی سنی بلرم وخیلی زماندرکه احوالک اشدرم امدی بزه
خبر ویرکه زاغلر قنده کتدلر و بو کیمه لرینه نه حیله قصد اندلر جواب ووردی
که ای ملک بنم حالم انلرک محرم سرّی دکل کمه ایده دلیل بیتمزمی و پر و بالم
بو همتدن بر اتمه دلالت ده کفایت ایتمزمی ملک ایتدی سن ملکی
زاغانک کاتم السر وزیری و حمل تدبیرنه مستشار و مشیر ایکن جنابت
سببی ایله سکا بو جزای سزا کوردلر و نجه کناه ایلدک که پر و بالن یولب

بو قدر زخم اوردلر کارشناس ایتدی مخدومم بنم حقمده ندکمان اولوب خسودلر
قدح وقیعته مجال بولدی وبکا بو عقوبتی روا کوروب بونجه زماندن برو
خدمات مبروره ومساعی مشکورم بالکلیه ضایع اولوب هبا منثور اولدی
بیت بی مزد بود ومنت هر خدمتی که کردم ۰ یارب مبارکس را مخدوم بی عنایت
نتز ملک ایتدی نه سبب حادث اولدی که سوء ظنه باعث اولدی کارشناس
ایتدی سز شبخون اندکده عسکر فیروز وزیرلرین جمع ایدب بربر تدبیرلرین
سویلتدی جمله سی ملکی جنک مقابله یه تحریک ایدوب اتش شقاقی تیز
اتمکه اتفاق اتدی چون نوبت بکا یتدی ملک بیوردی که سن بو نار عار
نجه اب تدبیرله سوندرمک فکر ایلدک وخانمان خصم غداری نجه
اتش تدمیرله کویندرمک تدارک قلدک بنده ایتدم ای ملک بزه
لشکر بوم له طاقت مقاومت نجه میسر درکه انلرک قوت وقدرتلری
بزم صولت وسطوتمزدن افزون در وهنکام جنکده جرات واقداملری
ومرکز معرکه ده قطب اسا قیاملری دایرهٔ تعبیر وتقریردن بیرون در
علی الخصوص که توسن دولت ملک بومانک ران اقتدار وعنان
اختیارلرنده ذلول وزبون در صاحب دولت قاهره ایله مجادله لافن
اورمق علامت سفاهت در وخداوند بخت روز افزون ایله ستیزه مقامنده
طورمق نشانهٔ شقاوتدر بیت ستیزندکی با خداوند بخت ۰ ستیزنده را
سر بدر چون درخت صلاح بودرکه رسول کونده ره وز شویله که باو نخوت
ایله اتش جنکی تیز ایده لر خانمزی عودکبی تفرقه اودنه اوروب

52
47

دود کبی زوال جهانده پریشان اوله وزواکر کوش وفاقدن بنبه شقاقی
اخراج وغش دماغلرندن دیو خلافی ازعاج ادب جانب صلحه میل
ایده لر ابقای تخت وتاج ایچون باج وخراجدن هر نه تکلیف ایدرلرسه
بی توقف تقبل ایدوب جانمزی منت بله وزبیت چو سر بایدت سرمنا
ازخراج • وکرنه نه سر باتو ماند نه تاج نثر ملک چون بنم کلامی استری
بحکم الحق مر کام ارزوسنه خوش کلمیب ایتدی بونه سوزدر که
سویلرسن ونه بی ادبانه جرأت درکه ایلرسن بو بوم ددکلک نه شومدر
که انلک قدوم هجومله بنی تخویف ایلرسن وبنم لشکرمی انلک حشمی
مقابله سنده کوزو که کوسترمیب تخفیف ایلرسن نظم اکردشمن ازتیغ
دارد ستیز • مرا هم زبان سنان هست تیز حومن آرزوی بزد اودم
دل دشمنانرا بدرد آودم نثر بن بو دفعه دخی نصیحت دهانن اچدم
وهوادارلق وحق کذارلق یوزندن پند ومواعظت جواهرین حاکپاینه
صاچدم وایتدم ای ملک جادهٔ صوابی قویب جانب خطایه کتمه
وهوای نفسه اویب بی تأنی وتأمل بر امره شروع اتمه همیشه تملق
وتواضعی نفسکه پیشه قل ودور قوتکه مغرور اولمه عدودن اندیشه
قل توسن تندکام عنان لطف الرام اولور وصید سرکش ملایمت و
ملاطفت اله کرفتار قید دام اولربت اسایش دوکیتی تفسیر این دو
حرفست بادوستان مروت بادشمنان مدارا نثر چو حالک خارجده مثال
اول باد سخت وتند درکه کیاه ضعیف لطفی وملایمتی سلی ایله صدمت

صرصر قهرندن سلامت بولور ودرخت سخت عنفی وخشونتی اجلدن
اصلندن برکنده اولور بیت مکن ستیزه که چرخ از ستیزه کاری خویش
ره ستیزه به بندد ستیزه کاران را ارکان واعیانندن بنم اقرانم اولنلر
فرصت بولوب بنی جنایت وخیانت له متهم قلب متفق الکلمه ایدلر که سن
بومنلر طرفنه میل ایدرسن وکندو جنسکه وولی نعمتکه جانبن اوقیوب
نه سویلرسن عدو طرفندن سویلرسن ملک ارباب حسدک قولیله
ناصیه بند نصیحتمه دست روا ووردی وبکا خشم ایدوب بوعذابله که
کورسن عقاب بیوردی اما شویله فهم ایلدم که ضمیرلرنده سزکله جنک
عظیم ایتمک مضمردر وخیالرنده سزکله جدال وقتال بلکه بالکلیه اصلکزی
استیقا قصد ایلمک مقرر در شاه بومان چون کارشناسک مضمون
کلامن معلوم ایتدی وزیرلرندن بریسندن سوال ایلدی که سن بو زاغک
حقیقه حالنی وحقیقه مقالنی نجه اکلرسن ایتدی اناک امرنده بران
توقف ایتمیب همان قتلن کورمک کرک وبو دیو وارونک سریر زبون
که باد خانه نیرنک وفسون در تبع آب شکل آتش فعل الله تنندن ایرب
هیکل نحس وجثه نجس وکالبد بدنی عرصه خلکدن مغاک هلاکه
کوندرمک کرک ونعمت فرصت قتلن که اندن زیاده غنیمت میسر دکلدر
راحت عظمی ومنفعت کبری ووسیله حصول امانی ومایه سرور
شادمانی بلمک کرک بن بو خاکستر اچنده بو اخکر وبو اخکر نیم فسرده
ضمننده بر شرر مشاهده ایده دم اکر مشتعل اولورسه هزار اب تدبیرله

انك اطفاسی میسر دکلدر بیت اری تحت الرّماد ومیض ناره ولوشك ان
یکون له ضرام ع نعوذ بالله ازین آتش از براید دود نز هر کمسه که فرصتی
غنیمت بلمیه غالب بودرکه اول قدرت بر دخی الیه کرمیه وبعده ندامت
وملامت فایده ویرمیه هر کمسه که عدوسن وتنها بوله اولی بودرکه انك
تدارکن قلب اندن خلاص اولمق اردنجه اوله زیرا که خصم اول ورطه دن رهایی
رها بولجق محتمل درکه قوت بولب تیغ کین ایله کلمینه اولوب انتقام اله
دشمن چو بجست ار تو تواروی بجهی ور بند تو چون رست توازوی نرهی
خواهی که امان باشدت از آفت او در دست تو چون فتد امانش ندهی
زنهار ملك انك کفتار بی هنجارنه التفات واعتبار اتمه سن که نصایح حکماده
کلمشدر که دوست ناتجربه اعتماد اتمه بوقدر قالدی که قول دشمن مکار
کینه جویه اعتقاد ایده سن درین زمانه که بر دوست اعتماد نیست چه
کونه غرّه توان شد بکفته دشمن کارشناس چون بو کلماتی اشتدی
درد دل ایله نالش اتدی وایتدی یتمزمی بو جانمدکی دیش که اوردسن دخی
دیش اوستنه نیش بو کلام ملك بومانك قلبنه تاثیر تمام ایدب اول وزیردن
اعراض اتدی وبرینه دخی التفات ادب ایتدی بو خصوصده سن نه درسن
وبو بابده سن نه تدبیر صواب اوردسن اسدی بن هلاکنی روا کورمزم که
صاحب مروت خصمنی ضعیف وبی طاقت کورجك مرهم مرحمت ایله انك
دردنه دوا وجراحتنه شفا ودرمان کرك ومکارم اوصافی انك حقنده
اظهار ایدب مراسم احسانی انك بابنده مبذول بیورمق کرك مشهوردرکه

قچینی توموق واماں دلینه محمموق وپایمال وافتاده لره دستکیر اولمق کرك

ده نیك مردان اسوده کیر چو استاده دست افتاده کیر بعضی امور اولور

که کشی کندو دشمننه دخی مشتفق ومهربان نتکه خوف درد اول زن

بازرکان شوهرنه مهربان قلمشدر ملك استفسار اتدی که نیجه اولمشدر

اول حکایت وزیر ایتدی بر بازرکان واردی غایت مالداردی اما بدسیرت

وزشت صورت لکی هزار مالی قدار واردی بو جمله ایله بروکران جان

ونامهربان ادی نظم چو دیو دوزخ از عفریت دوبیی چو زاغ کلخن از

بیهوده کوبی ازین سنکین دلی پولاد جانی چو هجران دل کدازی

جان ستانی بو مرد زشت طلعتك بر زیبا صورت پاکیزه سیرت

عورتی واردی که بر زیبا صورت پاکیزه سیرت عورتی واردی که بدر منیر

پرتو لمعهٔ رخسار خورشید نظیرله شب تیرهٔ روشن قلردی چراغ جهانتاب

افتاب که قندیل نه رواق اسماندر شعله شمع روی دلداراسی یاننده

محو اولوردی زبان زمان اول جان جهانك شرح جمالندن بو بیت ایله

متکلم اتدی ماه نیکوست ولی روی تو زیبا تر ازوست سرو دلجوست

ولی قد تو رعنا تر ازوست ماه طلعت نکار دره حبین حسننك

صانعینه بو تحسین وهزار دستان خیال بوستان بیان حسب

حالنده بو صورتله مترنم نظیرین کورمشیدی نکسه اصلا نه یادمش

تعالی الله تعالی هرچه بر صفحه اندیشه کشد کلك بیان شکل

مطبوع تو زیباتر ازان ساخته اند هر لطافت که نهان بود پس پردهٔ

غیب همه در صورت خوب تو عیان ساخته اند بازرکان هزار جان ودل
ایله انك وصلنه مشتوق وطالب اول صد هزار منزل انك مجاور تندن
متنفر وهارب اولوب نه انك افسانه سیله فریفته اولوردی دایما
جور وجفاده ایدی وهمواره نفرت واباده ایدی امّا شوهرنه هردم
انك جفاسی وفای جدید باعث اولردی وهر لحظه انك قهرندن مهر
تازه حادث اولوردی ع مهر افزون نمیشود تا تو بکین نمیشوی نز نه بی
تفرقه خاطر دست اردوله وسنبل زلفنه واصل اوله بلردی ونه بی خار
محنت کلستان روینون کل بوسه اله بلردی من بنده ان روی که دیدن
نکذارند • دیوانه زلفی که کشیدن نکذارند اتفاق برکیجه انك اوینه اوغری
کردی اول زماندن مکر بازرکان خوابه ودمشتری زن بیداردی دزدك حرکتن
احساس ادجك خوف وهراس اکا غالب اولوب عز ونازی فراموش وناچار
شوهرنی کنار ادب خواه وناخواه در اغوش ادب ایدی بیت بازرکان اویندی
دولت بیداری کنارنده کوردی طها کمال سروردن جوش وخروش ادب ایتدی
بیت مکر بیدار شد بختم که ان روی که در خوابم نبود امید بینش دیده بیدار می آید
نز ایا بونه شفقت درکه پردهٔ غیبدن بنم حقمه ظهوره کلدی یا بو بنده
نه خدمت له بو دولته لایق وبو سعادته سزاوار اولدی ع مهر که نبودت
ازکجا پیدا شد نز چون اطرافنه نظر اتدی دزدی میان خانه ده کورب ایتدی
ای مرد مبارك قدم ومیمون فال مال ومنالم سکا انالك سنی کبی حلال
اولسون هیچ تکلف چکمه استدکك قدر ال که برکت قدومکله بو جفا کیشن

بوفا بکا مشفق و مهربان اولدی بو مثلك فایده‌سی اولدر که بعضی مقام
اولور که کشی انتقام قصد اتدکی کمسنه‌یه دخی لطف و احسان ازرانی
وی
کورر حالا بو زاغك دخی حالی بو منوال اوزره درع دخم کن چون حال
دیدی عجب که جای دجمعست نز ملك اوجنجی وزیردن صوردی که سنك
رایك بو امرده نیه منجر اولمشدر ایدی اولی بو در که ملك لباس حیاتی
اندن خلع اتمیه بلکه خلعت امان ایله مخصوص قلب انار تربیت و عاطفتن
انك بابنده اظهار ایلیه تا اول دخی انك مکافاتنده خدمات پسندیده
دریغ طوتمیه بلکه الدن کلدکجه زبان مخالصت و مناصحتی برکار ایلیه
بر دخی بو که عقلا جمعیت اعدانی پریشان اتمکه سعی ایدرلر و مجمع لرنه
تفرقه آتب ممکن اولدقجه میانلرنده مخالفت القا اتمکه قصد ایدرلرکه
اختلاف کلمهٔ اعدا موجب ایتلاف دل و انتظام حال اولیادرنته که دزد
و دیو میاننده اختلاف سبب جمعیت خاطر زاهد اولدی. ملك استفسار
اتدی که نه کیفیت اولمشدر اول حکایت وزیر ایتدی روایت ایدرلرکه بر زاهد
پاك طینت و عابد پاکیزه سیرت بغداد حوالیسنده بر موضعده صومعه
طوتدی و اوقات صبح و شام ده عبادت جناب ملك علامه جل و علا
اشتغال ایدی چون تعلقات حطام دنیای فانیدن ال چکمشدی نقش
معاینه اتمشدی بلردیکه نوش مسرت بی نیش مضرت میسر اولمز و نقد
کنج بیرو درنج محصل اولمز نظم بك کل بیخار در این باغ نیست لاله او بی اثر
داغ نیست تیغ زند بر تو و کوی خورست زرد کند و کوی راست فراغت
زاویه

٢٤ ماده و فرانچه کمیلری عادت و قانون اوزره
استانبوله ارانوب کتدکدن صکره قانون قدیم
اوزره بردخی بوغاز حصارلری اوکنده ارانوب
اجازت ویریلور ایمش من بعد حالا قانون
قدیمه مخالف بردخی کلیبولیده ارانورایمش
من بعد عادت قدیمه مو[illegible] بوغاز حصارلری
اوکنده ارانوب کیده ٢٥ و ممالک محروسه دن
دریا یوزینه چیقان کمیلر و قدرغلر و دونمالر
دریاده فرانچه کمیلرینه بولشه قده بری بریله
دوستلق ایدوب ضرر و زیان ایتمیوب
مادامکه کندو رضالریله ویرمیه لر
جبراً الوب و اثوابلرین و امرد اوغلانلرین
وغیری نسنه لرین آلوب تعدی ایتمیه لر
٢٦ ماده وندکلویه ویریلان عهدنامه

٣١ ماده اسکندریه وطرابلس شام وجزائر
وسایر یرلرك اسکله لرنده نصب اولنمش
قونسلوسلرینك یرینه اول خدمت عهده سندن
کلور برادملرین تعیین ایدوب کوندردکلرنده
کیمسنه مانع اولمیه وتکالف عرفیه دن معاف
اوله ٣٢ ماده فرانچه تجاری ایله بر کمسنه نك
نزاعی اولسه قاضیه واردقده فرانچه لونك
ترجمانلری حاضر بولنمز ایسه قاضی دعوالرین
استماع ایتمیه اکر ترجمانلر مهم مصالحده ایسه
کلنجه توقف اولنه اما انلر دخی تعلل ایدوب
ترجمانم حضر دکل در دیو عوق ایتمیوب احضار
ایلیه ٣٣ ماده واکر فرانچه لولرك بری بریله
نزاعلری اولسه ایلچیلری وقونسلوسلری ه
عادتلرنجه کوروب فصل ایده کیمسنه مانع اولمیه

اقامت ایدوب خلاف شرع شریف نسنه دعوی
ایدرلرسه مادامکه قاضیلردن حجتلری
اولمیوب ویاخود سجلده مقید بولنمیه انلک
کبی تزویر ایدرلیوب خلاف شرع شریف
اولان دعوالری استماع اولنمیه ۲۸ ماده
بونلردن بری دین ایدنسه ویاخود بر وجهله
متهم اولوب غیبت ایلسه انلک ایچون کناهسز
کفیل اولمیان اخر کسنه رنجیده اولنوب طوتلمیه
۲۹ ماده و فرانچه لویه متعلق اسیر بولنور ایسه
ایلچیلری و قونسلوسلری تعیین ایلیوب
فرانچه لودر دیو دیرلرسه انلک کبیلر صاحبلری
ویا وکیللری ایله سدهٔ سعادته کوندریله
قضیه سی کوریله ۳۰ ماده فرانچه لودن ممالک
محروسه مده تمکن ایدنلردن خراج طلب اولنمیه

بورجلودن طلب اولنوب اگر کفیل دکل ایسه
آخر کیمسنه طوتیلوب طلب اولنمیه ٢٦ ماده
واگر مرد اولسه اثواب واموالنه کیمسنه دخل
ایتمیه کیمه وصیت ایدر ایسه اکا ویریله اگر
وصیتسز مرد اولور ایسه قونسلوسلری
معرفتیله اول یرلو یولداشنه ویریله بیت
المالجیلر وقساملر دخل ایلمیه ٢٧ ماده فرنجه
تجارلری وترجمانلری وقونسلوسلری ممالک
محروسه مده بیع وشرا وتجارت وکفالت
خصوصلرنده وسائر امور شرعیه ده
قاضییه واروب ثبت وسجل ایتدروب ویا
حجت آلدرسکره نزاع اولور ایسه حجت و
سجله نظر اولنوب موجبیله عمل اولنه
ایکیسندن بری اولمیوب مجرد شاهد زور

٢٣ ماده

وبالجمله اكر قره‌ده وكر دریاده كندی
حالنده یوریان فرانچه‌لو اولوب امان اوزره
كلوب كیدن تجار طایفه‌سی واول دیار تاجرلری
وترجمانلری وسائر آدملری دریادن وقره‌دن
ممالك محروسه‌مه كلوب بیع وشرا وتجارت
ایلیوب شویله رسوم عادیه وقونسلوسلق
حقی درعادت وقانون اوزره ویره‌كلردن
صكره كلشده وكیدشده قپودانلردن ودریاده
یوریان حصه وكوكللو رسلردن وعسكریدن
كیمسنه مانع اولمیه ٢٤ ماده
وتجار طایفه‌سنك رضالری یوغیكن بعض
متاع جبراً اوزرلرینه براغیلوب تعدی اولنمیه
٢٥ ماده وفرانچه‌لودن بری مدیون اولسه

قالیونلر و غازی کمیلری جمیع زمانده اسکله لره
و لیمانلره و سائر ممالک محروسهمزه ایشلیانلردن
و امان اوزره کلوب کیدوب انک کبی دریاده
فورتنه مضایقه ویروب کمیلرینه معاونت و
لازم اولدقده اول محلده حاضر بولنان اکر
حصه کمیلر خلقی در و اکر غیری در معاونت
و مظاهرت ایلیه لر و قالیونلرک سردارلری
و رؤسالری مختاری قپودانلرک قائمقام
رعایتلره اهتمامی خصوصنده دقیقه فوت اولنیوب
و اقچه لر ایله زاد و زواده لری تدارکنده سعی
و اهتمام ایلیه لر یکرمی ایکنجی ماده
و اکر شدت روزکار ایله دکز کمیلرندن قره یه
اتار ایسه بکلر و قاضیلر و غیریلر معاونت
ایدوب قورتیلان اثواب و اموال کیرو کندیلرینه
ویریلوب دخل اولنمیه

آستانه‌ده مقیم اولان فرانچه ایلچیلری دیوان
بلند ابوانمزه کلدکلرنده و وزراء عظام
و مشیرانی ذوی الاحترامزه وارد قلرنده
اسپانیه و سائر قراللرک ایلچیلرینک وزرلرینه
قدیمدن اولی کلدوکی اوزره تقدم و تصدر
ایلیه‌لر

اون طقوزنجی ماده

و هدایا و لباسلری و ماکولات و مشروباتلری
مهمتی ایچون ایلچیلریله کتوردکلری نسنه‌لردن
کمرک و باج طلب اولنمیه

یکرمنجی ماده

و بنلرده اولان بایلوسلری دخی اسپانیا و
سائر بایلوسلرینه آستانه سعادتمده جاری
اولدوکی اوزره تقدم و تصدر ایلیه‌لر

ایکرمی برنجی ماده

و فرنچه اولرک کندیماللری و سائر اثوابلریله

ایله دعوتی اولنلرك خصوصی آستانهٔ سعادتدن
استماع اولنه ذکر اولنان موادك اولمیوب
عهدنامهٔ همایون موجبنجه عمل اولنه
اون سکزنجی ماده
مشار الیهك سلسلهٔ نسل ملت مسیحیه ملوك
طوائف عسویه میاننده مشهور اولان قراللر
بانلردن مقدم مقالید حکومت مفوّض و مسلّم
اولدیغندن ماعدا ابا و اجداد نشاغر
زمانندن برو انه کلنجه عتبهٔ علیهٔ عدالت عنوانه
دخی جمله قراللردن زیاده خلوص بال ایله
دوستلق ایدوب شدیه دك ما بیننده نقض
عهد و امان و نکث و ایمان واقع اولمیوب
سدهٔ سعادتمزه کمال اخلاص ایله
اختصاصده ثابت قدم و راسخ دم
اولهگلدوکی اوزره اجلدن آستانهٔ سعادت

اون بشنجی ماده

وفرانجه تجاری کمیلرینه تجمد ایلدکلری متاعدن
وبعض ذمیلر کندی کمیلریله حربی ولوسنه
ایلدوب کوتردکلری متاعدن ایلچیلرینه وقو
قونسلوسلرینه عائد اولان رسملرین و بایلوج
حقلرین بی قصور ویروب عناد ومخالفت ایلمیه‌لر

اون التنجی ماده

وفرانجه لولرك بربری ارسنده قان ویاخود
اخر شناعت واقع اولور ایسه ایلچیلری وقونسلوسلری
ایلری اوزره کوروب فصل ایدوب ضابطلردن
برفرد دخل وتعرض ایلمیه‌لر

اون یدنجی ماده

وتاجرلرنك احوالیچون نصب ایلدکلری قونسلوسلردن
بعض کیمسنه‌لر دعوی ایدکلرینده کندیلرین حبس
ایدوب اولری مهملوب تعدی ایتمیه‌لر قونسلوسلری

قلعه لرینه و لیمانلرینه قبول ایلمیوب فساد لری
دفع ایچون تقیید ایلد کلرینده عقد اولنان عهده
حلل ویرمزدیو اجداد عظامز زماننده ویریلان
حکم شریفك مضمونی کماکان مقرر اوله بو بابده
مومی الیهك شکر و شکایتی مقبول همایونم اوله

اون اوچنجی ماده

و جزائر و تونسه تابع استورغه کورفزی
نام محللرده اجداد عظام نابئراه زمانلرنده
فرانچه لو مرجان و بالیق صید ایلمه لریچون
حکم ویرلش اولدن جاری اولان عادت اوزره
اول محللرده کماکان بالیق و مرجان صید ایلیه لر
و خارجدن کیمسنه یه دخل ایتدرلمیه

اون دوردنجی ماده

و ایلچیلری خدمتنده اولان ترجمانلری اوله کلدوکی
اوزره خراجدن و قصابیه دن و سائر تکالیف عرفیه دن

معاف اوله لر

[illegible]

طوقزنجی ماده

ومشار الیه فرانچه پادشاهنك رضاسی اوزره
تاجرلری ولایتلریندن کتوردکلری والوب
کوتردکلری متاعدن قدیمدن نه بهایه طوتوب
کمرك آله کلدی ایسه ینه اول منوال اوزره
النوب زیاده بهایه طوتلمیه

اوننجی ماده

وبیع ایچون اخراج اولنان متاعدن ماعدا
اخر اکلیه کیتمك استدکلری متاعلریندن
کمرك طلب ایلمیه لر واخر اکلیه ایلتمیه مانع اولمیه

اون برنجی ماده

وحادث اولان قصابیه ورفت وباج ویاسق
قولی واوچ یوزدن زیاده سلاملق رسمی
طلب اولنمیه

اون ایکنجی ماده

جزائر غرب قورصانلری لیمانینه وارد قلریسه

١٣

ذخیره تحمیل ایدوب ینه حرب ~~کمیسینه~~ واپورینه
کیدر ایکن اهل اسلام کمیلری راست کلدکلرینده
دشمنه ذخیره ایلدرمز دیو کمیسین کرفت و
کندیلرین اسیر ایتمیه لر

یدنجی ماده

و ذمیلردن بری ممالک اسلامیه دن ذخیره آلوب
کیدر ایکن کرفت اولندقده فرنجه لولردن کمیده
اولان اجیرلر اسیر اولمیه

سکزنجی ماده

و فرانچه لو اهل اسلام کمیلرندن اختیارلریله
ذخیره صتون آلوب حربی واپورلرینه آلوب
کتوروب کندی واپورلرینه کیدر ایکن اهل اسلام
کمیلری راست کلدکلرنده اخذدن صکره کمیی
کرفت وایچنده اولانلری اسیر ایلمیه لر و انک کبی
فرانچه لو اسیر بولنور ایسه اطلاق اولنوب اثباتی ویریله

50

62

اوچنجی ماده

ولوبتلربندن ادملری وتجاری کتوره‌جکلری غروشدن
ممالک محروسه‌مده اولدن رسم النمغه دخی طلب
اولنمیه

دردنجی ماده

وغروشلرك اقچه قطع ایدریز دیو خزینه دارلر
وضربخانه امینلری دخل ایلمیه‌لر

بشنجی ماده

وفرنجه تجاربندن بعض حربی کمیلرینه کیروب
کندی حاللرنده تجارت اوزره ایکن حربی کمیده
بولوندیکز دیو کندیلرك اسیر واثوابلرین کریفت ایلمك
شرع شریفه مخالف اولمغن مادامکه کندی حاللرنده
تجارت اوزره اولوب قورصان کمیسنده فساد اوزره
اولمیه‌لر اول بهانه ایله اثوابلری کریفت وکندیلری
اسیر اولنمیه‌لر

التنجی ماده

وفرانجه لودن بری ملك کمیسنه حربی ولوبتدن

اوّلكى مادّه

فرنجه لودن قدس شريف زيارتنه كلوب كيدنلره
وقمامه نام كنيسه ده اولون رهبانلره دخل وتعرّض اولنميه

ايكنجى مادّه

تذييله
وفرانچه پادشاهى اولدنلر قديمدن آستانهٔ سعادت
دوستلق اوزره اولوب دوستلغه خلل ويرربر
وضعلرى اولمغله مرحوم ومغفورله سلطان
سليم خان طاب ثراه زماننده ممنوع اولان متاعدن
پنبه ورشتهٔ پنبه وسختيان ويريله ديو حكم
همايون ويريلمش ايمش حالا آستانهٔ سعادتمزه اولان
كمال اخلاص واختصاصلرينه بناءً اجداد
عظاممز نوّر الله مراقدهم زماننده ممنوعاتدن
اقچه لريله بال موم وكون ويريلوب برفرد مانع
اولنميه ديو عهدنامه ده قايد اولنمغين قديمدن
كماكان مقرّر طوطله

صدق درون ولا منصوصلرينه احتراماً جديداً
عقد اولنان موادك دخى اجرا وانفاذ بچون قط
عنايت نقط شاهانه مز مبتنى اذن همايون
موهبت مقرون ملوكانه مز ارزانى قلنوب بو وجهله
فرمان همايون مز شرف صدور بولمغله تجديد اولنان
عهد نامهٔ سابقه لفظ بلفظ بعينها المواد لاحقه دخى
درجه) تماماً رتبه مقدمه ده بسط وتقرير وبروجه
مشروح جديداً تعديل وتسويه قلنان مواد لاحقه
دخى درجه مزيدده ذكر وتجديد برله مجدداً
اشبو عهد نامهٔ همايون عنايت مقرونمز شرف بخش
املا وايچى مومى اليهك يدينه تسليم واعطا
اولنمغله فرمان همايون وجب الانقياد مز بو
وجهله ايله موهبت اراى اصدار وايراد
اولنور كه

تاریخی مرقومده بعضی ضمیمه ایله تجدید اولنان
عهدنامهٔ قدیمهٔ بتمامها طرف تام الشرف
شهنشاهیمزدن دخی مقرر و معتبر طوتلدیغندن
ناشی ازقدیم اداسی معتاد و مستدیم اولان
ماصدرلرینه عفونده و تمشیهٔ امور تجارتده و رفاهیت
احوال آمد و شدکانه دائر بعض مواد و کیفیات دخی
دولت علیه مز طرفندن بو دفعه مأمور اولنلر ایله
مذاکره و ترتیبنه و مکالمه و تهذیبنه رخصات کامله
و مأموریت شاملهسی اولان ایلچیسی موما الیه جنابلر
بعد دفعات بعد المذاکره انفع و انسب اولمق وجهیله
تسویه و تعدیل و قرارداده تکمیل اولنوب جهانی
بنده وزیر اعظم و وکیل مطلقم مشار الیه و ساطتیله
رکاب کامیاب خاقانه مزه عرض و تلخیص و خلوص
اولندقده بجرة حشمت نصاب مشار الیه جنابلرینه
دوستلقده اولان و ثبات و خلوص و مشاهده اولنان

۳/

ومزید الفت واختصاصه بناءً بعض موادك

ضمّ والحاقیله دخی تنویر و تشیید خصوصی

یاد و تذکار و بو کیفیاتی ایلچی مومی الیه دخی

وکلای دولت علیّه‌مزه شفاهاً تقریر و اشعار ایلدیکی

محاط علم آرای آگهدارانه‌لری اولمغله ازقدیم دولت

علیّه روزافزونمز ایله فرانچه دولتی بیننده مسنون

مأمون اولان بنیانی حبّ و ودّ و تخصیص

هنگام خلافت ظفرآثار و ایام سلطنت ابدقرارمزده

دخی حضرت مشار الیه جنابلری طرفلرندن

ظهوره گلان خلوص وداد پیرایه و بو بابده قدیم

مصافات و موالات فیما بعد دخی یوماً فیوماً

مستحکم و استوار اولماسی ملحوظاتنه بناءً انجام

ملتمسلری حیز قبولده جلوه‌گر اولوب دوستلق

مراسمنك ثمره و نتیجه‌سی اولان تجارت امورینك

ترویج و تمشیت و آمدشد کلاننك ترفیه و امنیتلری‌چون

تلخیص اولنوب مضمون محبت مشحوننده عهد
پیشین و دور دیرینه‌دن الی اباء
الکرام واجداد عظام انار الله براهینهم حضر ایلر
حشمت اکتناه فرانچه پادشاهلری ما بینلرنده
منعقد اولان قدیمی دوستلق اسلوب سابق اوزره
مرعی اولمق اقصای امال و منتهای مافی
البالاری اولمغدن نکته
فرانچه دولتنک ایلچیلری و قونسلوسلری و ترجمانلری
و تاجرلری و سائر رعایالری آسوده حال و مرفه
البال مرعی و محمی قلنه‌لر دیو بوندن اسبق کریم
الحیاة نعیم الممات مرحوم و مغفور له جد امجدم
سلطان محمد خان طاب ثراه و جعل الجنة مثواه حضرتلرینک
زمانی میمنت نشانلرنده بیک سکسن دورت سنه
هجریه‌سی طریحه‌سی مؤرخاً تجدید و تأکید و
بو دودمان تامع الاکنانه اولان وفور اخلاص

اولنان عهد
نامه همایون ایله
فرونلن اوان
بهجت افزای
شهنشاهانه مزده
دخی تجدید

53
65

نيمز

عوارف ازن خاقانى وعواطف رخصت خسروا
موصول و مبذول قلنديغنه بناءً مومى اليه پيشگاه
سرير سعدت مصير ملوكانه و عز حضور فايض
مز
النور شهريارانه مزج مظهر تشريفات شهنشاهانه
اولدقدن صكره مشار اليه جنابلرينك سالف البيان
نامه ولوا اتمه لرينى كتوروب تسليم ايتمكله قاعده
قديمهٔ عثمانى و ديدنهٔ مستديمهٔ جهانبانى
اوزره دستور اكرم مشير افخم نظام العالم
ناظم مناظم الامم مكمل ناموس السلطنة العظمى
مرتب مراتب الخلافة الكبرى المحفوف بصنوف
عواطف الملك الاعلى وزير اعظم سعودت شيم
وكيل مطلق فرخنده قدم الحاج محمد پاشا
ادام الله تعالى اجلاله وضاعف بالنصر والتأييد
اقتداره واقباله وساطتيله ترجمهٔ مفهوم مودت
مرسومى دخى پايهٔ سرير اعلامزه عرض و

قدیمی صادق دوستمز لویز ختم الله عواقبه
بالخیر والرشاد واحسن الیه الصواب والسداد
جنابلری طرفندن کمال خلوص فؤاد ومزید
خصوصیت وسداد کیفیتلرینک اشعارو
ایرادینی حاوی دربار خلافت قرار خسروانه‌مزه
نامهٔ دوستی علامه‌لری توارد ایلمکدن ناشی
مشار الیه جنابلرینک ذکر اولنان نامهٔ ولو
تمیمه‌لرین تبلیغ وتسلیم ایچون بالفعل ارباب
استشارلریندن اولوب حالا استانهٔ سعادتمزده
ایلچیلک خدمتنده اولان مقبول ومعتبر و
مدبر وفراست کوستر قدوة امراء الملة المسیحیة
عمدة کبراء الطایفة النصرانیة لویس صالوا نور
مارکیزه وبلنوف ختمت عواقبه بالخیر یدهٔ
سنیهٔ موهبت لعنوان شاهانه‌مزه عرض وتسلیم
ایلدکده رسم دیرین دولت ابد قرین اوزره

السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان
مصطفی خان ابن السلطان محمد خانم کہ منشور
سعادت نشور سلطانتم توقیع رفیع سلطان
البرّین ایله مرقّع و مزیّن ومثالبی مثال
خلافتم عنوان عظمت نشان خاقان
البحرین ایله مطرّز ومعنون در حضرت
وهّاب مالك الرقاب تعالی شانه عن شوائب
الارتیابك کمال فضل وعنایتیله ملجأ سلاطین
عالی تبار وملاذ خواقین ذوی الاعتبار اولان
عتبهٔ علیهٔ دولت مدارمه افتخار الامراء
العظام العیسویه مختار الکبراء الفخام المسیحیه
مصلح مصالح جماهیر الطایفه النصرانیه ساحب
اذیال الحشمة والوقار صاحب دلایل المجد و
الاعتبار ولایت فرانچه نك واکا تابع نیچه ممالك
وسیعة المسالکك پادشاهی حشمتلو اولو رغبتلو

وحبش و دار الجهاد جزایر و طرابلس غرب
و تونس و اق دکز و قره دکز و جزیرلری
و سواحللری و دیار اناطولی و ممالک
روم ایلی جمیعاً کردستان و روم و ترک
و تاتارستان و چراکسه و قباطیان و کورجستان
و دشت قپچاق و ایلات تاتار دایر اولد
حوالیلرده واقع عموماً قپوتناق و مملکت کفه
و اطرافنده واقع جمله اویماقات و مضافاتیله
عموماً بوسنه و قلعهٔ بلغراد دار الجهاد و صرب
حکومتی و انده اولان قلاع و حصون و بلاد
ارنودلق و بالتمام افلاق و بغدان و جوانبلرنده
واقع قلاع و تعریف و توصیفدن مستغنی
و تعریف و توصیفدن نیجه بلدان و بقاعک
پادشاه معدلت پناه و شهنشاه نصرت دستگاهی
السلطان ابن السلطان والخاقان ابن الخاقان

الله تعالی فی الارضین اولوپ اشرف البلدان
والاماکین وابرك المداین والمساکن قبلهٔ جملهٔ
اسلامیان محراب توجّه عامهٔ دیانت عنوان
اولان مکّهٔ مکرمه و مدینهٔ منوّره نك خادمی
و قدس شریف مبارکك حامی و حاکمی و بلاد
ثلثهٔ معظمه که استانبول و ادرنه و بروسه در
انلرك و شام جنت مشام و ولایت طرابلس
شام و مصر نادرة العصر نزهت ارتسام و
وکلیاً عربستان و افریقیه و برقه و قیروان و
حلب شهبا و عراق عرب و عجم و بصره و لحسا
و دیلم و خصوصاً بغداد دار السّلام و رقّه و
موصل و شهرزور و دیاربکر و ذو القدریه و
ارضروم بهجت رسوم و سیواس و ادنه و
قرمان و قرص و چلدر و وان و جزیرهٔ مورهٔ
٢٣٣
و کرید و قبریس و ساقز و رودوس و مغرب

دولت علیّه فرانچه دولتی بیننده بیك
یوز اللی اوچ سنه‌سی ماه
ربیع الاوّلنك دوردنجی
کوننده انعقاد پذیر اولان
تجارت عهدنامه‌سنك
صورتی

در

نشان شریف عالیشان سامی مکان سلطانی
وطغرای غرّای جهانستان خاقانی نعوذ
بالعون الربانی حکمی اولدرکه
چون حضرت حق جلّ واعلانك علوّ عنایات
بی غایات وسرور انبیا علیه وعلی آله واصحابه
افضل والتحیاتك سموّ معجزات کثیرة البرکاتیله
بنکه سلطان صنادید سلاطین وخاقان اساطین
خواقین تاج بخش خسروان اورنك نشین ظلّ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

دولت علیّه ایله فرانچه دولتی بیننده

بیك یوز اللی اوچ سنه سی ماه

مجموعه ربیع الاولنك دردنجی

گوننده انعقاد پذیر اولان

تجارت عهدنامه سنك

صورتیدر

دولت علیه اوچ

57

70

دولتلو سعادتلو عنایتلو قرنداشم پاشا جلیل الشان حضرتلرینک موارد افواج وفود
القلب قوافل حجاج اولان نیمه‌ئ باهر الابتهاجلرینه اکرامات وجدانی واحترامات
روحانی به وبو قطار قطار جمال سریع الحرکات تحیات صافیه وخروار خروار
دخایر وسیع البرکات دعوات وافیه اهداسی سیاقنده پرسش خاطر معالی
قاترلری مراغایله انها کرده مخلص صادق الولالری بودرکه بنم سعادتلو
برادر عدیم الاقرانم پاشا بلند مقدار حضرتلری حلا نمیقه رسان اخلاص پیشرو
وصفوف جماعت دامامهٔ سبحه عباد نمره یعنی مدة مدیده ایام سجادهٔ
طاعتمز اولان حسین افندی داعیلرینک کردن حالی بستهٔ کمند جاذبهٔ بیت
خداو کریبان خیالی کرفتهٔ پنجهٔ شوق طواف کعبه علیا الوجوب لکن مطلقا بوسنه
مبارکه ده دیگران جانب مرقوم حضرتلرینک بندرگاه اقام مراقی جاه وجلال
ومزادکاه احباس معالی واقبال اولان پیشگاه سعادت اشتمالرینه نحی کرام
تمکین دعوات اجابت بدوش واشرف انکیز تحیات دریا خروش اهداسنه
متعاقب دربهٔ جمال محاسن خصائل ومناح جمادهٔ مکارم وفضایل اولان
ساحهٔ ضمیر مرآت نظرلری پرسش پیش هنه هنک قطار بار اخلاص قلنوب
هموارە آرایش متکای سعادت وپیرایهٔ منصه دولت ورفعت اوله‌لر بنم سعادتلو
قرنداشم عالیقدرم پاشای کریم النسب حضرتلری قافله پیام عاقبتلرینه
چشم دوز ترقب ایکن اسراحیانده نمیقه عنبر چکانلری ورودی ضمیر شناورینه
مورث انشراح وساحهٔ تنک خاطره واسطهٔ انسراح اولمشدر مطاوی
لطیفه سنده تعیین واشارت بیوردقلری فلان نام کمسنه نک بوراسوده

مشهود وبيضهٔ تصور وتحمينده پرور طائر اميد قرين وجود اولدى نشانه سنده

بديد تخلف المدى تير قبصه اميد نثر مراج عدل انصاف حمارذه تعقبات جود وا ظلم

اولمشيكن الحمد جناب معدلت پناهك كبى بر حاكم حكيم مزاجك مظهر تدبير مشفقا

اولمغله فراش ناتوانيدن سر برآورده عافيت اولدى قافله لطف وكرم بيم دهر اناث

نخل اماكدن عيابهٔ خار يكنامبك اكتفا ايتمشيكن عبد الباقى پاشايه تهنيه دارت

دولتلو سعادتلو عنایتلو ولی النعم و کثیر الکرم
افندم سلطانم حضرتلرینک بو مقام عالیه
نشر بیغلرندن اسپانیا ایلچیسی داعیلری طرفندن
حضور عالیلرینه شهر ربیع الاولک اون بدنجی گونی
ارسال اولنان بر قطعه مکتوب تهنیه سنلو بلدرک وصولنن
حصول همت علیه لرینه موفوق و محصور اولان

W6

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

75
60

ارسال اولنمشیدی بو دفعه جناب مکارم نصابلری
طرفندن مکتوب شریف ملاطفت اسلوبلری
کلوب وصول بولوب مفهومی معلوم داعیلری
اولدقده تأکید مراسم شکرانلری ایچون اشبو مکتوب
تحریر و حضور آصفیلرینه ارسال اولنمشدر ان شاء
المولی وصولنده مأمولدرکه میانه‌ده رابطه کیر
اولان رشتهٔ مهر و موالاتک تأییدینی موجب
حالاتک استحصالنه دعاینده اسپانیا دولتی
امثال اوزره بو ایلچی داعیلرینک دخی خالی اولمیه
جقلری شبهه بیورلمیه باقی همیشه عمر و دولت برقرار باد

٩ ج ١٢٠٦

دولتلو سعادتلو عنایتلو ولی النعم کثیر الکرم
افندم سلطانم حضرتلرینک حضور عالیلرینه
دعوات صافیات و خلوص انقیاد انحا قیله
انهاء داعی مخلص قوللری بودرکه بوندن اقدم
ترسانهٔ عامره ده حبس اولنان زامبقری
قوللری شهر جماذی الاولینک یدنجی کونی تخلیه
وطرفنه تسلیم اولنوب جناب مکارم نصابلرینک
بو مقوله الطاف کریمانه لرندن بو داعی خالص
ال عنادلری اقصی الغایه ممنون و محظوظ
اولدیغندن ناشی ابقاء مراسم شکرانه لرچون
طرق ثناکارلرندن ماه جماذی الاولانک اونبرنده
بر قطعه مکتوب شریف تحریر و سعادت دستگاهلرینه

77

62

قصیده برای تهنیت سال میمنت اشتمال
ووصف محرّم الحرام

خوشا فرخنده نوسال حبور افزا فرحبخشا
که سور شادمانی برله اعوام ابجره مستثنا
قدومیله مشرّف قیلدی ایوان جهانی کیم
اون ایکی بادمهرولرله شاه سال شهرآرا
الوب اردینه بی حد لشکر ایام صف طوتمش
محرّم کویا شهره امام اولمش کلور حالا
چیقار مصمار کوننه کون کبی برقاج هلال ابرو
اوتوزده بر بولك بالذ اولور هر برسی فرضا
نوله حرمتله عزتله باش اوزره طوتسه لر انی
شرفلندی محرّم هجرت شاه رسل دن تا
رجب شوخ محرّم خسته شعبان اوله ریولة
کلور یوبان عشق اولمش که باقمز اردینه اصلا

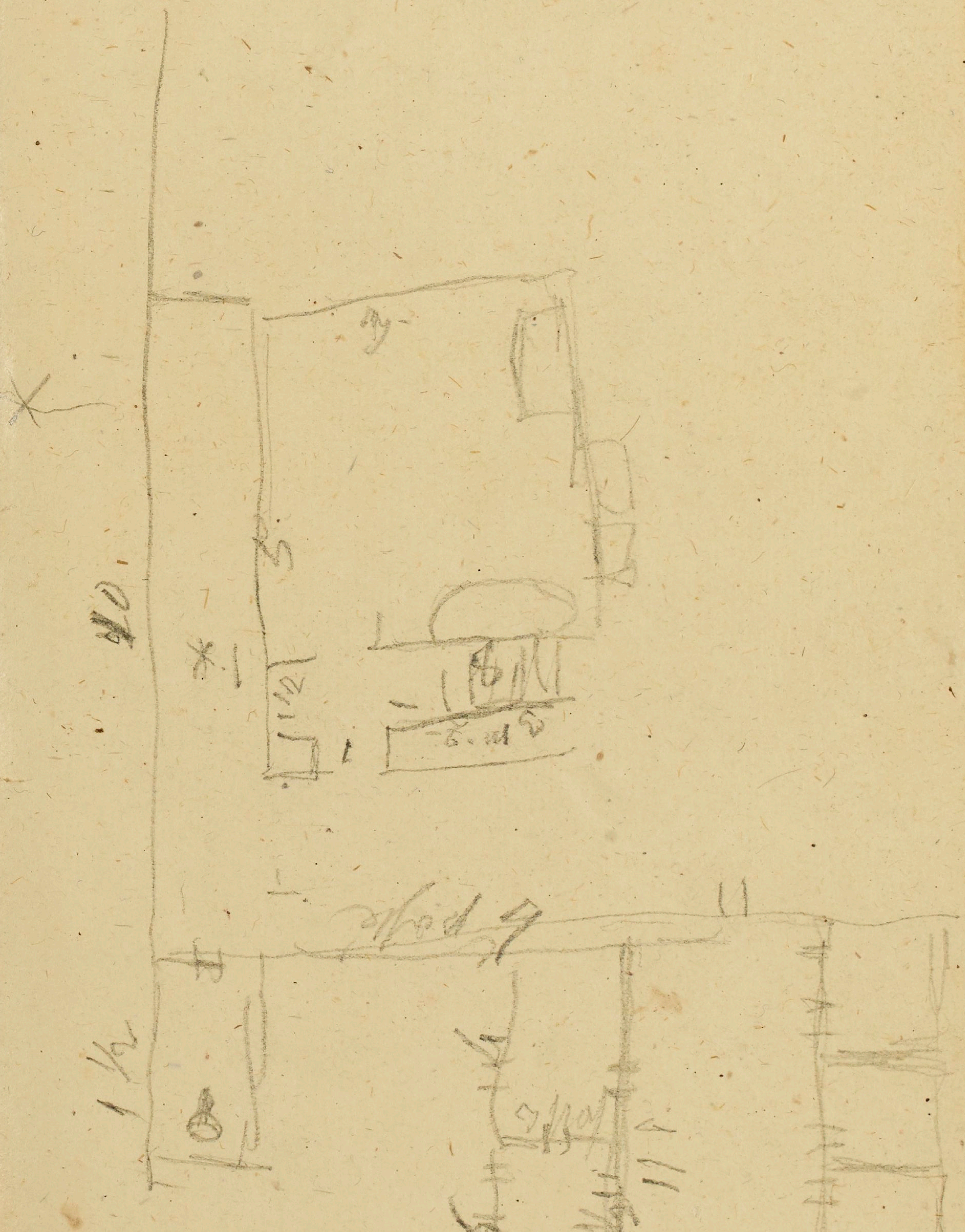
در دولتمدار تحصیل لسان وتکمیل ماده تکلم
وشان ایتمك ورزش واقدامنده اولان موسیو
قردین روز ولیال استحصال هنر ومعارفه
سعی بیهمال وتتبع کتب بیمثال ایله سبقت اقران
وامثال ایتدیکی ناصیه حالندن استدلال
اولنمغین تصدیقا للحال اشبو مجله یه ثبت
وامادل قلنمشدر

م

صداقتلو محبتلو مودتلو فرانچه دولتی کاتبی موسیو قردین
بعد السلام خاطر عاطرلریکز سؤال اولنور کچن سنه حقیر خانه مزه
دعوت ایله کلدیکز بزم سوز برادو دوراق ایدی بو دفعه باعث
محبتنامه انجق بزلرین اولوب همه نعت بیرام کونی علی السحر
استانه علیه ده بربعمه کمسه ایله معا حقیر خانه یه بیورمکز
التماسی ضمننده اشبو محبتنامه مبادرت قلندی معلوم مروتکز
بیورلدقده بهرحال دقیقه لرله معا بلا تکلف بیورمکزی مطلوب
ایدرم باقی الدعا

در دولتجه در تحصیل لسان وتکمیل مادهٔ تکلم
وشان ایتمکه ورزش واقدامده اولان موسیو
دغرانج روز ولیال استحصال هنر ومعارفه
سعی بیهمال وتتبع کتب بیمثال ایله سبقت اقران
وامثال ابراز ایتدیکی ناصیه حالندن مستدل
اولمغین تصدیقا للحال اشبو مجلته ثبت
واملال قلندی

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

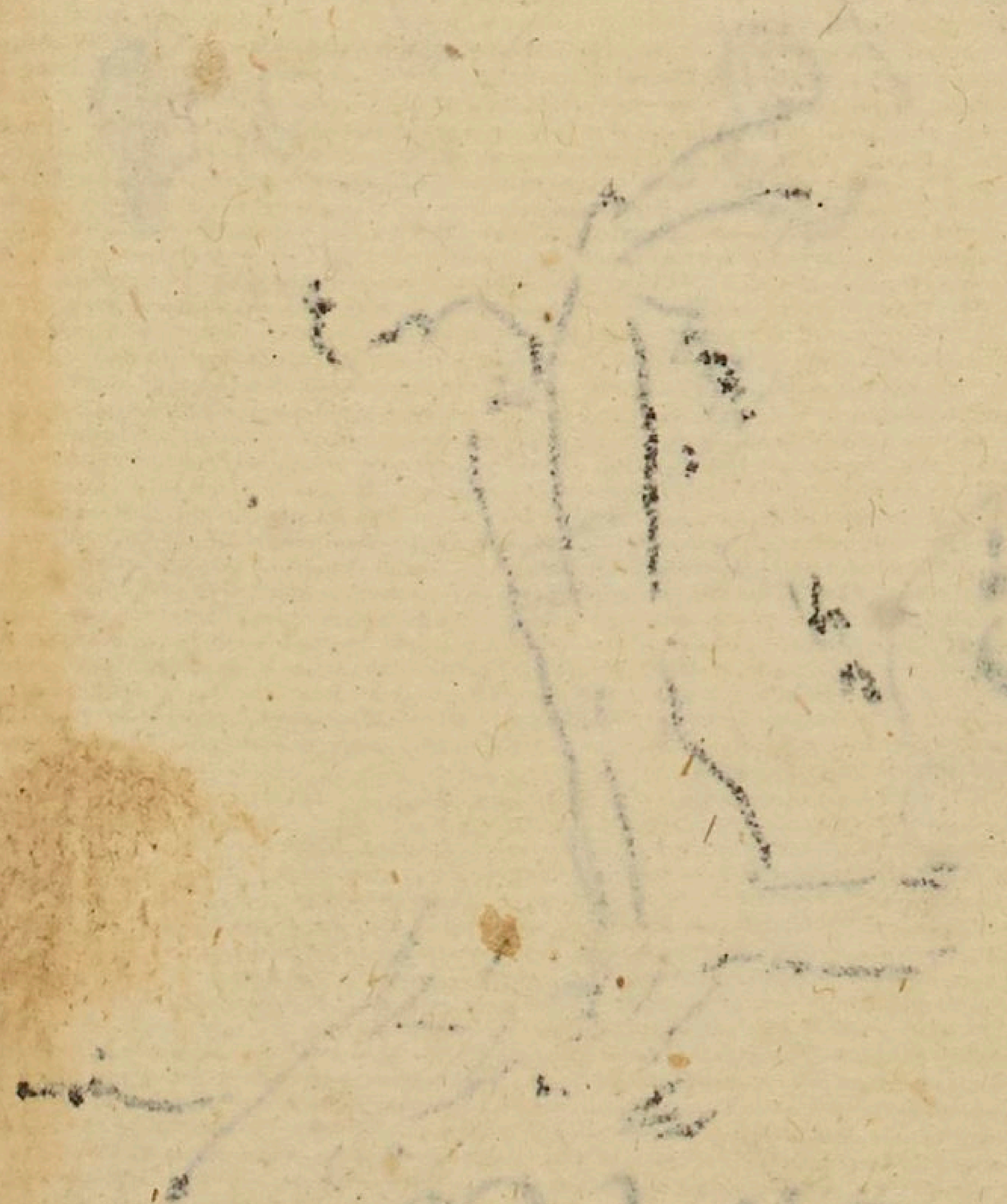

40
1 1/2

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و د اوبان قویلون باشی در

ده غرانج شاه سوکه

دو قوروا

قبرقور ... باشی

دولت علیه نك كوت

وکو د د

زوفض

ادلیك

باراده

کو

نظیف

عبد الرحیم و آسخ

ع ب د ا ل ر ح ی م ...

٧٠ ٢ ٤ ١ ٣٠ ٢٠٠ ٨ ١٠ ٤٠ ...

١٨١٨